

העולם הזה

סיפורו האקסקלוזיבי

של עד דא"ה שהגיע זה עתה ארצה;

באת היום

מלבבך!

העולם הזה

רחוב גליקסון 8, תל אביב, טלפון 26785.
ת. ד. 136. מען למברקים: "עולמפרט".
חסידי לאור: העולם הזה בע"מ.
דפוס משה שהם בע"מ, ת"א, טל. 62239.
הצפפה: דוד טופל ובניה, תל אביב.
המפרכת איננה אחראית לתוכן המודעות.

העורך הראשי:
אורי אבנרי
ראש המערכת:
שלום כהן
עורך השנה:
דוב איתן
עורך כתבים:
סייבי קשת
כתב בכיר:
אלי תבור
עורך תבנית:
אחרון צור
צלם המערכת:
אריה קרו

העיתון הנקרא ביותר במדינה

שהוא לא פירסם אותה, ציטט כמה קטעים מתוך המודעה תוך פירוש מגמתם והשמטת חלקים חיוניים, כדי ליצור את הרושם כאילו זהו כרוז קומוניסטי.

היה זה צעד ממאיר, כי גירוסלם פוסט, שהוא אמנם בעל תפוצה וזעירה, הוא כיום הבטאור היחיד במדינה המופיע בשפה העברית — ובצורה זו מגיע במישרין, ללא צורך במנגנון-תרגום, לעיני הדיפלומטים הזרים. חסימת בטאור זה בפני תנועה חופשית של רעיונות, כמוה כחבלה זדונית באפשרות להגיע אל ציבור קטן אך חשוב זה.

מעריב סירב בכלל לפרסם את המודעה, ללא ציון נימוק.

אני תמה מה רוצים עורכים נכבדים אלה להשיג. נשק זה שהם מחזיקים בידיהם, הוא חרב סיפיות.

במאה ה-20, אי אפשר להפסיק את זרם הרעיונות, לא בארץ ולא בחוץ לארץ. אם הרעיונות מעניינים ומעוררים למחשבה, סו' פם להגיע לידעת כל אדם בישראל, ולדין כל דיפלומט ועורך בחוץ לארץ, המתעניין בנעשה במרחב השמי.

אולם נסיון מסוג זה להשתק דעות, שהתנקס בבעליהם, אם לא יימצא ארץ, עתון יומי בלתי-חלוי המפרסם, אפילו תמ' רת תשלום, דעות של חוג בעל מעמד ציבורי, יגרום הדבר בהכרח להקמת עתון יומי בלתי-חלוי חדש, והסרבנים יהיו המפסידים. ואם אי אפשר להגיע אל הקהל הדובר-אנגלית בכלים הקיימים, יוקם בסופו של דבר בהכרח כלי חדש.

הפרשה כולה, שהיא כה אופיינית למציאות המורעלת של חינו הציוניים, מלמדת אותנו רק דבר אחד: עד כמה חשוב קיומו של העולם הזה. עד עוד קיים שבועון זה, לא תושקע שום דעה רצינית במדינה — לא דעה הקרובה לעורכים, וגם לא דעה המנוגדת לרוחם. זהו פקדון יקר, ואנחנו נשמור עליו במלוא הכרת האחריות.

אגב, השבוע שוב הוכח לי בצורה חד-משמעית שמנגנון מסויים דואג להקשיב לי שיחות הטלפון שלנו, ולברר מראש את תוכן גיליונו הבא.

מה שחורה לי בענין זה הוא רק דבר אחד: מדוע לא ישלמו בעלי מנגנון זה 500 פרוטס כדי לדעת מה יש בגיליון, כמו כל אדם אחר? ואיך אפשר לגבות מהם את הכסף?

נוכח הכנסות המאיימות עלינו, עם המהפכת החדשה במכתב, צפה ועלתה מחשבה נעשית אספואלית יותר בעית ההסדר ש יקבע את מקומה של ישראל בין עמי ה אזור. עצם התעוררותה של בעיה זו דואג בשעה זו, שעה שנשקפת סכנה לקיומה של ישראל, מוכיחה כי ההשתלבות במרחב, כפי שהיא מתבססת מעל דפי העולם הזה, אי-י א אם איננה בבחינת אריאל, הריחיה הי

מתרן היחיד היכול לסכל את הסכנה לי קיום מדינתנו.

ד. הריפו, תל אביב

אין לי כל אהדה לקומוניסטים ונגם לא לגוררים אחריהם למיניהם, אולם דואג הי פנים נראה לי כי התביעה להוצאת הכוחות האסירקאיים היא צורקת. כל אדם שהתנגד להתערבות סובייטית בשעת המרד ההונגרי, חייב להתנגד גם לפלישת המארינס. מה היינו אומרים, לו תנועת החרות היתה ער לה ביום מן הימים לשלשון בררר דמוי קרטיה, ומפא"י, שלא היתה רוצה לותר על שלטונה, היתה סומינה פולשים מנאנה או שלטונה, כדי להגן על שלטונה? נדמה לי שאפילו המפא"יניקים הסובים ביותר ית נגדו לכך.

מרדכי לוגר, חיפה

מאמרו של העורך, "נכנעו רבות" (העולם הזה 1085) היה מתאים למצב לפני עשר שנים, כאשר שלטו באזור גורמים שלא היו נאמנים לעמיהם. הפרידו בין העדות השני נות ומשל. לגבי ישראל, העורך סותר את עצמו באמרו שעליה להשתלב במרחב ועם זאת להתערב במסכוכים הפנימיים בין מדרי נות ערב, כי הרי התנאי המוקדם להשתלבות הוא גישה ניטראלית ואי-התערבות במסכוכים פנימיים.

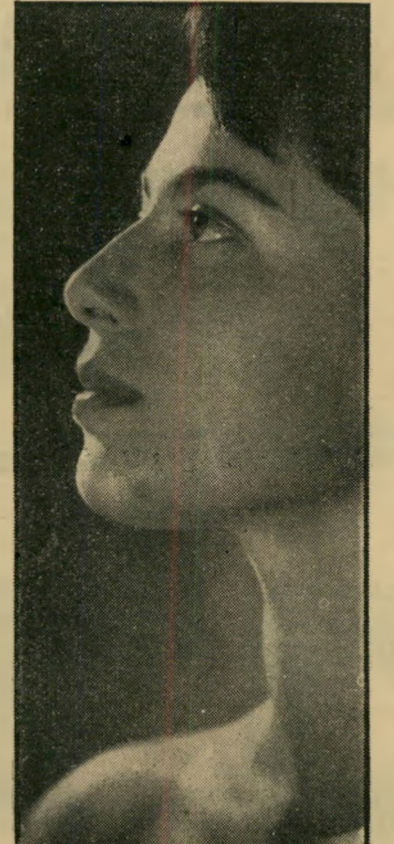
אליאס מועמר, ירושלים

הנחשה דוהרת

במדור תצפית (העולם הזה 1086) התפרסם כי משאיתפון סודי מתנהל בין סיעות הצ"ח וחורות בעירית נתניה, בדבר פרישתו של חבר המועצה מר מאיר אדום. הנני להכחיש בתוקף ידיעה זו. יתכן כי זוהי הצעה של דהרי עצמו, למישהו מכין ע"י קני הצ"ח, שלא זכתה לשום עיון. הצ"ח מפריה מד' זמן לזמן הצעות שונות, שי תפקידן הבלעדי הוא נסיון למחר את עצמו מתחם הבנידה והפרת האמון שנתן בו הי ציבור הנתינים, ובעיקר ציבור יוצאי תימן. הלל צור, יזר העדה המוניציי פלית של תנועת החרות, נתניה

הקומוניסטים

לא האמנתי למראה עיני, כשקראתי את תגובותיהם של המסורדים חיים חפר ונתן אלתרמן לגילויכם כתבה אודות הקומי סארים לתרבות, שאסרו את השמעת שיריהם (העולם הזה 1085). ההלאה-העצמית בדבריהם, בצירוף ניסת החרם על שכתבו שי רים שהרגיו, נחמאס ליצלו, את הקומוסאי רים הישראליים, הזכירה בדיוק תופעות דו מות ברוסיה הסובייטית. אם מסורר החצר נתן אלתרמן מניב בצורה שכזאת, אפשר

חיה הררית

למה לא
מחייבים את בתי-הקולנוע ל פרסם ליד אשכנזי הקופות תרשים של המקומות עם פירוס המחזרים, לשם הדרכת הקהל, דבר הנהוג ב הצלחה בארצות רבות?
דן שטיינר, חיפה
בונה עירית תל אביב מגרש חניה או בנין לחניות מכוניות באי זור כיכר דיונוגוף בתל אביב, שם הפכה בעית החניה בשעות הערב למכשול תחבורה רציני, ולגורם סבל לבעלי המכוניות?
מיכה שילה, תל אביב
מחוקקים חוק שחייב ביצוע עבודות בכבישים בערים ומחוז ל ערים רק בשעות הלילה, ולא בש עות היום, כשהן מהוות מיפגע ל תחבורה?
א. הירש, תל אביב

עור להביי: אולם מה קרה לעיתוני האמרי צות של היים חפר?

יהודה בלום, רמת-גן

"דווקא משום שאני מעריך את כוחם והשי פעתם של שירים, נדמה לי שרצוני ששיר זה, בשל תוכנו המיוחד, לא יופץ יותר מדי", כתב חיים חפר במכתב-תגובה על איסור השמעת שיריו בקול-ישראל, ובעצם הוא צודק. אם מבגילים ומסעצעים סרטים, מדוע שלא ינגילו גם שירים? אני מציע להקים צנזורה מיוחדת שתבדוק כל שיר, ותעידנו לאנשים הראויים לו ותראנו ששיר רים מסוימים לא יופצו יותר מדי, אלא בחוג מוגדר של אנשים. כך, למשל, יש להתיר את שירת שירון של צוק סביר ירחיו דרוסטר רק לאנשים הנריום מדרום לבאר-שבע, אחרת צפויה סכנה של נהירה המונית לנגב. את סלע אדום ישירי רק אנשים נכים, שיש בידם תעודות רפואיות שאינם מסוגלים ללכת למסרה. גם את התקווה יהיה מותר לשיר רק במועדונים סנורים, שמספר הנוכחים בהם אינו עולה על שלושה, מי יודע, אולי המלים "גוד לא אברה הקוונתו להיות עם חופשי" מכר גלות לחולל מרד נגד הקומוסאריזם?

מנחם פלך, ירושלים

אנו רואים מהובחנו להגיב על דברי הי ולול שהפלתם בועדת העשור ובראשי מאיר גניה, מר חני קולק ומר דויר נבי, ברשי מתכם על חן המחולות בדליה (העולם הזה 1085). למותר להרגיש, שפרסום דברים על סמך התרשמות חיצונית שמטית כלכל, מבלי לבדוק את אמיתותם, מהווה עבירה ציבור רית, על אחת כמה וכמה שהדברים הם נטולי שמץ של אמת.

האמת היא: אילולי עזרת ועדת העשור פסק אם היינו מקיימים השנה את חן הי מחולות, ובדאי שלא באותה תנופה ובאותו הוקם שקום. ועדת העשור לא זי כלכל שעורה במימון הכנת התכנית האמנותית, אלא באנשיה השקיעו מאמצים רבים בחני שת עזרה לנו בשמתי ביצוע רבים. באיכות ועדת העשור עמד להשוותנו ככל שדרש על ידנו, בשבוע האחרון שלפני הכינוס עבר אינתו יחד בדליה, ואף מר דויר ניב היה עמנו בדליה בימים האחרונים שלפני הי כינוס. אולם למותר לציין, שמר מדי קולק נענה לכל בקשה מבקשותינו בחבה ובמהיר רות הראויים להוקרה. אנו כותבים זאת, כי ניגוד לרצונה של ועדת העשור, שיעצה לנו לא להגיב, כי צר היה לנו לקרוא דברים לא נכונים על אנשים שעזרונו בכל רבות ואנו רואים חובה לעצמנו לעקור סבל הי קוראים דברים אלה.

מזכירות הקיבוץ, זליה

צר יותר לקרוא את מכתבה של מזכירות קיבוץ זליה. נכון הוא שאיש ועדת העשור משה (מחוסה) כבירי עבד ימים אחדים ב דליה בפתרון בעיות הארגון האחרונות, אך לא ניב ולא קולק השתתפו למעשה בארי גון החגיגות, ובדואי שועדת העשור כולה לא השקיעה "מאמצים רבים בהגשת עזרה בשמתי ביצוע רבים", ואף לא את מאמץ ההחשבה והביצוע הקטנים ביותר, בהשוואה לכל מפעלי הכשלו האחרים שלה. גם מד כירות קיבוץ זליה יודעת זאת, אולם היא חדרה, כנראה, שמר מדי קולק לא יענה בעתיד לכל בקשה מבקשותיה בחבה וב מחירות הראויים להוקרה.

הצלחה גלויה

מה אתם רוצים מחיה הררית? הספת הי מסר שאתם מטיפים לה (העולם הזה 1086) אינה מתאימה לכם מצד אחד, ומצד שני אינו חיה ראויה לה. אינני חושבת שהתמור נה בה היא מופיעה בנכ חשוף היא תמונת עירום. זה צילום פירסומי אופייני למדי, ובמידה שחיה רוצה להצליח ולהיות כו כבת, היא חייבת להסתגל לפירסומות המקו בלת, כי הפירסומת לא תסתגל אליה.

שפרה אדלר, תל אביב

יוה שפיר חשפה את התוה וזכתה לתם סידים סטאטיסטיים קטנים בהולכיבור. היה הררית חשפה את נבה וזכתה לתפקיד רא ש. אני מכיר בחורות שהיו מסכמות להצי פלם ערומות מכל הצדדים, ובכלל להגיע לפה שהגיעו שתיים אלה. אבל לעומת זאת, הן וועדות חס בשון ראות תצלומי חצוי עירום של שחקניות ישראליות.

ב. קולר, פתח-תקוה

שלבי ההשתלבות

ברצוני להגיב על כמה ממאמרי העורך, הדנים במעבה של מדינת ישראל לאור ההתרחשויות מסביבנו. במאמרים אלה איני חן העורך את מעבנו וגם הציע תרופה — השתלבות במרחב. אני מסכים בהחלט ל אגליוה, אך לא לתרופה. ואלו ניסוקי: אני רואה רק שתי אפשרויות של השתלבות במרחב: האחת היא שאנו נשמר על עצ מאותנו וריבונותנו, ונשתה פעולה עם המ דינה הערבית שתסובב אותנו. האפשרות השנייה היא שנותר על עצמאותנו ועל צבאנו, ונשהור למחוז במדינה השכנה. אלה שתי האפשרויות היחידות שאני רואה, ושי תיהן אינו טובות. לראשונה לא תסכים המ דינה הערבית, שבדיוק במרכז תבחר אותה

מכתבים

לשניים מדינה זרה העלולה לבגוד בה, ואי לו לאפשרות השניה אסור לנו להסכים. גורלה של צ'כוסלובקיה, שניסחה להשתלב ב"סדר החדש" של היסטר, וגורלם של מיל יוני בני עצמו שנס הם השתלבו במרחב הגרמני, צריכים לשמש לנו לקח.

אברהם בלסברגר, קרית-אנונו

הנעק הסודי

גם הרוח האכזרי ביותר מסוגל לשלוט אלא בהסכמתו הפעילה או האילמת של ההמון. כל הגורמים האלה יחד — בני הטכניקה של המאה ה-20 — הולידו את המלחמה הרעיונית של ימינו — מלחמה בה יכול אדם אחד, בעל רעיון מושך ומשכנע, לכבוש אימפריה עצומה מבלי לזרוק אף לא פצצה אחת על עיר אחת.

★ ★ ★

וחו של הלוחם במלחמה הרעיונית הוא ככוח רעיוני. רעיון נפסד, רעיון הנושא בחובו עבדות ושעבוד, לא ניצח בה.

אילו דגל אדולף היטלר באמת ברעיון של איחוד אירופה, ב"סדר חדש" המבוסס על שותפות העמים — יתכן מאד כי היה מנצח. אולם הוא הפריח סיסמות אלה בצייגות שחצניות, כדי להסוות בהן את המיתוס ההרסני של גזע עליון ושלטון צוענים גרמני. לכן לא היה מסוגל לנהל מלחמה רעיונית אמיתית, אלא אך "מלחמה פסיכולוגית", שהיא אחותה הקטנה והמכוערת. המלחמה הפסיכולוגית מטופחת כיום בידי מטכ"ל של כל צבא בעולם. אין היא מבקשת לשכנע את הצד השני, אלא לזרוע בו מבוכה, שנאה הדדית, פיצול וחוסר-אונים. מכשיריה הם הגייס התמישי והקחיולנינגים. היא יכולה לפלס את הדרך לצבא פולש — אך לא יותר מזה.

הקומוניזם הסובייטי, המצוייד ברעיון גדול ומושך, ירד גם הוא כמעט לדרגה זו, כי הוא נושא עתה בחובו את זרע ההשתלטות הסובייטית והטרור הממלכתי. לכן לא ניצח אלא בארצות שנכבשו על ידי הצבא הסובייטי. ואילו שתי המהפכות הקומוניסטיות האמיתיות היחידות של דור רנו — הסינית והיוגוסלבית — בוצעו בלי עזרה סובייטית, נגד רצונו המפורש של סטאלין.

במערכות המלחמה הרעיונית לא יאיר המזל לשקרנים, לרמאים ולציניקאים. הוא צוחק לאנשים שהצליחו לזהות את עצמם עם רעיון חיובי ומתקדם, והמאמינים בו בכנות. זה סודו של עבד אל-נאצר — וגם סוד נצחוננו על זעקת הקרב של המארינס.

★ ★ ★

ראש ישראל עומדים אנשים זקנים — אנשים שלמדו את כל אשר למדו לפני שעבד אל-נאצר אף ראה את אור העולם. הם מטפחים להם יורשים צעירים כדמותם וכצלמם — צעירים שמושגיהם הם ירושת ימי כבא וסבתא.

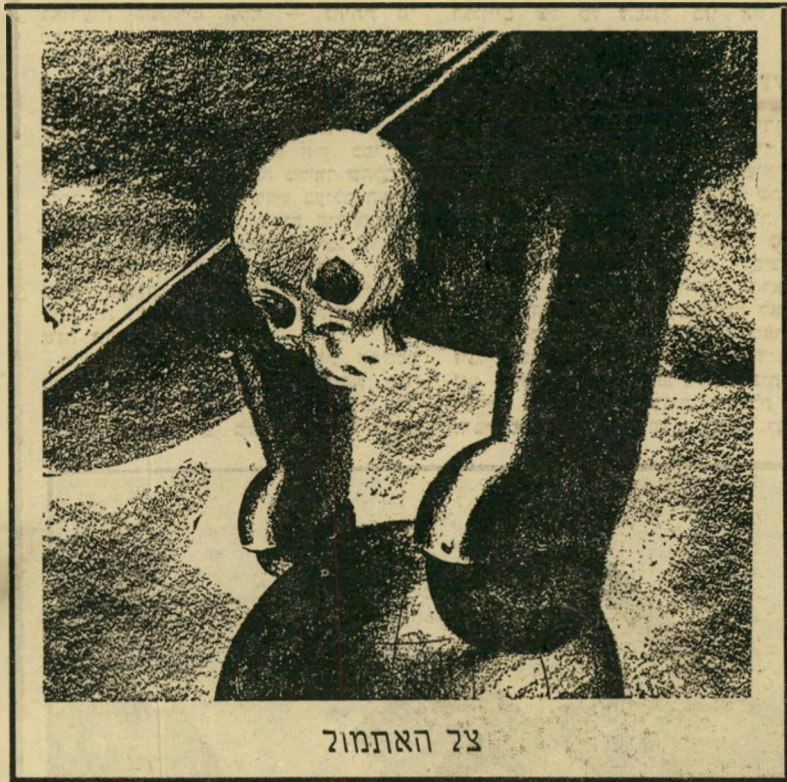
לכן עומדים אנו חסר-ישע מול המלחמה הרעיונית הגורלית במרחב — ממש כמו המארינס האמריקאים. אנו מוכנים היטב למלחמה אחרת, בחזית אחרת. אולם אין לנו המכשירים הרעירניים, המחשבתניים והטכניים — כדי להשתתף במלחמה האחת החשובה באמת, המלחמה שתכריע את גורלנו.

כדי להשתתף בה, זקוקים אנחנו למצי ביאים חדשים — אנשים שיבינו את כוח המחץ של חיל-הרעיון, כפי שאלופי צה"ל מבינים את האפשרויות של חיל-השריון. אנו זקוקים לרעיונות חדשים, המסוגלים להלהיב ולהמרץ מיליונים במרחב השמי. אנו זקוקים לכלים חדשים — למערכת עציר מה של משדרים, של קשרים אסימטריים ושל ארגוני-פעולה, המסוגלים להתגבר על גבור לוח ולקבוע חזיתות מהיר האטלס ועד לגדות החיזקל.

אחרת נעמוד מול גמאל עבד אל-נאצר, כמו אביר משריון על סוס מקושט מול מטוס סילון דגם 1958.

שוב אינה מלחמה בין מדינות — זוהי מלחמת-אזרחים עולמית, שזוהי עוברת בתוך כל אומה — ואולי כדבר של כל אדם בעולם. יתר על כן: מאחר שמלחמה קטנה ומי קומית יכולה להוביל בנקל למלחמה כללית, יתכן מאד כי המעצמות הגדולות שוב לא תסבולנה גם מלחמות קלאסיות קטנות — וכי מלחמת קוריאה היתה האחרונה מסוגן. משום כך כמעט בטוח כי גם במרחב השמי לא תהיה עוד שום מלחמה מן הסוג המקובל — אותה מלחמה אשר לה מוקדשות מיטב המחשבות של מנהיגי ישראל, ואשר לה מצווה צה"ל להתכונן. יש להיות מוכנים למלחמה כזאת. אולם

להחריב את עריה ולכבוש את שטחה, עד שהיא מרימה את ידיה ונכנעת בעלי-כורחה. המלחמה החדשה גם היא "המשך המדיניות באמצעים אחרים". אך שיטותיה שונות לגמרי. היא מבוססת על ההנחה כי המדינה היריבה אינה גוש אחד — שהיא מורכבת מהרבה חוגים ומעמדות ושכבות. העורך מלחמה זו, משתדל לאמץ לעצמו מטרות היכולות להלהיב את הכוחות הדינמיים ביותר במדינה היריבה. הוא עוזר להם להתגבש ולהתארגן, ולחולל ברגע הנכון מהפכה. המהפכה באה במקום הקרב, האמצעים המהפכניים במקום ה"נשק הקלאסי". תחת לשבור את כוח-ההתנגדות של הצד השני ולכפות עליו את מטרותינו בכוח, אנו מבקשים לטפח בו גורמריכח

צל האתמוז

רם כאו כתופים ובמחולות. והם מתכוננים לצאת בקול דממה דקה. החיל המהולל ביותר של ארצות-הברית, אחד הכוחות המעולים ביותר בעולם, יסוג מל-בנון. בפני מי? בפני מה?

המארינס אינם יודעים זאת. אפרי-לו שולחיהם אינם יודעים. איש לא ירה עליהם. הם לא נוצחו בשום קרב. ובכל זאת הם נראים עתה ככוח מובס. איך זה קרה?

התשובה אינה מצוייה בספרי-ההדרכה של חיל-המארינס, וגם לא של צנחני הוד מל-כותה או של צה"ל. כי כל הכוחות האלה נועדו לחלום מלחמה מסוג מסוים — מלחמה קלאסית בשדה-קרב, נגד אויב גלוי, על פי שיטות שלא השתנו בעיקרן מאז עלה תוחמושה השלישי מלך מצרים על ארץ כנען.

ברומח ובקשת, ברובה ובתותח, בטיל המונחה ובפצצת המימן — זוהי אותה מלחמה, בקרב פתוח, בין שני מחנות מוגדרים, אשר מנסים לחסל האחד את יריבו.

אולם המארינס האומללים נשי-לחו לארץ בה מתנהלת מלחמה אחרת לגמרי — מלחמה מסוג חדש, בעלת חוקים חדשים ושרי-טות חדשות.

★ ★ ★

לפני חמש שנים היה גמאל עבד אל-נאצר שליט של מדינה מדולדלת. שאיש לא חלם להזמינה לכל ועידה שהיא, לא בפיסגת העולם ולא על תל גמלים. בינתיים הוא כבש שלוש מדינות — את תימן, סוריה ועיראק — ללא שפיכת טיפה אחת של דם, מבלי שחיל מצרי אחד יירה אף לא כדור אחד בזעם. אין ספק כי אותו גורל צפוי לירדן, וכי רק לחץ בינלאומי מאסיבי ימנע גורל זה זמנית מלבנון. מורוה של עבד אל-נאצר, המלך צלאח אל-דין, השיג מטרה זו רק במלחמות בלתי-פוסקות ומגואלות בדם רב, להן הקדיש את מיטב שנות חייו. ואילו סגן-האלוף הצעיר מקאהיר הצליח תוך שנים מעטות, ללא שימוש בנשק, למרות מפלות צבאיות ממאירות בסיני ובסואץ.

מה סודו?

אין זה סוד כלל וכלל. עבד אל-נאצר הוא בן 38, בן המאה ה-20. כחיל מקצועי חונך לקראת מלחמה קלאסית. אולם הוא תפס את עקרונות המלחמה החדשה.

במלחמה זו רחק הרדיו את רגלי המקלע, תפסה הפיסמה את מקר-מו של הפגז. חזיתותיהם אינן ניר-תנות לשרטוט על גבי מפה טופוגרפית. מקומן בלכבות ובנשמות.

★ ★ ★

נשיא רע"ם לא המציא מלחמה זו. היא גודלה מעצמה, יחד עם אמצעי הטכניקה החדשה ומבנה החברה החדשה. הקומוניסטים היו הראשונים שהשתמשו בשיטותיהם הפאשיסטיות והנאציות השתדלו ללמוד מהם.

אולם גם הקומוניסטים וגם הנאצים לא סמכו עליהם — המכונות הצבאיות האדירות של גרמניה וברית-המועצות עמדו מאחורי המלחמה המצלצלת. ואילו ההיקסטור ב-קאהיר הוא אחד הראשונים המנהל מלחמה רעיונית מלאה ללא שום סיוע צבאי. הוא לא היה מסוגל לכבוש את תימן, סוריה או עיראק תוך איום בשימוש בכוח הנשק, כפי שהנאצים כבשו את אוסטרית, והסובייטים את פולין.

כאן פועל עקרון חדש. מהו? המלחמה הקלאסית היא, בנוסח קארל פון-קלאוביק, "המשך המדיניות באמצעים אחרים". במלים פשוטות יותר: נסיון להשיג את המטרות המדיניות על-ידי שבירת כוח-ההתנגדות הפיסי של היריב. אחרי ש"מדינה פלוגית לא קיבלה את דרישותינו בדרכי-שלום, אנו יוצאים לחסל את צבאה,

המזדהים עם מטרותינו ועוזרים להם להגיע לשלטון.

★ ★ ★

החלפת המלחמה הקלאסית במלחמה הרעיונית נעוצה בשתי סיבות עיקריות — האחת שלילית והשנייה חיובית. מאז תום מלחמת-העולם השנייה הגיעו אמצעי-המלחמה לדרגה כזו של קטלניות ששוב אין מדינאי גורמלי מעז להפעילם. אם המלחמה היא "המשך המדיניות", הרי השימוש בה תלוי בחשבון של רוח והפסד — האם כדאי לנו לסבול את הנזקים הרציניים במלחמה, כדי להשיג את המטרות הרצויות לנו?

כל עוד היה יחס הגיוני כלשהו בין גודל המטרה לבין גודל המחיר, היתה המלחמה אפשרית. אולם עתה, כאשר מלחמה מימנית כרוכה אוטומאטית בהתאבדות הדדית, שוב אין מטרה בעולם אשר למענה כדאי למישהו ליזום מלחמה.

יכולות לקרות טעויות. מלחמה יכולה לפרוץ במקרה, או באשמת חול-הידור כתפקיד אחראי. אולם אם לא יקרה מקרה ויצאידופן כזה, יש להניח כי מלחמת-העולם השנייה, הראשונה בה הופעל נשק אטומי, היתה גם מלחמת-העולם האחרונה. המלחמה העולמית שלפנינו

אם לא יקרה מקרה ויצאידופן, ברור כמי עט בבטחון מוחלט שמלחמה כזאת לא תהיה עוד אפשרית — מפני שכל המעצמות הגדולות חיששות שתביא בעקבותיה מלחמה עולמית שסופה השמדתן שלהן יחד עם מיטב הגזע האנושי.

★ ★ ★

מול הסיבה השלישית — הפחד מפני ההשמדה הטוטאלית — עומדת סיבה חיובית, שגם היא גרמה להחלפת המלחמה הקלאסית במלחמה הרעיונית: גיי-בוש אמצעי-הקשר המודרניים והתגבשות שלטון ההמונים.

באמצעות הרדיו יכול עתה כל אדם בעיר לם לדבר ישיר אל לב ההמונים במדינה אחרת. אין עוד צורך בשום מתחך: אדם העומד לפני המיקרופון של קול ערב בקא-היר מדבר ישיר אל בן השבט הכורדי בצפון עיראק ואל הפלחה השחור במרכז סודאן — בשפתו שלו, במושגיו שלו. שני אנשים גדולים של המאה ה-20 — שארל דה-גול וגמאל עבד אל-נאצר — עלו לגדולה על גלי הרדיו. הם דריו-אקטיביים יותר מכל פגז אטומי.

לרדיו יש כוח מוחץ, מפני שהוא פיגה אל חברה בעלת הכרה פוליטית. פרי בית-הספר של החינוך הממלכתי הכללי. לפני 200 שנה לא היתה חשיבות למחשבותיהם של פלאחים ופועלים שחורים. כיום אין

מאז ימי קדם משתדלים בני-האדם לתת שם ודמות לכוחות המסתוריים השולטים בחייהם והמעוררים בהם מורא. עובדי האלילים נתנו לאיתני הטבע חזות אלים זבחו להם זבח, שיתדום במטעמים ותפילות. האדם המודרני מתקדם יותר. אבל בעומק לבו, שורר גם בו פחד סתום בפני הכוחות הגדולים המכריעים את גורלו לחיים ול- מוות: התהליכים המדיניים המסובכים ה- מכחנים מדינות ומרחבים שלמים.

לכן מעדיף האדם המודרני לזהות כוחות מסובכים אלה בדמויות של בני-אדם — מנהיגים שאת פניהם אפשר לצלם, שאפשר להעריצם או לשנאם, לחלות בהם תהדת מוגזמות ולבטוח בכוחם.

קדוב סגור. לכן, שום חיוני מודרני אינו פונה אל דמיון ההמונים בכל המדינות כמו ועידת-הפסיגה. האמונה הנאיבית, כי סכסוכי העמים אינם נובעים מהתנגשות של אינטרסים עמוקים, אלא מתוך אי-הבנות שאפשר לסלק בנקל על כוס ויסקי, מוסיף רשת עמוק בלב העמים. ומכיוון שהפסיגה היא מועדון סגור, הפתוח רק לגדולי המדינאים, שאף כל מדינאי לקבל הזמנה.

השבוע עמדה ישראל כולה בסימן השאלה: האם יוזמן דויד בן-גוריון יחד עם גמאל עבד אל-נאצר לוועידת-הפסיגה, אם וכאשר תתקיים? היה ברור לכל כי נוכחותו של נשיא רע"ם בין גדולי העולם תוסיף לו פרסטיגיה עצומה כרחבי אפריקה ואסיה, תעמיד אותו על דרגה אחת עם אנשים כמו דה-גול ואייזנהואר. רק נוכחותו של ביגיי יכלה לתת לישראל פרסטיגיה מקבילה, למנוע מפלה פסיכולוגית ממאירה. אולם הקלפים בידי ישראל היו חלשים. הפגנת חוסר-היוזמה וחוסר-האונים של המדינות הישראליות, מול המהפכה העיראקית והנחיתה האמריקאית בלבנון, לא הפכו אותה לגורם הזכאי לכרטיס-כניסה למועדון. רק נס — או מיפנה במשחק-הכוחות העו- למי — יכלו להביא את ההזמנה המיוחלת.

הממשלה

נפש בריאה בגוף חולה

קורא-העתון חייכו לעצמם. לפנייהם היתה מונחת פנינה של הומור שלא-יבכונה. כתב פרשן הארץ: מר שמעון פרס ומר יעקוב צור נפגשו עם אישים צרפתיים בפאריס. פגישת זו מסמלת את ההתקרבות החדשה בין משרד-הבטחון ומשרד-החוץ הישראלי. פרשנות זו, ששמה את ההתקרבות בין שני משרדים ישראליים מעל לבעיות ההת-קרבות בין ישראל וצרפת, היתה במקומה. כי המלחמה בין פרס לבין גולדה נראתה ממאירה ממלחמה בין שתי מדינות ריבוניות.

שוק שחור דיפלומטי. במלחמת-איתנים זו, צרפת היא הנקודה הרגישה ביותר. כי דעתו הטובה של שמעון פרסומת על עצמו מבוססת בעיקר על פעולתו בפא-ריס ערב מיבצע-סיני. לכן לא ראה מעולם צורך להשתעבד בעניינים אלה ליעקוב צור, השגריר הישראלי בפאריס.

גולדה קיבלה את הדבר כעלבון אישי, דר-שה להתזרז את פרס לעסקיו שלו. אולם מאחר שלא רצתה להפוך את הפרישה להת-נגשות אישית בינה לבין פרס, הגמון ממנה בדרגה והעציר ממנה בגיל, התימרה גולדה להגן על כבודו של צור. בשם צור התנגדה לשוק השחור הדיפלומטי שטופח על-ידי פרס, ושמצא חן כה רב בעיני ביגיי, הרגיש מאד לרומנטיקה של החדר האחורי.

שעת האפס במאבק המר הגיעה בימים האחרונים. היה צורך לנסוע לצרפת, להת-ראות בפעם הראשונה עם שארל דה-גול, להעמיד את היחסים עם צרפת על בסיס חדש, אולי אף להשיג ברית צבאית רשמית. גולדה החליטה ליטול ענין זה לידיה.

נקמת הגוף. אולם לרוע מזלה, אין גולדה נהנית מחוסן גופני השדה לחוסן רוחה. אחרי מחלה קשה בכליות מיהרה לקום, התכוונה לנסוע לצרפת בשבוע הבא. נראה היה כי הפעם תוצא גולדה. פרס נאלץ לשתף את צור בפגישותיו בפאריס, שמטרתן הרשמית היתה להכין את ביקורה של השרה הרו"ח הרשמי על הפגישות נמסר לממשלה על-ידי צור — בעוד שבמקרים קודמים (בעיקר ערב מיבצע סיני) נעשה הדיחח על-ידי סוס ושות'.

כשהכל היה מוכן, התקם גופה של גול- (חמשך בעמוד 8)

סיפור אקסקלוז'יבי של ססודנט אוניברסיטת

אני הייתי

מאת הנרי בוקר

הנרי בוקר הגיע השבוע לישראל דרך מעבר מנדלבאום, אחרי שטס מכיר-רות לירושלים העתיקה. לפני התוכ-נית היה מטופס צריך לנחות בעמאן, אולם בדיוק כאותו יום נחתו שם הצנחנים הבריטיים. הוא יליד אר"צוטיהכרית, בן 22, הגיע ארצה כדי להשתתף במחנה העבודה הבינלאומי של ארגון הקוויקרם האמריקאי, ה- נערך באבן ספיר, שבהרי ירושלים.

למדתי משפטים ארוכים יותר, כמו: "שעב ערבי האחד (עם ערבי אחד)!" המפגינים השתייכו לכל שכבות העם, אם כי בלשו ביניהם צעירים משכילים וסטרי-דנטים שלמדו יחד אתי. ואילו המנהיגים הגלויים של כל הפגנה כזו היו תמיד פליטים מלטיניים.

★ ★ ★ התפללנו לשלום

לאחר שנתיים לשהותי בבירות חל המיפנה. ההפגנות קיבלו אופי שונה. היה זה בעקבות נסיונו של הנשיא כמיל שמעון לשנות את החוקה בצורה שתאפשר לו להגיש בשנית מועמדותו לנשיאות. אנשי האופוזיציה איימו השכם והערב כי אם לא ישנה שמעון את עמדתו, יקפיצו את הארץ מן הכרוניקה לכותרות הראשיות. אולם קשה היה להתייחס ברצינות לאיומים. ואו, לפתע, נעשה הכל רציני מאד. אני זוכר היטב כיצד התחיל הדבר. באחד מערבי יום ראשון, בהיותי בפנימית הבנות, שם עברתי להזמין כמה בנות לתפילה ערב, הופיע איש השגרירות שלנו, מבוהל למראית

נתיים תמימות חיתי בלבנון. הס-פקתי לראות את הארץ הקסנה והיטה במצבים של רגיעה, של שיגרת יומיום, של להט הפגנות ושל סערת מלחמת או-רחים. הייתי נוכח גם בנקודת-השיא של מאורעות השנתיים הללו — נחיתת ה-מארינס, בני ארצי.

כאשר הגעתי לבירות, כסודנט למדעי המזרח באוניברסיטה האמריקאית שם, לא סיפקה הארץ כותרות ראשיות לעיתוני ה-עולם. אפילו העתונות המקומית הקדישה כותרותיה הראשיות לבעיות חוק. כפי ש-למדתי במהרה, לא היה זה מכיוון שהלבנון היתה מנותקת ממה שהתרחש בעולם הערבי סביבה. מדי פעם היתה ניתנת הוכחה שגם הלבנון היא ערב. מפגינים נסערים, ישראלים נמלא משכרון הסיסמאות המנסרות כחלל האוויר במזרח תיכוני, היו גואים מדי פעם ברחובות העיר ומפרים את השלוה המשג-שגת של כל ימות השנה.

מפי המונים אלה למדתי את המשפס הערבי הראשון שלי: "יעיש גמאל (יחי) גמאל!" אלפי גרוניות היו משמיעים את נהייתם אחר שלט מצרים. מאוחר יותר

יפהיזת ב"ירות יוצא

עין. הוא הזהיר אותנו שלא לצאת לרחוב. "האופוזיציה הזהירה את הנשיא, שאם לא יחזור בו מהחלטתו מיד, הוא עלול לראות את ביירות מופגות." גילה איש השגרירות. שמועות כאלה כבר שמענו לפני שבועות אחדים, על כן החלטנו בכל זאת לצאת. הרחובות היו ריקים מאדם. ואם נראה צל בין הסמטאות, הוא חמק באפילה במהי-רות שהיא זרה לחלוטין לרוחם של המטיי-לים הלבנוניים. באויר הורגשה מתיחות של ערב שואה. התפללנו למען השלום. הלילה עבר בשקט, המרד התחיל למחרת.

★ ★ ★

מוות חשומית

אנשים הרחוקים ממקומות המאור-רעות תמיד מעריכים אותם בהפרזה. כך קרה לגבי המרד בלבנון. מעולם לא היה המצב בלבנון נואש: יומיום נשמעו אמנם כמה התפוצצויות בעיר, אך המור-דים השתמשו בחומרי-נפץ לדיג, אשר קול-חזק וכוח ההרס שלהם מועט ביותר. פעם, בלכתי מהאוניברסיטה לחדר מגורי, במרחק מאה מטרים בערך, התפוצץ לידי מטען כזה של חומרי-נפץ. קולו היה חזק במידה כזאת, שחשבתי כי איבדתי את כושר שמי-עתי. שוטרים רצו למקום ההתפוצצות — בית-שימוש ציבורי. כל הרעש הזה לא גרם אפילו לחיסול הסרחון שנדף ממקום זה.

אולם אסור לחשוב כי המרד הלבנוני הצטמצם בפיצוץ בתי-שימוש. אחד האסונות הרציניים היה הנחת חומרי-נפץ בחשמלית; כתוצאה מפעולה זאת נהרגו ונפצעו עשרות רבות של אזרחים חפים מפשע. איני מאמין כי הממשלה עשתה זאת. אין גם שום לבנוני שהיה מסוגל לעשות פשע כזה. היה זה מחריד לראות קטעי נשים וילדים מפוזרים על הכביש.

אחרי אסון זה, הופסקו שירותי החשמליות, ואתם נפסקו הקשרים שהיו קיימים עד אז בין חלקי-העיר המתמרדים לבין הרובעים הנאמנים. המורדים שלטו באופן מיוחד בשכונת בטסה, המוסלמית ברובה. אך הסטודנטים המשיכו להופיע לשיעורים כרגיל, אם כי על שערי בניני האוניברסיטה

חיל הנחיתה מול המגינים על-החוף

כירות שבא ארצה: שם!

מועה אמרה, כי הם עשו זאת כדי לשמור על מקורות המים של העיר. הם גם הורו לרשום את שמותיהם על הסלע הענקי, שם חתרו שמותיהם כל הפולשים שפלוש אי פעם ללבנון, החל מחמורבי ותותמשה, וכלה באלגבי האנגלי שכבש את ארץ ישראל והלבנון מהתורכים. את הרשימה הארוכה פתח המצביא היווני אלכסנדר מוקדון וגמר מפקד חיל המרינס!

בשעות הערב לא נראו החיילים בעיר, ורק מעט מאוד אזרחים נראו ברחובות, המלאים קהל בדרך כלל.

למחרת היתה העיר מלאה חיילים אמריקאים. הלכתי לקנות ספרים בחנות. המוכר היה נוצרי לבנוני. הוא נראה מאושר סוף סוף בארץ חילי ארצות הברית. בידעו שאני אמריקאי שמח לומר לי זאת.

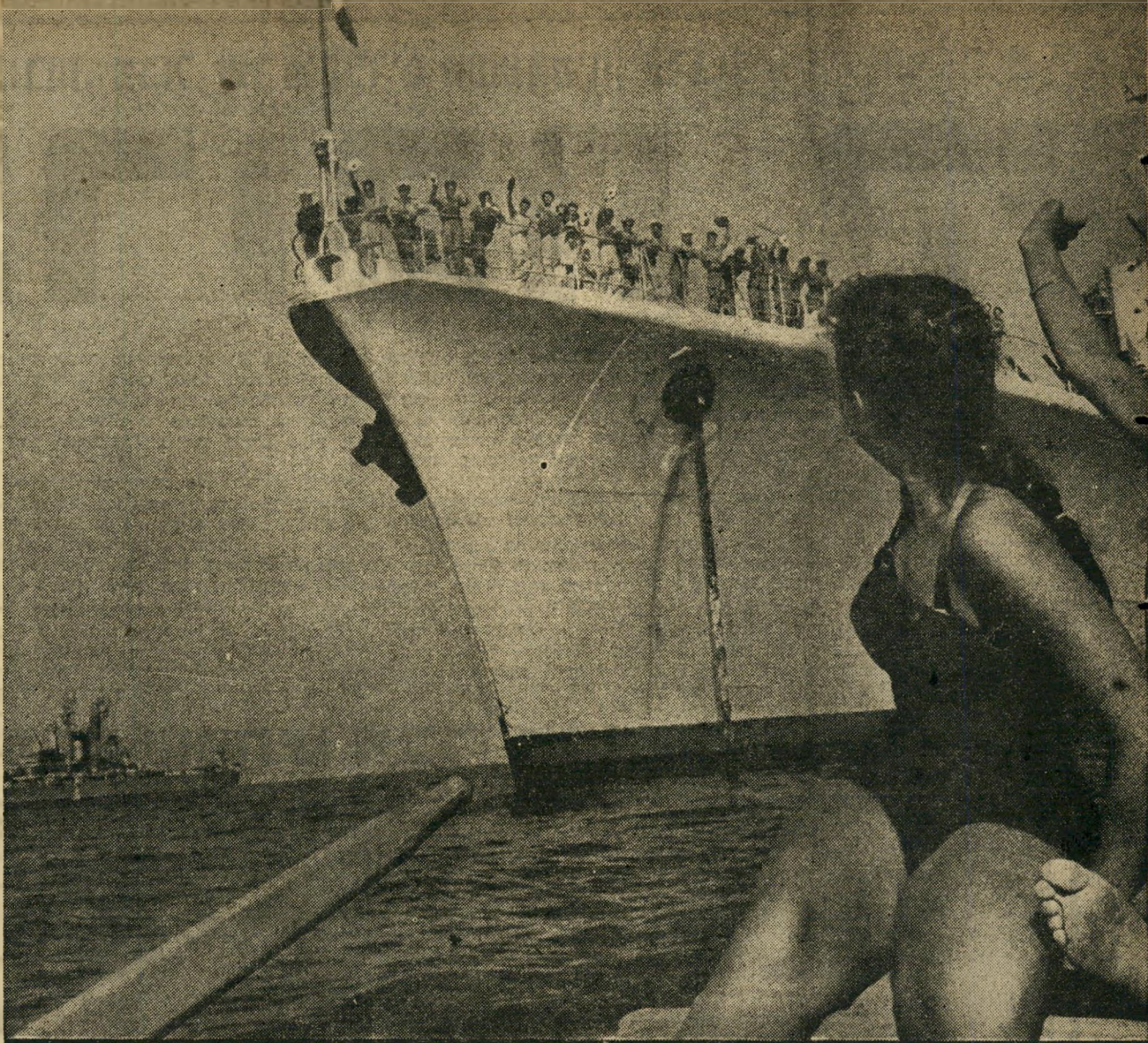
בטרם אצא את החנות, הופיעו שני טנקים אמריקאים, אשר תפסו עמדה ברחוב, לא הרחק מהשגרירות האמריקאית. סביב הטנקים נעמדו החיילים וספרו הלצות. חייל כושי מפורסן ריקן סיפר במבטא המיוחד לבני ארצו כיצד התעורר בלילה, בהרגישו דבר קר לידו. "מה אתם חושבים שהיה לידך?" שאל אותם.

חייל אחר הסביר לו כי אין לו במה להתרברב: בנות המזרח אינן פחות חמות מבנות פורטוריקו. החייל השחור הסביר כי רק הרובה שלו היה לידו, והוא היה קר.

ניגשתי לחיילים ושאלתי אותם אם הם יודעים באיזה חלק מהעולם הם נמצאים. החייל השחור ענה שהוא נמצא בלבנון; חברו הלבן לא היה כל כך בטוח. "אם קוראים למקום זה הלבנון, שיקראו אותו הלבנון. בשבילי מקום זה הינו חלק ממדבר ערב".

פניתי לחיילים בשאלה צבאית יותר: מה דעתם על נחיתתם? "הצרה היא שהצבא של לובשות הביקני שקיבל את פנינו לא רש מאתנו להיכנע!" נאחז חייל אחד מבני טקסס. "לא היה איכפת לי במספרה כזה אפילו ליפול בשבילי!" חייל אחר גילת יותר להיסות: "בחיי!" נשבע, "הייתי פגלה את כל סודות ארצות הברית!"

לגבי, היתה הפלישה הרפתקה אישית מבלבלת אך לא בלתי נעימה. הוא ידע שיש לה גם צדדים איסטרטגיים ופוליטיים בעלי חשיבות עולמית. אבל את הצדדים האלה השאיר לגיבורים ממנו. הם הכניסו אותו לשם, שהם ישברו את הראש מה לעי שות בו הלאה — להשאיר אותו בין לוב שות הביקני או להחזירו חזרה לאנזית.

לקראת אוניות-המלחמה של הצי הששי כשנשקן היחיד-הביקני

בנו בשינאה גוראה, ירקו על הארץ והמי שיכו בדרכם מבלי להפסיק את לעיסת המסטיק. באמת ובתמים, הצדק היה עמם. הם קבלו פקודה לנחות ולכבוש, כיצד אפשר לכבוש ארץ בטרמפ? אבל אותם שני חיילים לא היססו בכל זאת לקנות גלידה מרוכל, שרץ אחרי הטור הכובש. וכך כבש חיל הנחיתה המפורסם ביותר בהיסטוריה המודרנית את לבנון, כשהוא מלקק גלידה!

★ ★ ★
לא נכנעו לביקני

ל א רק בחוף סן סימון נחתו המרינס. הם נחתו גם בחוף ג'ר אל-כלב. הש-

צוארי החיילים ונשקו אותם; אני ופאול העדפנו לנסוע הביתה. עם צאתנו מן המלחמה היה כל החוף מלא סקרנים. מרחוק נראו מכוניות-משא המתקרבות בשיירה ארוכה. היו שחשבו כי אלה מורדים הבאים ללחום בפולשים, אבל ללבנונים יש יותר מדי שכל בשביל ללחום וליהרג. במכוניות היו מוערמים כל כסאות בתי-הקפה של העיר, שהובאו על ידי הסוחרים להשכרה על החוף. בעקבות הכסאות דהרו עגלות הגלידה ורוכלי הקוקה-קולה.

בדרכנו חזרה עצרנו את מכוניתנו ליד שני חיילים שהזיעו והתנשפו בדרכם לשדה התעופה, והצענו להם טרמפ. הם הביטו

הופקדו שוטרים שזיהו כל אדם שנכנס. בלי כרטיס תלמיד לא היה איש מצליח להכנס, אפילו היה בן אחיו של כמיל שמעון בכבודו ובעצמו. היחסים בתוך ה-אוניברסיטה לא הורעו. הסטודנטים, אוהדי המורדים ואנשי הממשלה כאחד, שללו את פעולות הטרור. כל הויכוח הצטמצם סביב הנקודה האקדמית, אם יש לשמעון הזכות לשנות את החוק או לא.

★ ★ ★
הנחיתה המשונה

את המבוכה הגדולות של ביירות היא מכת השמועות. אין לך בעיר זאת כל סוד. ימים רבים לפני נחיתת המרינס כבר הופצה בעיר השמועה על בואם.

באותה תקופה הייתי בסיאם. רק נגמרו הלימודים נסעתי לחופשה אל הורי, העובדים בשליחות המיסיון הפרוטסטנטי במזרח ה-רחוק. הם חששו מאוד להרשות לי לחזור למזרח התיכון; כי מסיאם נראה מצב הענינים מאוד מאוד מסוכן. אבל אני הייתי בתוך הענינים, והצלחתי לשכנע את הורי כי אין נשקפת לחיי כל סכנה. הגעתי לביירות בשב בבוקר, במטוס בן או. אי. טי. האחרון שהורשה לנחות בשדה-התעופה הבינלאומי. עוד בשדה-התעופה שמעתי כי חיל המרינס ינחת היום. אבל לך תאמין כי חיל המרינס הודיע על נחיתתו לכל מי שרצה לדעת. הלכתי לחדרי לנח מן הי נסיעה.

אחר-הצהרים הלכתי אל ידידי פאול, ויחד נסענו אל חוף הים של סן סימון לשחת. החוף היה מלא אנשים, כרגיל. בקרבת החוף נראו אניות מלחמה אמריקניות. הנשים והגברים המשיכו לשחות בצפייה לחיילים. ואז, בשלחה קיצית זו, נראו סירות נחיתה מתקרבות לחוף ומהן קפצו חיילי המרינס. הם נשאו ציוד מלא, ורוביהם היו מכודנים. איש לא ידע כיצד להגיב. כולם עמדו והביטו במחזה: היו חיילים שהתחפרו עם הגיעם לחוף, חלק שני התחול צועד לכיוון שדה-התעופה.

★ ★ ★
פלשה בטרמפ

ני, האמריקאים האזרחים, לא ידענו כיצד להגיב. היו כאלה שקפצו על

נחתת משוריית ברחובות ביירות מול אתרחצים סקרנים

ים של ס'סמאות נבובות, מכול של מספרים משעממים, ערבוביה של תצלומים ישנים

תערוכת הא

משעממת. אין מה לראות. חבל על הזמן. כך אמרו החוקים, העולים החדשים ואף תיירים. כל זה היה נכון, וגם מצער מאד. אולי אפשר היה לעבור על כך לסדר היום, אילו לא נועדה תערוכת העשור להחת את שיאי-שואן של חגיגות שנת העשור לעצמאות מדינת ישראל, לולא הכריו מנהליה, מתכנניה ופרנסיה של התערוכה על מצעם בקוליקולות, גם בסיסמת-ענק מעל אחד מקירות התערוכה עצמה: "רק המשוכלל ביותר, המעולה ביותר, המודרני ביותר — משוכלל, מעולה ומודרני למדי!"

זוהי סיסמה יפה, אולי אפילו מצוינת. אך למרבה האסון, לא חשבו מחבריה כי היא צריכה לחול קודם כל וראשית כל על עצמם. תערוכת העשור 1958, אינה משוכללת, אינה מודרנית ואינה מעולה.

זוהי הפגנת עולמם הרוחני של פקידים: סטאטיסטיקות על גבי סטאטיסטיקות, טבלות על גבי טבלות, דיאגרמות על גבי דיאגרמות, בתוספת ים של תצלומים, המכסים את הקירות במאמץ נואש לעשות רושם שכאן מוצג משהו.

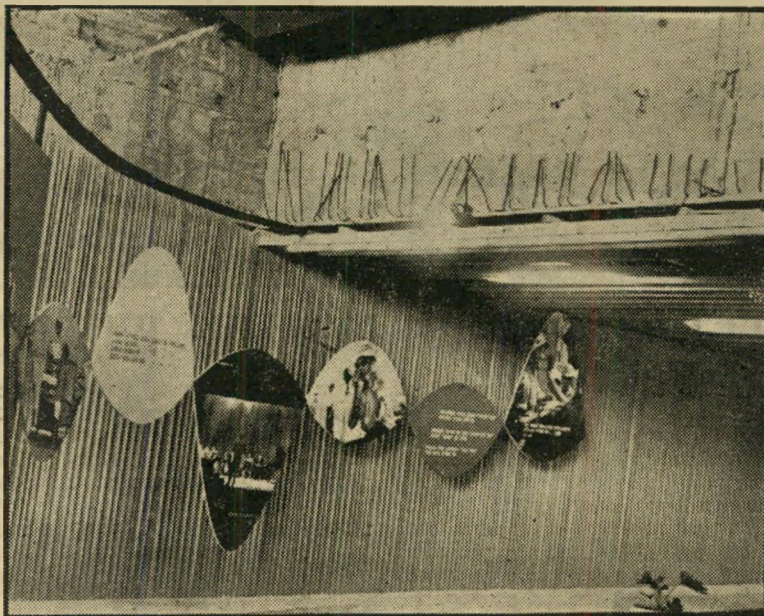
לרוע המזל, חלק גדול מן המספרים מוצג מן האצבע, וחלק גדול של התצלומים אינו קשור בתוכן המבוקש. שערוריית המספרים הכוזבים מגיעה לגבולות הגיחוך. במאמץ קדחתני ליצור הישגים מלאכותיים, במקום שההישגים האמיתיים נראו אפורים מדי, הומצאו מספרים ביד רחבה, כאות נפשם של הפקידים. לדוגמה: המסתכל התמים יכול לחשוב, כי בעשור הראשון גדל מספר הרוקחים בארץ מ-400 ל-2500. המספר האמיתי היום: 800.

קיבוצות קבוצות שרכו המבקרים את רגליהם בשטח הענק המקיף את החורבה העצומה הניצבת במרכז. כשהם לאים ועייפים, מכוסים באבק ושטופים בזיעה, האזינו מושבניקים מנהלל, קיבוצאים מאילת-השחר, חננים מנהריה ופלחים מכפר קרע, להסברות הדיילים: "זהו המדור הלאומי. בשורת מספרים זו אתם רואים את הישגי המדינה בשדה כיבוש השממה. בתמונה זו אתם רואים את המאמצים הרבים שהושקעו בחינוך הדור הצעיר..."

המבקרים לא ראו דבר. שורות המספרים הארוכות ונטולות-המשמעות ריצדו נגד עיניהם בערבוביה אחת גדולה. כל תמונה דמתה לחברתה כמו שתי טפות מים פושרים. הסיסמאות הקרו אחת חושיהם לגמרי: "המאור שבהשכלה" — הודיעה אחת מהן לציבור המעוניינים, "פקדון שניתן לו לאדם מן החברה ובדין שיוחזר לחברה".

"מה זה פקדון?" שאל בעל משק חקלאי מתרשיחה את הדייל במדים המצוחצחים, שהמשיך להסביר את סידרת המספרים הבאה, כשהוא מזוין במטה דיילים מיוחד. הדייל כבר היה עסוק בסיסמה הבאה: "חיל טוב יותר, אורח טוב יותר, עם טוב יותר, סיסמאות היו למכסיר. מספרים אפילו יותר מהן. תמונות יתלו באלפיהן, דיילים נשכרו בעשרות. רק הצופים, קהל מבקרי התערוכה מבאר-שבע, אילת, מתולה ועמק יזרעאל, אחר להגיע. כי השמועה עברה מפה לאוזן, מחדר אוכל קיבוצי למזנון אספרסו בעיר הסמוכה, מסלון תספורת-הגשים למסגריה הקטנה שבמושב הנידה ביותר: "תערוכת העשור

איך למלא שטחים מבלי להראות כלום

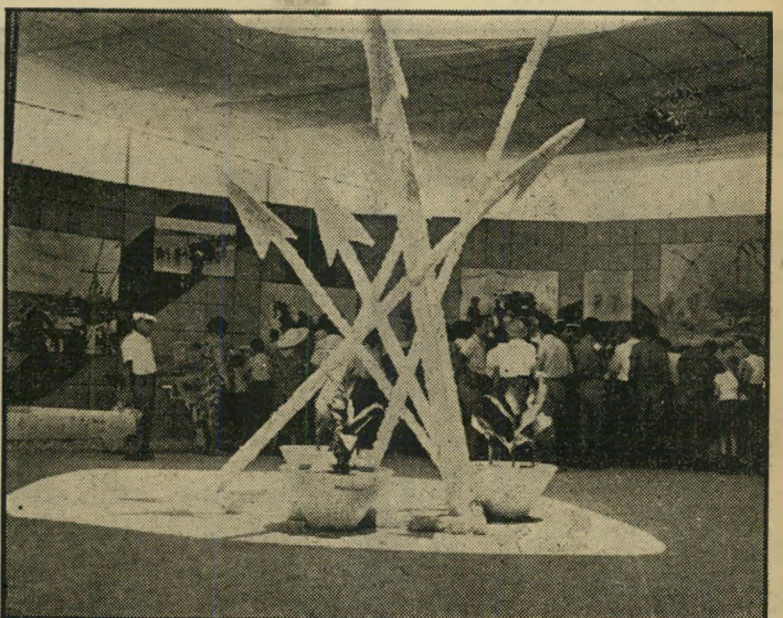
קירות השופים נשקפו מכל צד. כדי לכסות את קירות הבסון של בניי האומה, השתמשו מתכנני התערוכה בניירות ובבדים צבעוניים. בכל זאת נשארו כמה קירות חשופים, מהם בלטו מוטות ברזל חלודים.

קירות מכוסים בצירי-טרק ובקישוטים מופשטים קיבלו את פניו של המבקר בתערוכת העשור. למרבית הרישומים לא היה שום קשר למדור בו הוצבו, והמבקר לא היה להבין במה המדובר.

ועוד תצלומים כמו בגרועות שבתערוכות הקרן הקיימת, סברו מארגני התערוכה כי פסוקי חז"ל, או אימוניהם של ביג" ומנהיגים גדולים אחרים, מעידים על הישגי המדינה ותוכניותיה לעתיד.

תצלומים לאפים נתלו על קירות התערוכה. ברוב המקרים היו אלה צילומים מקריים, שפותחו מתוך ארכיוני הצלמים הישראליים. רבים הבחינו כי צילומים המתמרים לתאר מאורע מסוים, צולמו בהזדמנות שונה לגמרי.

צ'ירי סרק מוכשמים

סונו

לגבי התצלומים, שררה הפקרות קיצונית. כדי להגנים, למשל, זוג זקנים קורן מאר שר, בקבלו את קצבתו מהביטוח הלאומי, הופקעה תמונת זוג מיסיונרים. המסתכל חר העין אף יכול להבחין בספר הברית החדשה בידי הזקנה.

★ ★ ★

113 דונם של כשלון

הכל נלקח מראש בחשבון הסופי של התערוכה. הכל, פרט לכשלון. את מקור מה של התערוכה קבעו בירושלים, משום שהיא בירת ישראל. העובדה שירושלים היא עיר מרוחקת, שאינה מושכת, מסיבות מוצ' דקות או בלתימוצדקות, את לב המוני המדינה אליה, שאינה נמצאת במרכז הארץ ושהגישה אליה מרוב חלקי המדינה קשה — כל אלה לא העלו ולא הורידו בעיני ראשי חזרת העשור. אלה טענו באחת: "התערוכה תיבנה בירושלים. בנייני האומה". במקום לבנות את בנייני האומה עצמם, ולשים אחת ולתמיד קץ למראה המכוער של חורבה זו, ניגשו ראשי העשור לבנות את התערוכה, ביצילם של הבניינים הבלתיגמורים. כדי לעשות רושם ולבנות, כדי להסית את דעתו מן המציאות במספרי-ענק שלרבים מהם אין שחר, נתקבלה גם החלטה נוספת: "זו תהיה תערוכת-ענק". בקבעם שהתערוכה תשתרע על 113 דונם, קבעו גם את היקפו של הכשלון. היה זה כשלון ענק.

הגורם השלישי, להצלחה או לכשלון: התקציב. לא היתה כל אפשרות להגדילו. כוחם של מאיר וייסגאל, טני קולק ועוריהם, שנכנעו לתביעתו הפסקנית של ביג'י לקיים את התערוכה בירושלים, לא עמד להם בבואם לתבוע הגדלת התקציב. שני מיליון הלירות שהוקצבו מלכתחילה הספיקו לקישור לעריכת התערוכה בהיקף ובשטח מצומצמים. עתה, משהוכרע על שטח-ענק, צריך היה למלא את הכמות על חשבון האיכות. שום דבר לא יכול היה להציל תערוכה המפוזרת על פני עשרות דונם, השוכנת במקום גיאוגרפי בלתי-נוח ושנוף לכך חסר לה תקציב. אפילו יצחק דול, הנחשב למומחה בהא הידיעה לתערוכות וליירדים בישראל ושלזכותו נרשמה גם הצלחתה של תערוכה התעשייה התיאטרית ב-1956, לא יכול היה לעצור את ההצלחה משרוללו. כשהוא מצויד במילגה של האו"ם להשתלמות בהקמת וניהול תערוכות וירידים, יצא רול לסויר לימורי ב-11 ארבות, מיד אחרי שקיבל את המינוי הרשמי מקולק ומעוזריו שנשארו (וזנתי) בישראל, כדי לארגן ולזווג את חלקה, "הפרוגרמאטי" של התערוכה.

★ ★ ★

נציג המשטרה יועץ

ספר התערוכה מחכים במידה רבה. ממנו אפשר ללמוד כי במדור "אומה עתיקה חדשה", עסקו בהכנת הפרוגרמה 17 חברי "ועדת-יעוץ", שמהם רק שלושה הם אנשים העוסקים במדע ההיסטוריה, הסוציולוגיה או מדעים קרובים. לעומת זאת, הוקדשו כסאות רבים לשימושם של חברים משונים מאד בתפקידיהם ב"ועדת היעוץ" של מדור זה: נציג משרד-החן, משרד-הבטחון, משרד-ראש-הממשלה, משרד-הפנים, המטה הארצי של המשטרה ולא פחות משני נציגים של הסוכנות היהודית ושני נציגים לקרן הקיימת ולקרן היסוד. התוצאות ניכרות לעין. שולשים בתערוכה סמלים וסמליסמלים כמו אלה המסמלים, לדעת רועי הרוחניים של המדור, את הערך "קורת-גג": פסל הפוך על ראשו, שספר התערוכה מסביר את חלקיו כגב הצמיד וכף היד הסמורה — מדוכת התעסוקה, לשכונתה ויסותה ושאר כל בעיותיה. משמאל — גגות הפוכים על צדם. ראשון שבהם — שיכוני ימים "עברו..."

בשאר המדורים אין המצב טוב יותר. בחלק מהם מאפשרת סקירה בשמות המוסדות המרכיבים את "ועדת היעוץ", להיחזק היכן טמון סוד הכשלון: ועדת מדור-הבריאות כוללת בתוכה שלושה נציגים של מנכ"ל. התוצאה: המדור הפך לביתן פרסומות בלעדית כמעט של מוסד חשוב זה. לועדת-היעוץ של "מדור החינוך והתרבות" לא מונה נציגיהם של אגודת הסופרים ושל הסתדרות המורים, כשם שלא היה בה מקום לבאי-כוחם של התאטרונים הישראליים. לא נעדרו ממנה נציג קול-ציון לגולה ושני נציגים של משרד העבודה. התוצאה: אולם ענק עם קירות-ביטון מכוערים וחשופים, אשר ששה לוחות מחלקים את חללו ומספרים בלשון מספרים לא-מדויקים על "הפסיקה הראשונה: זיוון חובה" (רשות ליהרג על דבר-תורה אם רצונו בכך) ראשי החץ "חנינון בצה"ל: חשוב, דע, ההחל חוק"; הדוכן "תמרוני-פז: מוכר: עתונים, שבדומה לאכילס אינם משיגים את צב הזמן לעולם..."

גם ההרכב המדור אך המגמתי מאד לא היה תורם תרומה כה נכבדה לכשלון התיכני-גון, אילו שלחו המוסדות המיוצגים בועדות השונות אנשים בעלי משקל וסמכות לועדות אלה. אולם נראה שהמוסדות דאגו רק לשמירת הכסא ושלא להביטח ששם לא יקופח ברשימת המוצגים. למטרה זו הספיקו בהחלט פקידים ממדרגה שניה ושלישית, שהבנום בעיני התערוכה או נושאתיה היתה קרובה, לעתים קרובות, לאפט.

התוצאה היתה בלתי נמנעת. המוצגים, התמונות, הדגמים המעטים ולוחות המספרים שאושרו להצגה, היו פרי המאבק בין קבוצות-לחץ במקום פרי מאמץ, תכנון ומחשבה משותפים. על הבעיות שהתעוררו כתוצאה מכך סיכרו המבצעים עצמם: "ארבע פעמים החזיר ר' את התכנון". טענו עובדי מדור הבריאות. "שלוש פעמים קיצצו בתכנון, ואת הקיצוץ ה' אחרון קיבלנו שבועיים לפני הפתיחה!" התלוננו אדריכלי מדור "פנינו לעתיד". המראה אחרי הקיצוץ האחרון: אולם ענקי ריק, שפרט לשלט "פנינו לעתיד" מוצג בו רק מוצג אחד ויחיד — תמונתו העצומה והאבסורדית לחלוטין של הציר קסטל.

דוגמה אפיינית אחרת הוא ביתן צה"ל, שצורתו ההיצונית — אך לא תוכנו — מושכת את תשומת לב המבקרים. ביתן צה"ל נפתח לביקור הקהל שבועיים אחרי הפתיחה הרשמית של התערוכה. התוכניות להקמתו עוכבו זמן ממושך במשרד-הבטחון, ומבקרים נרגשים הוחלפו בין משרד זה למשרד ראש הממשלה. לבסוף הוקם הביתן בפתרון, צופיה בעלי הרצון הטוב ביותר, אינם יכולים להבין מה בדיוק רצו לומר להם מתכנניהם ובונהיהם של מפות-המבצעים הגדולות המונחות בביתן, שאינן די חיות

תצלומי ענק, רעיונות גמד

היו את עיקר מוצגיה של תערוכת העשור. במדור הלאומי נתלתה תמונת-ענק מצוינת זו, שבאה לסמל את הדור הצעיר והמבטיח של

המדינה הצעירה. אך פרט לצילומים ולמספרים חסרי-משמעות, לא היה כיסוי רעיוני נוסף לתערוכה. כמו בתערוכת תמונות מקרית, חסרת כל רעיון מרכזי מדריך, עברו הצופים מתמונה לתמונה ומד יאגרמה לדיאגרמה, השתעממו תוך כדי אנחה, חצפו עליהן בחטף.

כדי להוסיף משהו לאזרה, ולא די מעניינות כדי להוסיף משהו לקצין. הביתן מאכזב, שטח, ביחס לתערוכה כולה או לביתנים אחרים, כמעט אפסי. היוצא ממנו, תושב הארץ או תושב חוץ, יוצא בהרגשה כי צה"ל הוא יחידת מילואים קטנה ובלתי-יחשובה, המיוצגות בחסד ולא בזכות.

★ ★ ★

מחירים כפולים לקצב מוגבר

ר' יסגאל, קולק ורול חשבו שמבקר התערוכה הממוצע של ישראל ישתמש בהכרתו הלאומית, שכבר חונכה במבול של תערוכות שקדמו לתערוכת-העשור, ויאמר לעצמו: "אם ההר אינו בא למוחמד, יבוא מוחמד אל ההר". יטול את ילדיו, ישכנע את אשתו ויסע לירושלים.

הם טעו. התערוכה לא באה אל המבקרים בה, המבקרים לא באו אליה. אך אפילו היו רבבות מבקרים נוהרים לתערוכה כשם שעשו זאת לתערוכות הנשק שנערכה אחרי מבצע סיני, לתערוכות התעשייה שנערכה לפניו, לתערוכת כיבוש השממה או האטום לצרכי שלום או לתערוכות פרי הדור, היו מבקרים אלה מתאכזבים מרה. לתוכן העלוב נוספו תקלות ארגוניות חמורות. בשבועות הראשונים התכסאו במאמצי בנייה בלתי-גמורים, במועד מאוחר יותר באו לידי ביטוי באחזקה בלתי-מתוכננת ובמשק מנהלתי בלתי-יעיל.

תשעה מיליון לירות חלמו נביאי העשור לגרוף מן התערוכה, ששני מיליון לירות הושקעו רישמית בבנייה. אולם המהומה הרבתי ששררה בתכנון ואחר-כך בביצוע, אי-הסדר הנורא המונע כל אחזקה ראויה לשמה, הפכו את הקערה על פיה. כשלכל אלה נוסף גם הכשלון הגדול בענף המסחרי של התערוכה, כשהתברר הגדולות והחשובות של ישראל סרבו להשתתף בה, היה הכשלון מוחלט ובלתי-ייתן לתיקון. גם המארגן המוכשר ביותר לא יכול היה להתגבר על המהומה הבלתי-פוסקת שהביאה למצב זה. הנבואות השחורות של אלה שהתנגדו לקביעת מקום התערוכה בירושלים התגשמו כולן עד אחת: חומרי הבנין, הקישוט, לוחות הלבנים או המאונקים להם היו זקוקים, לא הגיעו בזמן הדרוש. הפועלים סירבו לעבוד שעות נוספות בגלל שיעורי מס-ההכנסה שנוכח מהם, הקבלנים ניצלו את ההזדמנות ודרשו מחירים מופקעים.

הזמן דחק. נהיה הכרח לסיים את העבודה לפחות למראית עין. המנהלים נאלצו לקצץ בתכנון. כביש הגישה לאגף המזקי הפך מכביש אספלט לשביל חצץ, גשר-ענק שעמד להיבנות מעל לרחוב יפו כדי למנוע תאונות דרכים בכניסה לתערוכה, נמחק מן התכנון במקום גינות שעמדו להגיע לשלמות מן החוץ לפי התוכנית, הופיעו קציצים בודדים רחבת הדשא המובטחת לפיקניקים פינתה את מקומה לפינה דחוקה עם כמה ספסלים כשהתקרב מועד פתיחתה של התערוכה, התעצם מסע הקיצוצים. מבלי לרצות אפילו לקחת בחשבון את המראה ההיצוני של האולמות והמדורים, דיללו המארגנים את המוצגים, השאירו שטחים שלמים ריקים לגמרי, פסחו על ביצוע קטעים שלמים בתוכנית הראשונית ופתחו את שערי התערוכה לזרם הקהל הדליל, כשעשרות פועלים עדיין שקועים, ברוב המקרים, במחצית עבודתם.

★ ★ ★

החורבות נשארו חרבות

ר' תכן כי הסיבה המכרעת לקביעת חורבות בנייני האומה במקום עריכתה של תערוכה העשור היתה הטענה, כי בחלק מכספי-התערוכה אפשר יהיה לקדם את השלמתם של גושי הבטון החשופים הניצבים כבר שנים אחדות כאבן שאין לה הופכין. הנהלת התערוכה וראשי ועדת-העשור טענו גם כי חלק גדול מן ההשקעות בתערוכה הן השקעות-קבע, שתשמשנה לתערוכות הבאות. בין השקעות-הקבע נכללו כל אלה שנעשו בבנין — ריצוף הרחבה, גייר, משטחי-צינור, אינסטלציה וחבורי חשמל.

עתה נתגלה כי חלק גדול "מהשקעות-הקבע" הן השקעות זמניות בהחלט. הדוגמה הבולטת ביותר היא הבנין עצמו. תכנית השלמתם של בנייני האומה כוללת את גמר בנינו ושיפוץ של האולם המרכזי, ציפוי הבנין בשיש וגמר חלונות החזית. הבנין עצמו היה צריך להישאר גם להאב בלתי-גמור מבפנים, והיה עתיד להתכסות עוד זמן רב בכיסויי בד לקראת כל מאורע חגיגי הנערך בין כתליו.

אך משנשתים זיגוג החלונות, התברר לאדריכל זאב רכטר כי האפקט של חלונות בעלי מסגרות עבות של בטון מצופה, ייצור תמונה בלתי-נעימה לעין ונוגדת כל מראה אסתטי: העמודים עליהם נשענת חזית הבנין דמו לכרעי תרנגולת. צורתם הדקיקה של העמודים בלטה כשהוחלט לצפותם בלוחות שיש שחור. לכן פקד רכטר להרחיב את העמודים: אך הקבלן שנגש לצפות את העמודים, המונחבים עצם בפני בעיה חדשה. נמוורה: (המשך בעמוד 14)

מפעילים שמיים עברון, יליךמור, רבינוביץ ואכנרי
קול דיטונאנטי מול דממה נבוכה...

שונים מאד. בין השאר: נתן יליךמור היה ראש מרכז לחי" בשעה שלכל שוטר בריטי היתה פקודה להרגו בו במקום עם התגלותו. בהגיע המאבק האכזרי לשיאו גברה בו הדעה כי מלחמת-השיחרור נגד הכובש הזר בארץ חייבת להפוך מלחמה נגד האימפריאליזם באזור כולו, שתיעזר בכל גורם אנטי-אימפריאליסטי בעולם, תחפש שותפים בארץ מות הערבות תחת הסיסמה של "הנאציה ליוציה של המזרח התיכון".

בניסין רבינוביץ בא מכיוון לגמרי אחר: איש מפא"י מחסידי חיים ארלוזורוב, שעבר למפלגת השומר הצעיר והיה פעיל בליגה לשיתוף-פעולה יהודי-ערבי, מאתימא-סיקאי המנתח בעיות מדיניות בכלי המדע המדויק וחסר-הרגשות.

בועז עברון, אחד המבקרים התרבותיים המעמיקים ביותר בארץ, צבר ש' השתתף בשעתו בייסוד "מרכז העברים הצעירים", פסל את התפיסה הכנענית ה"רומנטית", השתדל לצקת את התוכן החי של התפיסה העברית החדשה לתוך דפו"ס פוליטיים מציאותיים.

אורי אבנרי, לוחם אצ"ל בנעוריו שטרש מן הארגון כדי לגבש בפעם הראשונה את הרעיון המרכזי, פירסם ערב מלחמת תשי"ח את החוברת מלחמה ושלום במרחב השמי בה תבע להעביר את המלחמה לפסים של מאבק עברי-ערבי נגד המשטרים הפיאודליים של פארוק ועבד-אללה, התגייס למלוגל שועלי שמשון, נפצע קשה, גיבש מאז את התפיסה השמית ב"מאות כתבות בהעולס הזה".

מצע ומכשירי-האזנה. למרות ש' החוג התרחב בהדרגה ושהתקיימו למעלה ממאה פגישות, התנהלה הפעולה בסודיות מוחלטת. כל המשתתפים חששו כי פרסומת רעשנית תחבל במאמץ לגיבוש פנימי. אולם מישור הבחין בסכנה, דאג להפר שקט זה. כתב העולם הזה אלי תבור, שהשתתף בכמה מהפגישות בקפה הרלינגר בתל-אביב, נחטף, נדרש על-ידי חוטפיו לחתום על הודעה שחוג זה הוא מחתרת חדשה, הזוממת להפיל את השלטון בכוח. הוא נחקר ארוכות על זהותם של חברי החוג ודיוניו, בצורת שלא השאירה ספק כי דיוני החוג הוקלטו במכשירי-האזנה. אולם אפילו כשיא ההתרגשות, כאשר עתוני הארץ דיברו על "מחתרת הרלינגר" ועתונאים סקרנים ביקשו לברר את פשר החוג המסתורי, לא נפסקה העבודה השקטה לרגע. למחרת החטיפה החליט החוג לנשח לניסוח המצע, התפצל לחציתריסר ועדות, שקיימו קרוב-למאה פגישות נוספות. התוצאות: מצע של למעלה מ-100 סעיפים, הפותח במלים: "אומה עברית חדשה נולדה בארץ-ישראל...". כולל פרקים על היחס לפזורה היהודית, על עקרונות ההשתרשות במרחב השמי ואיחוד ארץ-ישראל, על עמדת המדינה כלפי הגושים העולמיים והמחנה האפרו-אסיאתי, על מהות המשטר הפנימי, ההכרתי הכלכלי והפוליטי במדינה ועל ה"כיוון התרבותי החדש".

המצע הושלם בעיקרו. נקבע תאריך לאי-שורה, כהקדמה לפרסומו רבים. ואז קרה משהו ששיבש את לוח-הזמנים: המהפכה העיראקית והנחיתה האמריקאית בלבנון. **שמים ואנטי-שמים.** כמו בימי מיכ' צע סיני, שוב גברה בלב חברי החוג

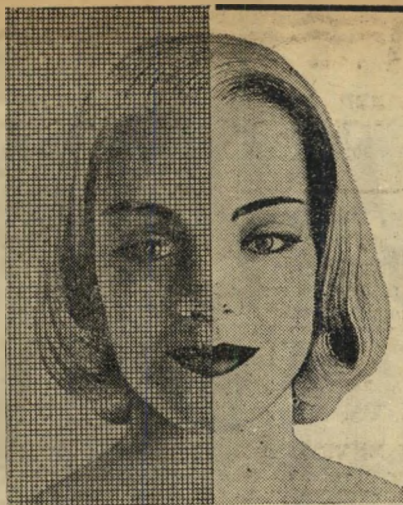
(המשך מעמוד 4)
דה ברוחה הרודני. מחלה מסוכנת חדשה תקפה את ריאותיה. הרופאים דרשו בתוקף קיצוני לרתק את השרה העקשנית למיטתה. כשעצות אלה לא הועילו, פנו במשרין ל-ביג"י. הוא פקד על גולדה להישאר במיטתה. **הפקיד והגנרל.** לפי כל הסימנים, אין מצב בריאותה של גולדה עומד בזמן הקרוב לחזור לדרגת-כושר שתאפשר לה לסייר כעולם מבלי לסכן את עצמה. כך נתעוררה מחדש בעיה חריפה: מי ייפגש עם דה-גול בשלב חשוב זה? האם אפשר לשלוח פקיד שכיר כמו פרס אל הגנרל הנוקשה, הנוה להיעלב, שיש לו מושגים עיקשים מאד על גימוסים דיפלומטיים ודרך-ארץ פוליטית? המסקנה היתה כמעט בטוחה מראש: על אף הבטחתו של פרס להיות מעתה משרת נאמו למשרד-החוק, יוצל את המצב כדי לרשח חופש-פעולה בשטח הדיפלומטי. תע-מולת-הלחישות נגד גולדה תגבר, קולות אלמוניים בחוגו של ביג"י שוב ידרשו כי השרה תניח מידיה החולות את תיקי-החוק, תעביר אותו לידי ביג"י — או לאיש-הציר. העזרה העיקרית שתקום לגולדה במצב זה: הרגוז הרב השורר בין חותיקי צמרת מפא"י נגד הבחורים הצעירים חסרי הדרך-ארץ, המנצלים את חולשתה הגופנית של אשה כדי לעשות קאריירה על חשבונה.

ארגונים

קול "מחתרת הרלינגר"

תוחתי סיני רעמו. כוחות צה"ל פרצו קדימה. קול ישראל שידר בשורות-נצחון מלהיבות, יחד עם תחזית-מזג-האוויר במפרץ שלמה. דויד בן-גוריון דיבר על מלכות שלי-שית, ורוב אזרחי ישראל היו בטוחים כי סוף סוף נסתממו צרות המדינה. אולם לא כל האזרחים האמינו בכך. בלב אחדים מהם גברה מועקה עמוקה. הם חששו כי הדי הנוצחון הצבאי יתנדפו במהרה, וכי בעקבותיהם תבוא תבוסה מדינית מוחצת, ש' תוצאותיה תהיינה הרת-שוואה לשנים רבות. כרגיל לגבי אנשים האחוזים חרדה עמוקה, חיפשו אנשים אלה איש את רעהו. פה ושם נפגשו שנים בבית-קפה, התקשר מישור אחר בטלפון. כך נתקבצו, כמעט במקרה, שבעה איש. הוטיה הראשונה היתה לפרסם אוהרה רצינית, שתעמיד את האומה על גודל הסכנה. אולם מחשבה שניה לימדה אותם אחרת: אררה סתמית לא תעזור במאומה, מה שדרוש הוא ניסיון להגיע אל שרשי התהליך, לגבש יסודות לשינוי-ערכים בתפיסה הלאומית.

לח"י + ארלוזורוב + כנענים. כך התכנסו, ימים מעטים אחרי סיום המיכ' צע, שבעה איש בדירה פרטית בתל-אביב, כיבלו על עצמם משימה שנראתה פשוטה: לגבש מצע רעיוני שלם חדש להנהגת האומה. כבר הצעדים הראשונים הוכיחו שאין ה' דבר קל כל עיקר. האנשים באו מחוגים שונים ומשונים, דיברו במושגים שונים, הת' רגלו לדרך-מחשב שונות. היה צורך להתחיל לגמרי מן ההתחלה: לגבש מונחים חדשים, לצרף אותם למושגים, ואותם לדרג-מחשב. ההתקדמות היתה איטית, משתקלו השבעה בסלע-מחלוקת, לא ניסו לעקוף אותו על-ידי ניסוח-משרה. הם נעצרו, דנו בבעיה עד שנתגלו שרשיה וגובשה דעה אחידה. האנשים שסללו דרך זו באו מבחינים

פתרון לבעיה רצינית

סן לן הינה שיטה מדעית חדשה להרחקת שערות עכשיו אפשרית לראשונה בישראל.

סן לן מרחיק שער מיותר במהירות ולצמיתות, בלי כאבים בכל חלקי הגוף והפנים, בלי שמוש בשעווה או חשמל.

קבעי עכשיו פגישה עם אחד מהסלונים המוכרחים העובדים בהדרכת סן לן, כדלקמן:

ח י פ ה

ברקוביץ, רח' שמירא 13
מנסי, דרך הים 3
סמי-לני, גורדאו 5
ריטה, רח' הבנק 5
שרפברג, רח' הרצל 16

ת ל י א ב י ב

אדית קובקס, ככר מטריק 17
אנטה, רח' מאפו 18
אפל, רח' אלגבי 48
גלי ליוה, רח' בן-יהודה 24
זהבה, רח' רש"י 9
יהלום, רח' שינקין 7
ינטי, שדרות ירושלים, יפו
לנה, רח' יוסף אליהו 8
מישה, רח' פרישמן 61
סופיה, שד' בן-ציון 34
פירולי, רח' אדם הכהן 6
שרה, רח' בן-יהודה 60

י ר ו ש ל נ

ברודווי, רח' בן-יהודה 36
רוברט, קינג גורג' 27
שתי אחיות, דרך יפו

לפקוביץ, רח' ביאליק 45, רמת-גן
הלן קליר, רח' עזיאל 112, תל-אביב
דיוס, רח' הרצל 127, רחובות
אסתר אריון, רח' הרצל 16, רמלה
ליבה, רח' ל"ח 9, לוד
לילי, רח' הרצל 84, ראשון-לציון
קוסמטיקה, פסג סוקולוב 47, חולון
רישרה, רח' בן-צמי 28, עכו
בינקת, נהריה

סן לן - מרחיק שערות לצמיתות

San
Lan

בריסל

היא רק אחת מבריות הער' לס הרבות אליהן נשלחים מדי שבוע חינוי-החזק של "העולם הזה", שבועון הח' דשות הישואלי המוסר לכל ישראל! בניכר דו"ח נאמן ומלא על כל הנושעה בארץ.

● **ארצות-הברית תעודר בשקט הצטרפות מדינות ים-תיכוניות לברית החדשה המוצעת עליידי צרפת.** אולם מאחר שברית זאת לא תכלול אף מדינה ערבית, יהססו כנראה תורכיה ואיטליה להצטרף אליה. מועמדת כמעט וודאית לברית זאת: ישראל. הסיכויים להקמתה והפעלתה קלושים למדי.

● **מפתחנים חילוקי-דעות בתוך הכת השלטת בעיראק.** שני המחנות: קבוצת המדינאים הימניים, שותפי רשיד עלי אליכילאני; ומולם קבוצת הקצינים הנתונים. להשפעה סוציאליסטית, דוגמת מפלגת אל-בעס הסורית. נקודה אשר טרם הוחלט עליה: הצטרפות עיראק לרעים. אין גם להניח כי החלטה כזו תתקבל בעתיד הנראה לעין.

מסיבה זו, יתכן כי המערב יחליט בכל זאת להביע תמיכה מסוימת במשטר הרפובליקאי העיראקי.

● **הפנטאגון האמריקאי מתנגד להוצאת המארינס מהלבנון.** לעומת זאת, קיימים סימנים כי הדיפלומטים של הסטייט דפרטמנט מצדדים בפתרון מוסכם, אשר יאפשר הוצאת המארינס.

● **ממשלות איראן ותורכיה מתכננות להתמרדויות אפשריות של המיעוטים הכורדיים היישובים בתוך גבולותיהן.** ההפיכה העיראקית, שכראשה עומד גנרל כורדי, תחזק את שאיפת המיעוטים באזור הגבול לעצמאות.

● **יחזקאל סחר יתמנה נציג ישראל בדרום אפריקה.** המינוי הרשמי יתפרסם תוך ימים אחדים.

● **נמורי קרתא מתכננים הפגנות מחאה נגד הברכה בחוק-לארץ.** לאחר שהפגנותיהם בירושלים נכשלו, יתרכזו עתה אנשי הכת הקנאית בהפגנות בלונדון ובווינגטון. הם יזכו לתמיכה כספית מצד ארגוני יהודי דתי, שאיננו נמנה עם נמורי קרתא.

אל תופתע, בעניין זה, אם יתגלה כי הארגון המחתרתי „ברית פנחס“, אשר איים לבצע פעולות אלימות נגד הברכה, אינו קיים כלל.

● **למרות שאין סיכויים להתקרבות בין מפא"י והדתיים בקואליציה הממדי שלתית,** יפתח בקרוב משאומתן בין שתי המפלגות לצירוף הדתיים לקואליציה העירונית של ירושלים. לצעד זה תהיה רק משמעות מצומצמת של חישובים עירוניים.

● **שר המשפטים יניח בקרוב בפני הכנסת חוק מיוחד, אשר יאסור על שופטים — כולל שופטים עליונים — לפרסם מאמרים פוליטיים בעתונות.** בי-חוגי המשפטים זכה חוק זה לכינוי „חוק גויסיין“, מאחר שהוא בא כחידוש יול מאמר של השופט העליון דויד גויסיין בביאוש אוברבר, נגד מתן החנינה לשלוש רון.

● **עם שינוי שיטת הטימול בקופתי חולים של ההסתדרות הכללית והנהגת בקורי הבית,** צפויה גם הפתעה בלתי-נעימה לחברי קופה זו: העלאה במסי החבר.

● **אחדות-העבודה ומפ"ם ינמנו, כנר אה, לחזק על מפא"י לשנות את החוק המשחרר שיחרור גמור את בחורי הישיבה משירות צבאי.** שתי המפלגות ינסו לנצל את העדר הדתיים מהקואליציה, כדי לחייב את בחורי הישיבה לשירות צבאי כלשהו.

● **מפ הכנסה מכין הפתעה לעצמאים.** משלמי מס רבים יתבקשו להגיש „הצהרות-מילוי“ שנאספה בינתיים, הסתבר כי חלק גדול מהצהרות אלה לא היה מדויק, ולנישומים תינתן אפשרות להצהיר על תוספת ההכנסות מרצונם הטוב, במקום להביאם למספט על מסירת הצהרות כוזבות.

● **שוב צפוי כפופון גלוי בין משרד הפיתוח לשרי מפא"י בממשלה.** הקרע הפעם: נציג משרד הפיתוח באילת, צבי פיק, הוכנס לבדידות מזהירה על-ידי מנהלי כל המשרדים הממשלתיים האחרים, ההסתדרות והמוסדות הלאומיים. לפי הוראות סודיות הכריזו כל חניצינים המפא"יים של משרדים אלה באילת חרם גלוי על נציג משרד הפיתוח. הם סיברו לשתף אתו פעולה בועדה שהוצעה על-ידו לפיקוח על מפעלי התירות, שירותים ומחיריהם, כשם שסרבו לעשות זאת בועדה אחרת שהתח, צריכה לקחת על הסתירים הנגבים בבתי-עסק שונים בעיר. וועדת חקירה שפיק מציע עתה להקים בנדון חלוקה פרטוקציניות של שיכונים באילת, לא תוקם, או לא תופעל, אם תוקם: נציגי מפא"י בה יקבלו הוראות לא לשתף פעולה עם פיק.

● **שינויי חזיתות, המסתמנים בקרב מפלגת הציונים הכלליים:** עזולה לבוא התקרבות בין ישראל רוקח לבין יוסף ספיר, לפחות על נקודה אחת — תביעתו של רוקח לראשות העיר תל-אביב. ספיר סבור שרוקח צודק בתביעה זו. במקרה זה תצטרף המפלגה להכריע בדבר דרישתו של חיים לבנון, כי תמורת ויתור על העיריה יקבל את כסאו של רוקח בכנסת.

מנים יכולים לבצע את ההשמדה, כי הם לא היו יכולים לבנות מחדש את מיתקני ההשמדה המסובכים.

סטראנד: „הגרמנים הפסיקו את ההשמדה מפני שסר חניססון צירציל הזהיר אותם מפני תוצאות פשעיהם, וגם הנשיא רוזבלט חזר על אזהרה זו!“

בראנד: „אנחנו מודים מאד לאדונים צירציל ורוזבלט, אבל מדוע לא השמיעו אזהרות אלו כשאפשר היה עוד להציל ששה מיליון יהודים? מדוע לא פעלו כאשר נציגי המחללת הפולנית הודיעו להם על התחלת ההשמדה ההמונית? מדוע חיכו עד שכמעט לא נותר עוד את מי להציל?“

קרוסמן: „מיסטר בראנד, אתה רשאי לי פרט את ההאשמות שלך!“

בראנד: „אני מאשים את ממשלת בריטניה ואת כל האנושות הדמוקרטית שלא עשו דבר להצלת מיליוני היהודים. אפשר היה להוציא אותם מידי הנאצים, אילו היה מקום שהיה מוכן לקבלם. אפשר היה להעבירם לארצות הריקות של אפריקה ודרום“

הפיסגה האלטרנטיבית

אמריקה. אבל הממשלה הבריטית לא רצתה בכך, כי פחדה שמיליונים אלה ילחצו על שערי ארץ-ישראל, ושם היה קיים הספר הלכן שאסר את עלייתם... באותו רגע נפסק זרם החשמל במיקרו-פון, התוכנית נגמרה.

תמונה

שתי פצצות

שתי ידיעות קצרות משכו השבוע את תשומת לבו של קורא העיתונים הישראלי: „המפעל בתמנע יותנע מחדש באוגוסט, הודיעה כותרת בולטת בעל המשמר. „פנחס ספיר זורק פצצה“, בישר דבר ההסתדרות, השש לכל הזדמנות הניתנת לו לנגח את משרד הפיתוח הנמצא בידי מפ"ם. הפצצה של ספיר: מרוכזי בנטוב ופקידי משרד הפיתוח לא אמרו את האמת, כפרשת שיתוקן של מפעל הנחושת בתמנע.

קראת בעתונות, הודיע פנחס ספיר כי ישיבת מועצת השלומים, שלדברי דבר היתה סגורה בהחלט, „כי הציוד הגרמני שהובא לתמנע, בחלקו הגיע לקי. אני חייב (המשך בעמוד 40)

(שהחליט זה עתה לקרוא לעצמו „הפעולה השמית“) ההכרה שאסור לשחוק, שיש לפרסם אזהרה מידית. היא פורסמה בצורת מודעה צנועה בהארץ ובהעולם הזה. ראשי החוג קיח כי למחרת היום יוכלו לחזור לפעולתם על המודעה הקטנה היתה מפתיעה — בעיקר הופתעו אנשי הפעולה השמית עצמם. תוך שבוע נאמו עליה ברדיו ובכינוסים מפלגתיים, שרים ועסקני-מפלגה קבעו את עמדתם, מיטב עתונאי הארץ הקדישו לה מאמרים ארוכים, נתן אלתרמן כתב עליה שיר ויוסף בס צייר עליה קאריקטורה. ההומור העממי נכנס לפעולה, מיהר להגדיר את מתנגדיה בשם „אנטי-שמנים“. היה ברור לכל: זו הפעם הראשונה מאז קום ה"מדינה הושמע בארץ רעיון מהותי חדש. חלק גדול מן ההגנות היה מבוסס על חצי-מאשפים חטופים שלא הובנו כראוי, חלק קטן ניסה לסלף את הדברים בודו, לתאר את לוחם-החרות ילין-מור כזומם חיסול המדינה, את פצועי-המלחמה אבנוי כפחדן חתרני. אולם הקהל הרחב קבע את עמדתו באינטואיציה מידית: הוא לא התאהב ברעיון החדש כמבט ראשון, אך שוכנע כי זהו רעיון הטעון מחשבה יסודית. סיכום רגש זה השבוע פרשן הארץ שבתי טבת: „היחס החיובי שיש לי לגילוי-הדעת של השמנים נעוץ בעצם הופעתו של קול דיסונאנטי שביתר את הדממה הנבוכה של ההנהגה... חלק ויב מן הציבור מזהה עם מה שמשמח מתוך הכרזה של ה"פעולה השמית, בתביעה ליבוב מדיניות אחרת לגבי העולם הערבי... העובדה המצערת היא שאף לא אחת מהמפלגות המתמירות להנהיג, באופוזיציה ובקואליציה, לא נקטה באמצעי שיעורר את דעת-הקהל ויעורר את הממשלה...“

פרשת קסטנר

מיסטר בראנד חוקר

שנים-עשר מיליון צופי-טלוויזיה בריטיים הסתכלו בפניו של האדם הקטן ואדום-השיער שהביט לתוך המצלמה, כולו אומר ענוה שקטה. הקריין סיפר להם מי האיש הצנוע: איש בשם יואל בראנד, שנשלח לפני 14 שנה על-ידי הנאצים מתור הנגריה הכבושה לתורכיה, להציע לאנגלים לקנות מיליון יהודים תמורת משאיות וציוד צבאי אחר. עילת התוכנית: הופעת ספרו של בראנד על השואה ופרשת קסטנר בשפה האנגלית. המנחה: חברה-פרלמנט השמאלי ריצ'ארד קרוסמן. הצד השני בויכוח: לורד ויליאם סטראנד, מי שהיה האיש החזק במשרד ה"חוק הבריטי בימי השואה.

הלורד הנרגש. כשאך נפתח הויכוח, הופתעו המיליונים לראות כי האיש הקטן והצנוע הופך לפתע ללוחם לוהט. יואל בראנד (52) הכיח את הצד השני של טבעו, זה שגרם לכך כי כמעט וגורה על-ידי כיתת-אש גרמנית בסוף מלחמת-העולם הראשונה, עת הצטרף כציוני וחבר פועלי-ציון השמאליים לארגון הקומוניסטי ספרטאקוס, ושהובילו כעבור 28 שנה לשורות לח"י.

סטראנד: „אני תמה עליך, מיסטר בראנד, אתה אמרת בספרך שהיינו צריכים לנהל את המשאומתן הזה. אבל אתה יודע היטב שבמלחמה לא קיימנו שום מגע עם הגרמנים. איך יכולנו לנהל משאומתן?“

בראנד: „תסלח לי, אדוני הלורד, אבל אתה טועה. אתם קיימתם מגע עם הגרמנים כל העת. למשל, דנתם עצמם על החלפת שבויים. האמריקאים נפגשו לא פעם עם נציגים גרמניים בשתייץ. האמנם לא הייתם מנהלים משאומתן אילו המדובר היה על מיליון אנגלים, במקום על מיליון יהודים?“

סטראנד: „אבל איך היתה הצעת הגרמנים יכולה להתבצע? מניין היו לגרמנים בעצם ימי הקרבות כלי התחבורה להובלת מיליון יהודים לגבול?“

בראנד: „אדוני הלורד, לא על כך מדובר. מעולם לא דרשנו כי הבריטים באמת יספקו לגרמנים את המשאיות. ודרשנו שיהלו משאומתן, שימשכו את העניין. ראשי הס.ס. התחייבו לפוצץ את מיתקני ההשמדה ב"אושויץ ובשאר המחנות מיד עם התחלת המשאומתן, ולהפסיק זמנית את ההשמדה. אילו נמשך המשאומתן, היו מאות אלפי יהודים ניצולים. גם אתריכך לא היו הגר“

במדניה

(המשך מעמוד 9)

לציין כי אולי זה נאמר לצורך בירורים מפלגתיים או בינמפלגתיים, אבל ביסודו של דבר אין לזה שחר...
היתה זו יותר מבצעה. שר הפיתוח מדכי בנטוב הכריו במפורש בכנסת, כי מקור התקלה בתמנע נעוץ בצידו: זלקוי שסיפקו הספקים הגרמניים. כשנשאל על כך מנחם באדר, המנהל הכללי של משרד הפי, תוח, במסיבת עיתונאים שנערכה במפעל, ענה אף הוא: "הספקים הגרמניים סיפקו לנו צידו לקוי. הבטחנו להם שלא נפרסם זאת, ובתנאי זה הם הכנימו לספק לנו את החלקים החסרים על חשבונם." באדר גם ביקש מהעיתונאים לא לפרסם את דבריו בנקודה זו.

עכשיו שוב עבר הכדור לידי משרד הפיתוח המפ"מי. מקורביו של ספיר דאגו לפרסם את דבריו, שנאמרו בישיבה הסגורה בהחלט. הכחנה הברורה: להציג את בנטוב ואת באדר כשקרנים, לרמוז בבירור כי הרצת המפעל נכשלה באשמתה של ההנהלה המקומית, המודרכת על ידי ראשי המשרד. בינתיים נמשכה בתמנע עבודת ההרכבה הממושכת, במאמץ עליון להפעיל את המפעל ולהתחיל בהרצתו. אך בשעה שספיר הטיל את "פצצתו" במועצת השילומים, אירע השבוע פיצוץ חמור עוד יותר: מכר נית אוטו קאר, שנשאה את חלקי הגומי להרכבת המכוניות האחרונות, עלתה באש במעלה מכתש רמון. מנוע המכונית התפוצץ, הציד הושמד כולו. אפילו האופי טימיסטים המושבעים ביותר בחוגי הנהלת תמנע הודו: ההרצה המקוה תידחה לשיבועות ארוכים נוספים.

עדות

הצעה פרטית

על שולחנותיהם של שר העבודה מרדכי נמיר ושר המשטרה שלום בכור שיטריט הונחה הצעת חוק חדש: חוק להגנת המשפחות המבורכות בילדים רבים. ההצעה לא הוגשה על ידי מפלגה, ועדת כנסת או שר בממשלה. היא הוגשה על ידי האורח שלמה כהן-צידון. כהן-צידון, ממושקף, צנום ומהירדיבור, עלה ממצרים לפני 12 שנה, גמר את חוק לימודיו באוניברסיטת תל-אביב והתמסר בהתלהבות לשני תפקידים: פרקליטות, והגנה על זכויותיהם של בני עדות המזרח. אחת הבעיות אשר הטרידו את הפרקליט הצעיר (35) היתה: מדוע חייבים אבות המשפחות הגדולות לשאת לבדם את עול גידול וחינוך ילדיהם, בה בשעה שמוסדות המדינה מצהירים וחוזרים כי זהו תפקיד בעל חשיבות לאומית-בטחונית ממדרגה ראשונה? 100 הלאי שראש הממשלה מעניק לאם של עשרה ילדים נראו לו כלעג לרש. "יד מוגן". כתב השבוע כהן-צידון באל המזרח, בטאון ארגון יוצאי ספרד והמזרח-התיכון (אי"מ): "ישראל מעוניינת שהמגויסים לצה"ל יבואו לשרותם הצבאי כשהם עמוסי מטען של חכמה ודעת, ולא יבואו שבורים וממורמרים".

סעיפי הצעת החוק, אשר נוסחו לפי כל הלכות המקצוע: משפחה גדולה תיחשב כל משפחה אשר בה יותר משני ילדים, כולל ילדים מאומצים. לכל משפחה כזו ינתן פנקס משפחה, וכל ילד לאחר הילד השני יקבל פנקס ילד מוגן, עד גיל 18. בעל פנקס משפחה יהיה זכאי לנכות מתשלום מס-הכנסה כל סכום, אשר יוצא על חינוך ילדיו. הוא גם יהיה זכאי לתמיכה ממשלתית להשגת דיור נאות, בצורת הלוואה ללא רבית או שכירות בתנאים הוגנים. כל ילד בעל פנקס ילד מוגן יהיה זכאי להיכנס למקומות בידור בכרטיס חופשי מכל היטל עירוני, ממשלתי או אחר. הוא גם יהיה זכאי לנסוע בתחבורה ציבורית במחצית המחיר של נוסע רגיל, ואף יהיה זכאי, במקרה ואין הוריו מבוטחים במוסד רפואי, לקבל טיפול רפואי חינם, על חשבון הממשלה.

"תקציב עצום". שני השרים קראו את הצעת החוק, השיבו עליה במשפטים בלתי-מחייבים. כתב נמיר לכהן-צידון: "הצעתך תהיה ודאי נגד עינינו בבואנו לספל בשאלת זכויות המשפחה מרובת-הילדים, במסגרת הביטוח הלאומי". העיר שיטריט, אשר אליו נשלחה ההצעה בהיותו השר היחיד מבני עדות המזרח: "הרעיון טוב ומעודד, אלא ביצועו בהתאם להצעתך יצריך תקציב עצום". טען כהן-צידון: "אם התקציב עצום גם לגבי המדינה, כיצד להגדירו לגבי האב בעל ההכנסה המוגבלת?"

ברקת

לנקוי שמשות
וכלי זכוכית

החומר החדש
והמעולה - לניקוי מהיר, יסודי ולהברקה של שמשות, כלי זכוכית, חרסיה, פורמיקה ואמאיל.

חוסך טרחה וזמן בעבודות הבית.

תוצרת **ש"ל**

SHELL

טלמה

גלידת תלמה

תות - שדה

כה טעימה וארעננת...

מקפיד על מלוי תנאי התברואה

RULES OF HYGIENE STRICTLY OBSERVED

משרד הבריאות

מזהיר את הצבור בפני אכילת מאכלים שהוכנו ברחוב, כי הם אינם מוגנים בפני זיהום, ולכן עלולים להעביר מחלות ולגרור להרעלה מזונו.

אם תבקר בבית אוכל, בחר בזה בעל "הסרט הכחול", הסמל של משרד הבריאות לבתי-האוכל המקפידים על מלוי תנאי התברואה וההיגיינה.

"הסרט הכחול" הוענק עד כה בערים: ירושלים, תל-אביב, חיפה, באר-שבע, רמת-גן, נתניה ורחובות. ביתר ערי וישובי המדינה יוענק "הסרט הכחול" החל מיום 1.8.58.

שלוש הפנים המופיעות בתמונות משפחה של נערה אחת, צעירה ישראלית לפני שש שנים לארצות-הברית, חזרו לפני שבועיים כשהיא עטורה בזר ד שחקנית תיאטרון מצליחה. זהו סיפורו של השחקנית שהגיעה אל פסגת הברודוויי, שיחקה את תפקיד "אננה", "אננה פראנק" (בתמונה האמצעית) לתפקידים במחזות שקספיריים לצידם כבים מפורסמים כמו השחקנית קתרין

פני שש שנים הפלגתי לארצות-הברית לימודים. היה זה אחרי שסיימתי את לימודי העברית הרצליה בתל-אביב, אחרי שהספקתי לקרוא נאמנה ולהופיע על בימת הבימה. ידעתי שאבחר לעצמי תהיה קריירה של שחקנית. אולי אצלי הפחד הגדול, פחד שאתחיל לעבוד בתיאטרון ללא לימוד לא אומר דבר. התקבלתי בניו-יורק לנייבורהוד פליי סקול, א הספר למשחק המפורסמים ביותר, ממנו יצאו ידועים כגרגורי פק, ג'ואן וודורט והרבה במאסמים. נבחרתי וקיבלתי סטיפנדיה. כל מטרתי ללמוד; לא חלמתי שאזכה לעבוד באמריקה. קרובים בניו-יורק ולא היה לי כסף. במשך שש שנות עבודתי בכל דבר בו אפשר להרוויח, כקריינית בתכנית העברית של קול אמריקה, בייבי-סיטר וגם כמלצרית.

למעשה עבדתי כמלצרית רק יום אחד. זה היה הקיץ. הייתי אז מאוד זקוקה לכסף. פגשתי מישראלים, שהציעו לי לנסוע עמם לעבוד בבמלצרית. ניסיתי לטעון כי מעולם לא עבדתי אולם הם לימדו אותי לשפר שאני מלצרית. נשאקל את העבודה. הגענו למלון והתחלנו לעבוד. כבדו ביירות הבוקר נוכחתי שלא נועדתי להיות כל החברה סחבו את המגשים ביד אחת למעלה; את מגשי בקושי בשתי ידיים, לאיטה. כל הבחור במלון היו בריאות וחזקות, אני הייתי קטנה ואתי נורא מצחיקה. החלוק שהלבישו עלי היה עד לריצפה. כולם הסתכלו עלי בתמהון, אך דבר.

בארות הבוקר עוד שתקו המנהלים. אולם יכלו להתאפק. כמה מהאורחים במלון, כולם יו אותי בסרט קריה נאמנה ונכנסו איתי בשיחה. ממני להופיע בפניהם בארוחת הצהריים, וכך, ל מנהלים, הפכה המלצרית לפתע לקריינית. המנו מאוד. אולם הוא עדיין שתק.

רק בארוחת הערב, כשהגיע תור הצלחות הכנה הרגע הטראגי. המנהל קרא לי והודיעני בצער: ש קריירה של מלצרית מתאימה לי. למחרת חזרתי

★ ★ ★

ר' כל הסתדר וקא לטובה. אחד היהודים הופעתי במלון נורא התלהב, הפגיש אותי עם פר ישראלים ויחד ערכנו סיבוב הופעות ע אמריקה. שנתיים למדתי בנייבורהוד פליי סקול. אחרי לימודי, נכנסתי לקבוצה המקצועית של בית קבוצה בה משתלמים שחקנים המופיעים כבר עובדים שם על הצאות ועל קטעי מחזות. בכל קבוצה זו הצגה, בה מופיעים שחקנים צעירים ב

אננה פראנק

דינה פסקין-דורון קיד אננה פרא בימת תיאטרון ברודוויי, עם השחקן הנודע יוס קראוס הותיק, ששיחק בתפקיד אביה של אננה

שלוש פנים לדיונה

מאל הן
שיצאה
פנה של
האישי
התצלחה
במחזה
וזכתה
של כר
הפכו:

למסרת
בגמנסיה
זק בסרט
שהקריירה
התעורר
יון מבלי
החל. כי

וד מבתי
שחקנים
ם מפור
זיתה רק
היו לי
הרא
פעתי
לתי כי

בחופשת
פר חברה
ון יהודי
מלצרות,
סה כדי

ד. מלצרות.
ני אחזתי
ת שעברו
ומה. נר

קי והגיע
לא אמרו

הרים לא
ים, ראו
ם ביקשו
המת ה
התרגו

ית, הגיע
דעתו אין
לניוירוק.

אחר

אני ב

עוד מס
ר יהודי

ימתי את
זוהי

ל הבמה.
עורכת

ימוכרים.

רות ותלמוד בסמינר הדתי היהודי, אף הוא בניוירוק. מאחורי הקלעים היה לי עולם שלם משלי. בחודש הראשון עוד הייתי נרגשת, היה נדמה לי שכל רגע יקראו לי אל הבמה. אחר כך כבר התרגלתי לציפיה. שום דבר לא קרה. עד אשר ביום אחד קרה משהו. לשחקנים המחליפים היו נערכות חזרות מיוחדות פעמיים בשבוע, שעה לפני ההצגה היומית. בשעת החזרה ראיתי שכולם עצבנים: ה' במאי, המפיק וכל שאר המנהלים. בערך בשעה אחת בצהריים בא אלי הבמאי והודיע לי: "דיונה, כוונן חולה; היום את עולה על הבמה." התחלתי להתכווץ במרץ להופעתי. הדבר שהדאיג אותי ביותר היה התחול המופיע במחזה. ידעתי שעם שחקנים אוכל עוד להסתדר, אבל עם התחול זה לא פשוט. ביקשתי שיביאו לי את מושי, זה שם התחול. תוך זמן קצר התידדנו והייתי מוכנה לעלות על הבמה. אז הגיע הרגע האיום, בו הודיעו לקהל שסוואן שטרסברג לא תופיע באותו יום. הקהל הפליט מפיו אנחת "או!" גדולה, ואני עמדתי מאחורי הקלעים ושמעתי. כל שחקן מרגיש את הקהל. שחקן יכול להבדיל בין שקט אחד לשישנהו. כשעליתי על הבמה, הרגשתי שכולם מסתכלים עלי בספק משונה, אולם לאט לאט הרגשתי שכלל שהמחזה נמשך, הקהל הוא איתי.

כשירד המסך לבסוף, היה זה תשלום עבור ה"או" ש' השמינו לי עם תחילת ההצגה. אני יכולה לתאר בדיוק את המעמד. אני זוכרת אפילו כמה פעמים ירד המסך ועלה מחדש. הקהל חיכה כנראה לאכזבה, וכנראה שלא איכזבו אותי. כשירד המסך בפעם האחרונה, רציתי לרוץ מהר הביתה, לחזור ולהופיע שוב בהצגת הערב. בתומי רציתי לצאת מהתיאטרון. אולם בחוץ חיכה לי המון רב. הם לא ידעו את שמי, אולם המתינו לקבל אוטוגרפים. אני זוכרת שניגש אלי בחור אחד, ואחרי שחתמתי לו, שאל: "סליחה, מה שמך?"

★ ★ ★ אמא הכינה לי הפתעה

ש יחקתי כך בחמש הצגות, עד שסוואן החלימה וחזרה לתפקידה. מובן ששמחתי על ההזדמנות שנתנו לי, אולם הסיפוק לא היה שלם. התפקיד לא היה במאה אחוז שלי; הייתי נאלצת לעשות מה שעשתה קודמתי. ולמרות ששתינו דומות, בהרבה פרטים, ביחוד בצורה ה' היוונית, היינו שתי שחקניות שונות, בעלות אישיות אחרת, אופי והשקפה שונה. אולם היה לי מול שבאופן כללי האינטרפרטציה שלי ושל סוואן שטרסברג היתה דומה. הנסיון הגדול עבורי הגיע כשסוואן הודיעה שהיא עוזבת את המחזה. בחרו בי אז כממלאת מקומה. זה היה רגע גדול בחיי. כי באמריקה יש נוהג למלא את מקומו של שחקן ראשי בשחקן ראשי אחר, ולא במחליף, שהוא בדרך כלל שחקן מדרגת שניה. מזלי היה שהצלחתי גלול את עצמי כשסוואן היתה חולה.

הפעם הפך התפקיד להיות שלי ממשי. היו לי חזרות עם השחקנים הקבועים, ופה ושם שיניתי דברים, לא כל כך גדולים, אך לשחקן הם משנים הרבה. לפני שהתחלתי להופיע כקבועה, הודיעו לי שרצוי שאחליף את השם פסקין. למעשה רימתי אותם קצת. הם רצו שאבחר בשם אנגלי או אמריקאי. בחרתי בשם דורון. אילו רק ידעו המנהלים עד כמה ישראלי שם זה!

להצגת הבכורה הגיעה גם אמי, צביה פסקין. שלחתי לה טלגרמה שבוע וחצי לפני ההצגה, ולא תיארת לי שתגיע. אולם היא סידרה לעצמה ויזה וכרטיס, והגיעה לניוירוק בדיוק ביום הצגת הבכורה. אמא היתה בעצמה שחקנית עוד ברוסיה, ופה בסטודיה של הבימה, בימיה הראשונים. היא הבינה שבאה יעורר התרגשות אצלי.

אמא הגיעה לניוירוק בלי פרוטה. היא היתה צריכה ללכת כסף כדי לקנות כרטיס להצגה. כשהגיעה לקופה, כל הכרטיסים היו כבר מכורים. היה רק כרטיס יקר אחד בשורה השניה. כשהסדרנית הביאה אותה למקום, נבהלה אמא. היא חשבה שאוכל לראותה מהבמה ואתרגש; משום כך טיפסה ליציע ושם עמדה כל זמן המחזה. באולם פגשה אמא את אחי, יוהר, הלומד הנדסה באמריקה. הופעתה היתה הפתעה גם בשבילו.

אחרי ההצגה היו לי תכניות משלי. חברי חיכו לי כדי לערוך מסיבה לרגל המאורע. אמא החליטה שלא להפריע לי. אחי בא אלי אל מאחורי הקלעים, הודיע לי שיופגש בבית ולא סיפר לי דבר על אמא. כשחזרתי הביתה בשעה מאוחרת ואחי פתח בפני את הדלת, אמא באנגלית, באופן תתהכרת: "האם אמא בבינה?" כל כך רציתי שתהיה עמי ברגעים מאושרים אלה, שיש לה חלק בהם. אחי ענה לי: (המשך בעמוד 16)

או מיץ אשכוליות, אבל הגישו מרטיני. אני שותה משקאות חריפים, אבל אז החלטתי לשחק את תפקיד הנערה המנוסה במשקאות. שתיתי את הכוסית על קיבה ריקה. לפתע, מבלי שארגיש בכך, התחלתי לדבר בחופשיות ולספר על כל מיני דברים.

הייתי צריכה לרוץ לשיעור. לקחתי את ספרי ורצתי לבית הספר. בבית הספר חיכתה לי כבר ידיעה לצלצל לאותו אדם ששתיתי עמו — מיד. צילצלתי. הוא סיפר לי כי ברגע שעזבתי ניגש אליו אדם בשם קלמנט בלומגרדן ושאל אודותי. הוא אמר שברצונו לראות אותי.

החלטתי שאם בלומגרדן אינו זוכר אותי, לא אגלה לו מי אני. התלבשתי בצורה אחרת והופעתי במשרדו. שוחחנו מעט ושוב חזרה אותה פרשה: "אין לך צורך להתקשר עמנו, אנו נתקשר איתך." ואף פעם לא התקשרו איתי.

רק כאשר הגיע במאי המחזה, ששהה קודם לכן באירופה, גרסון קינן, הוא הוזמן אותי למבחן לקבלת תפקידה של אננה. המעניין הוא שקינן שמע עלי ממקור אחר ולא מבלומגרדן. כשבאתי למבחן, בלומגרדן כבר זכר אותי.

זה היה המבחן הבימתי הראשון שלי באמריקה. זה נראה בדיוק כשם שזה נראה בסרטים. את נכנסת לבמה חשוכה, אינך רואה מי יושב בקהל, לא מצגיגים אותך. מאחורי הקלעים יש תור עצום של ילדות. כל כך משונה היה לראות אותן. נדמה היה לי שכולן נראות בדיוק כמוני. נדהמתי. לא ידעתי מדוע דחקא אני אוכה לקבל את התפקיד. הטיפוס של אננה פראנק היה מוכר לי. ישבתי בתור כמו לקופת-חולים, ושיננתי את הקטע שהיה עלי לקרוא עד שקראו לי. כשסיימתי את הקריאה, חיכיתי שיאמרו לי: "אל תתקשרי איתנו, אנחנו כבר נתקשר איתך." להפתעתי עלה הבמאי מתוך החשיכה ואמר לי: "מאוד התרשמנו מקריאתך." אולם הוא גילה לי כי יש להם כבר שחקנית לתפקיד אננה פראנק, ושאלני אם אני מוכנה להיות מחליפה. תחילה רציתי לעזות שעוד אחשוב על ההצעה. היה זה הלם בשבילי. לשמוע שסוואן שטרסברג כבר קיבלה את התפקיד. אולם כשהשטתי על תור הבחורות בחוץ, השבתי בחיוב. כך קיבלתי את תפקיד המחליפה ביומנה של אננה פראנק.

★ ★ ★ היום הגדול הגיע

ה תחילה תקופה משעממת למדי. שיננתי את התפקיד. בכל הצגה הייתי צריכה להיות מוכנה מאחורי הקלעים. כשהמשכורת היא משכורת מינימום. ניצלתי תקופה זו די טוב. היה לי חדר, בו הייתי מכינה את שעורי. היתה לי חברה טובה, אחותו של ארתור מילר, שגם לה היה תפקיד מחליפה באותו מחזה. היא היתה מלמדת אותי אנגלית תמורת שיעורי ריקוד.

המשכתי כל הזמן בלימודים. למדתי מחול אצל מרתה גראהם, למדתי אנגלית באוניברסיטת ניוירוק, ולמדתי "ספ'

להצגה זו מזמינים במאים ואמרגנים, לגילוי כשרונות צעיריים. הופעתי באחת מהצגות אלה בקטע בתפקידה של תרזה, תפקיד שפיר אנגלי שיחקה אותו בקולנוע. היתה זו הפעם הראשונה שהצגתי את עצמי בפני אנשים משדה האמנות.

אחרי ההצגה ניגשו אלי מספר אנשים. אחד מהם הציג את עצמו בשם רוג'רס, שם שלא אמר לי כלום. הוא חילק לי מחמאות עד כמה שאני מוכשרת, והציע לי את עזרתו בכל עת. שאלתי אותו בתמימות: "היכן כתובתך?" הוא כנראה נדהם והשיב: "אין לך ספר טלפונים?" לא התיחסתי ברצינות להצעתו; תמיד פחדתי מהדרך ההוליוודית אל ההצלחה. משום כך לא התקשרתי עמו.

אחרי תקופה מסוימת שלח אלי אותו רוג'רס את מזיכרתו, עם כתובתו המדויקת. שם היה כתוב רוג'רס ו' המרשטיין. זה כבר היה שם מוכר לי. רצתי והתנצלתי בפניו. אולם לא היה לי מה לבקש ממנו. התכוונתי אז לחזור הביתה, לישראל.

אותה תקופה יצא בארץ ספרה של אננה פראנק, ואבא שלח לי אותו. הופעתי בתפקיד אננה בתספית, בשעה העברית של קול אמריקה. וכאשר שמעתי כי עומדים להעלות את המחזה גם על במת ברודיי, רציתי מאוד לפגוש את האנשים שהעלו את המחזה. אולם לא היתה לי שום גישה אליהם; החלטתי לפנות לרוג'רס ולבקש את עזרתו.

★ ★ ★ מיבחן ראשון

ס יפדתי לרוג'רס כי יהודי בשם קלמנט בלומגרדן עומד להעלות את ההצגה, ואני יודעת איך אפשר להגיע אליו. רוג'רס חיך, הרים את השפופרת ואמר: "הלה, קלמנט...". הפגישה סודרה מיד.

באתי לראות את מר בלומגרדן. הוא היה עסוק מאוד. לאחר שיחה קצרה הודיע לי: "אל תקרא לי, כשאודקך לך, אקרא לך." יותר לא שמעתי ממנו.

יום אחד היתה לי פגישה בבית-קפה בניוירוק, מקום מפגש לאמנים, מעין כסית של ברודיי. בדרך כלל אני ידועה בתור טיפוס שלא מבקר במקומות מסוג זה, כי רוב מכרי בארצות-הברית לא היו דחא אנשים משדה התיאטרון.

היתה זו הפעם הראשונה שבאתי למקום כזה. האדם שישב ליד שולחני שאל אם אשתה משהו. עניתי לו בפיוור שאשתה מה שהוא שותה. חשבתי שיגישו מיץ עצבניות

עם הכיכור דיונה פסקין, בחברת כו' כבת הקולנוע קתרין הפבורן, לצידה הופיעה בשני מחזות שקספיריים. בין שתי השחקניות התפתחה ידידות אימה ביותר.

תפ' של די פסקין

במדינה

דרכי אדם

אזרח עקשן

ישראל לא התברכה בשפע של אזרחים עקשנים. לרוב גם האזרח הבודד, שאין מאחוריו כל גוף, הרוצה להילחם למען זכויותיו או דעותיו, אינו יכול לעשות זאת בהתקלו בגילוייבוז, הופך לגורף. עקשן שלא נכנע הוא אברהם הירשהורן (57), עובד חברת החשמל. הירשהורן, יליד ורשה שהשתלם במקצוע החשמל בבליגיה והעובד בחברת החשמל מזה 24 שנים, נלחם זה שבע שנים רצופות בתופעות שליליות שגילה בחברת החשמל.

הירשהורן, שלפני 11 שנה נפל מעמוד חשמל בגובה שמונה מטרים, הפך לנכה. אולם הוא המשיך לעבוד בחברת החשמל, החל את מלחמתו בועד, כאשר גילה כי אנשיו מחפים על עובדים שנהגו ברשלנות זיונית בעבודתם, והיו עלולים לגרום למוח פועלים. ארבע שנים נמשך מאבק היחיד של הירשהורן בתוך חברת החשמל.

כשהסתיימה פרשה זו בבית-המשפט, העלה הירשהורן את פרשת חלוקת כספי החסכון של עובדי חברת החשמל, האשים את ועד העובדים באי-סדרים חמורים בהנהלת כספים שסיכומם מגיע למיליוני ל"י, וב"חלוקה שרירותית ולא צודקת של נספים אלה. אולם גם פרשה זו דעכה.

ועדת חקירה. למרות זאת, הירשהורן לא התיאש, העלה פרשה נוספת שהסעירה את כל עובדי חברת החשמל — פרשת חלוקת כספי המענק לנכים שקיבל ועד עובדי חברת החשמל מאת הממשלה. הירשהורן האשים את הוועד בעבירות פליליות, בחלוקת כספי המענק לאנשים שלא היו ראויים להם, ולמניעתם מהזכאים להם.

כאן הצליח הירשהורן להביא לידי מינוי ועדת חקירה ממשלתית, שמונתה על-ידי שר הפיתוח לחקירת הפרשה. אולם גם ועדה זו, לטענת הירשהורן, פוזה על-ידי מספר שרים בממשלה, שהופעל עליהם לחץ מסעם הסתודות העובדים.

השבוע נקט הירשהורן בטכסיס מלחמתי אחר. בהחליטו לגייס את דעת הקהל, הדפיס בכספו הפרטי ספר בן 200 עמודים, קיפוחו וסבלו של עובד חברת החשמל, גילל בי את כל פרשת מאבקי. את הספר, שהוא כתב אשמה מזועזע ומחריד כנגד מספר עסקנים בחברה, הוציא הירשהורן למכירה. הפעם קיווה, שפנייתו הגלויה לציבור תביא למינוי ועדת-חקירה לבידור האשמותיו.

תזכיר

שוחד מחזין

החסינות הרבנית לה זכה רבה ה' ראשי של ראשון לציון, הרב זבולין חרל"פ, שנאשם בעריכת נישואי-בוטר תמורת שיהוד ושללא הועמד על כך למשפט פלילי אלא הובא לבידור פנימי ברבנות הראשית, תועלה השבוע בפני ישיבת הממשלה. אחרי גילוי העולם הזה (1086) עורר סגן יושב-ראש הכנסת המפיי ד"ר חנו רובין את דעתו בשאלתה חריפה שהופנתה לשר המשפטים . . . **שופט שלום** ערבי נוסף ימונה בקרוב. יהיה זה עורך-הדין הערבי נימר אליהארי, מפקד הנגאדה לשעבר, שעל מניו לשופט שלום ניבא מדור תאצית של העולם הזה (1077) לפני יותר בחור-שים . . . **שטח ההפקר** של הקיטנות הפרטיות יהיה עתה נושא להעדת חקירה מיוחדת, שמונתה מטעם משרד החינוך. אחי רי גילוי העולם הזה (1084) התעוררו גם מוסדות חינוכיים, הורים ומורים לפעולה, התריעו במכתבי אזהרה חריפים במיוחד לשר החינוך ולהעדת החינוך והתרבות של הכנסת . . . **אוסף הבורים** של שר הנואר הראשון למדינת ישראל, דויד רמז המנות, נמכר בניוירק ב-20 אלף דולאר, על אוספי השרד הישראליים הנמכרים בריבבות לירות בארצות זרות, אחרי שאוספים אלה ניתנו במתנה לפקידים, חברי-כנסת ושרים ישראלים בתוקף תפקידם הלאומי, שרים ישראלים בתוקף תפקידם הלאומי, פרסם העולם הזה (1026) . . . **פרשת נלסון** הובאה השבוע לבית-המשפט המחוזי בירושלים, בו הואשם רפאל (גולסון) אילון במסירת ידיעות בטחוניות לחוקריו המצריים, אחרי שעיניהו במכות-תוספת. סניגורו של נלסון, עורך-הדין משה שחיג, התנגד להגשת הודעותיו של נלסון לקציני הבטחון והמשרה, בטענה כי אלה הוצאו ממנו ביטענה כי הם ישמשו לתועלת המדינה ולא יחזו תימר האשמה נגדו.

בקנותך נעלים עמוד על סוליות ועקבים

סול'אתן
חלק x 3

Suliatan

נצל את המכירות המיוחדות
בחנויות הנעלים אך אל תור
תר על טיב הסוליות. דרוש

סול'אתן

*

נעלים עם סוליות סול'אתן
עכשיו בחנויות "סלוא"
ובכל סניפי "אבנעל".

אבנעל
AVNAL

גורדון לבינסון אילון

המאורע הספורטיבי של השנה ער הבר!

האליפות העולמית בכדורגל שטוקהולם 1958

החל מ-2.8.1958 בקולנוע "מרכז" תליאביב וקולנוע "אורה" חיפה

עלילות האהבה של עורך-הדין הדרוזי הצעיר שהבטיח אהבה והתגיירות אבל הקאריירה טובה מאהבה

אפשר לגלות את מטרתה ואת מקומה. מנהלי הדיפלומטיה ביקשו ממנה בכל לשון של בקשה לא לעורר רעש סביב הפרשה ולא לתת לה פירסום, הבטיחו להעביר לקאס מכבד. רינה כתבה מכתב גלוי אלנו, בו דרשה תשובות ברורות על החלטת התגירות, על ענין הנשואין ועל הכסף. קאס שלח תשובה — גם היא נ"ד משרד-החוץ, שהפך מתוך בין הוגז בלשון משפטית דהר קאס לא לגלות כל רחשי חובה לרינה, הבטיח עם זאת להסדיר את ענין הכסף. הוא הציע לה לפנות למשרד החוץ, לבקש שכל חודש יחזירו לה 100 ל"י ממשכורת. רינה, שהבינה כבר מה הענינים, דרשה את כל הכסף חזרה מיד.

מרי פעם בפעם הזמינה את רינה לאישיות מיסטריות במשרד החוץ, שניהלה עמה שיחות, שידלה אותה לא לפרסם את הענין, בהבטחה להסדיר. כך נמשכה הפרשה כחצי שנה.

★ ★ ★

עבר עשיר ומגוון

בכסף היה זה האב שהבין כי בתו נפלה בפת. הוא כתב לקאס מכתב, בו תבע ממנו לחזור מיד ארצה שאם לא כן יעביר את הענין לאנשים היודעים דת ודיו. רינה אף נקבה למשרד-החוץ תאריך, אשר אם לא יחזירו קאס עד אז, תיאלץ לתבוע אותו לדיו. במרס 1958 קראו את רינה שוב למשרד החוץ, הודיעו לה כי החליטו להחזיר את קאס לארץ וכי משרד החוץ מנער את חצונו ממנו. ואמנם, כעבור ימים מספר, סודרה פגישה בינה לבין קאס.

הפגישה היתה שקטה ומסויגת. קאס רק התרגז כיצד נודע לרינה שלא עזב את הארץ במועד שהודיע לה. הוא הסביר כי התברר לו כי הקריירה עומדת אצלו מעל לחישובים רגשיים, וכי הוא חוזר בו מהחלטתו להתגיר. אולם כאשר נתבקש להחזיר את הכסף שלקח ממנה ומאכזיה, הודיע קאס קצרות כי אין לו כסף.

אחר זאת לא נותרה הברירה בפני האב אלא לפנות לעורך-דין. שוב ושוב ניסה קאס לטעון כי אין לו כסף, אולם כאשר הוזהרו מפני תוצאות מעשיו השיג קאס את 2500 הל"י ממשד-החוץ. בכך סיים משרד-החוץ לקאס להחליף מדין חוקי, ואחרי חופשת מולדת קצרה, להסדרת ענינו, בה זכה כפרס, נשלח שנית. אך בזה לא תמה הפרשה. הנערה, שנפגעה עד מעמקי נפשה, לא יכלה לשכוח לקאס את הולכתה שולל. היא הגישה תלונה למועצה המשפטית, תבעה להעניש את קאס בשל התנהגות שאינה הולמת עורך-דין.

לא היתה זו הפעם הראשונה שענינו של כמאל קאס הובא בפני המועצה המשפטית. לפתע התברר כי היה לו עבר עשיר למדי בקריירה המשפטית הקצרה שלו. בסוף שנת 1955, הסתבר, עבד קאס כמתמחה במשרדו של עורך-דין סלומון בחיפה. לקוח של אותו משרד, אורח חיפאי, שכב באותה תקופה חולה. האיש רצה לערוך צהאה ולהגיש תביעה לנס נגד אשתו, כדי לערוך את הצהאה. עורך-דין סלומון הזמין את האשה, הסביר לה את כוונת בעלה להתגרש ממנה. בצאתה מהמשרד נתקלה האשה, שהיא נאת מראה, בכמאל קאס. כמאל הציע לה את עזרתו כסידור עניניה. הוא נתן לה עצות, נפגש עמה לעיתים קרובות — ובין היתר, גילה לה חומר מתיקו של בעלה שהיה שמור במשרד.

האשה נתנה בו תחילה אמון, אולם אחר-כך התעוררו חשדותיה והיא סיפרה לבעלה, אשר הבריא בינתים, על פגישותיה עם קאס ונישאי הדיונים ביניהם. הבעל הגיש תלונה למועצה המשפטית נגד כמאל קאס, על גילוי סודות מקצועיים לצד שכנגד וניצול לרעה של מעמדו במשרד עורך-דין סלומון. אולם כאשר החל הביורו בתלונה שינתה האשה את טעמה, הכחישה את האשמות בעלה. קאס יצא זכאי.

★ ★ ★

הקריירה נמשכת

כעבור זמן קצר שוב שימש קאס גושא לדיונים במועצה המשפטית. בעת התמחותו במשרד סלומון עסק קאס בגביית כספים מלקוחות המשרד, שילשל חלק מהכספים לכיסו. הוא נהג לתת קבלות זמניות, בתוכן קבלות שונאו עליהן את הכתובת, "מדינת ישראל".

באותה תקופה התברר גם פרשה אחרת, בה היה מעורב קאס: הוא ניהל מלרע עם המפלגה הפרוגרסיבית ערב הבחירות לכנסת השלישית, הבטיח לארגן עבורם רשימת מיעוטים. רק כשבדקו את החתימות הדרושות להגשת הרשימה, התברר כי חלק מהן מזויפות.

כאשר נודע לעורך-הדין סלומון על כך, הגיש תלונה למשרדו, והענינו הובא בפני המועצה המשפטית. המועצה החליטה אז לבטל את תלונת התמחותו למשך שנה. בית-הדין העליון, בפניו הגיש קאס ערעור, אישר את החלטת המועצה.

בכל זאת, עם עבר מעין זה מאחוריו, יצא כמאל קאס בשלום מבירור תלונתה של הנערה הפתח-תקוית בפני המועצה המשפטית. מכל מקום, נראה היה כי הקריירה של כמאל קאס, איש משרד החוץ, אוהד מפא"י, ואחד תומכיהם של מפא"י לרשימת המיעוטים שלה לכנסת הרביעית, תוכל להימשך ולהתפתח בתנופת קסמים.

בחיפה. משלא מצאו דירה כזאת, הופיע קאס כעבור זמן, סיפר כי ביקר אצל אבא חושי, וזה הבטיח לו דירה בתנאים נהדרים. באותה הזדמנות שוב ביקש קאס נספ. הפעם לא יכלה רינה לתת לו את הכסף מבלי שהוריה ידעו. קאס פנה לאב, הצליח לקבל ממנו אלף ל"י נוספות. גם אז לא התקרב מועד הנשואין. הרבנות שהתה את הגיוו, העמידה בדרכו של קאס את הקשיים המקובלים במקרים כאלה. ואז, לפתע, הופיע קאס וסיפר כי הוא עומד לנסוע לחוץ-לארץ לששה שבועות. הוא הבטיח לרינה הרים וגבעות, סיפר כי השליחות היא עבורו מבחן חשוב לעתידו. הוא הבטיח להתחתן מיד כשחזרו.

"יש לתלות את הבוגד הזה!" כותרת זו התנוססה לפני כשנה מעל לכתבה סנסציונית, בשבועון המצרי "אל תחריר", בטאון הכת הצכאית המצרי. רית. האיש שעמד במרכז של הכתבה, אותו דרש השבועון לתלות, היה עורך-דין ישראלי צעיר ממוצא דרוזי: כמאל קאס, שעורך עליו את זעם המצרים אחרי שהיכר חוכרת בשפה הערבית, בשם: "מהי צורת המימשל בישראל?" החוברת, שהופי

צה גם במדינות ערב, וכתה את קאס כפירסום מרהיב. השבוע חזר שמו של עורך-הדין כמאל קאס לכותרות. הפעם היו אלה דווקא עתוני ישראל שהציגו אותו כאור לא חיובי, סיפרו על ההאשמות שהועלו נגדו במועצה הי משפטית, אחרי שהאשם עליידי צעירה יהודיה בהפרת הכספת התי גירות ונשואין, ובהוצאת כספים על סמך הכספות אלה. המועצה המשפטית החליטה לא לדון בתלונה, אחרי שהוא החזיר לצעירה את כספה.

כעבור כמה ימים נוספים הופיע קאס, ובידו מזוזה גדולה, נפרד ממשפחת רינה לשלום.

★ ★ ★

ההתגירות — פיקציה

הזמן חלף, ומקאס לא באה כל ידיעה. לעומת זאת באו ידיעות אודותיו מצד אחר לגמרי: בקשת ההתגירות של כמאל קאס הועברה בציונות המקובלים עד למשרד החוץ, וממשרד החוץ הגיעה תשובה כי קאס עומד לנסוע בקרוב בשליחות לחוץ-לארץ, וכי הוא רואה בבקשת ההתגירות פיקציה בלבד.

רק אז הבינה רינה שקאס לא עזב עדיין את הארץ. למרות שנפרד ממנה. והנה, כעבור יום, קיבלה ממנו מכתב מפאריז, בו סיפר שלא כתב עד כה משום שהיה חולה. ואילו באותו זמן התפרסמה בתאריך. במדור הכלל והפרט, ידיעה על יציאתו של עורך-דין קאס לעבודת מחקר באנגליה. בהודעה זו, צוין תאריך יציאתו מהארץ כיום אחד אחרי התאריך בו נשלח המכתב מפאריז. נוסף לזאת שמעה רינה מפי אנשים שונים כי ראו את קאס בארץ בזמן שהיה צריך כבר להיות מחוצה לה.

רינה חשבה שחלה איהבה: הוריה חשדו כי יש כאן מעשה מימרה. הם פנו מיד למשרד, בדרישה לערוך חקירה, וזו חבטיחה לנהל חקירה שקטה. כעבור ימים מספר קיבלה רינה הודעה לבוא ולהתייצב במשרד החוץ. שם סיפרו לה כי כמאל קאס יצא בשליחות, אשר אי

כמאל קאס גדל יחד עם המדינה. הוא נולד לפני 26 שנה, בכפר רמה שבגליל המרכזי. קאס, בן למשפחת פלאחים לא אמידה ביותר, שאגה לחינוכו הרצוף, היה תלמיד מוכשר. הוא סיים בהצטיינות את בית-הספר העממי, למד בבית-ספר תיכון, ובשנת 1947 אף נסע למשך שנה ללבנון למטרת לימודים.

כאשר קמה המדינה הוענקו מספר סטיפנדיות לבני-מיעוטים מצטיינים באוניברסיטה העברית בירושלים. כמאל קאס היה אחד הזוכים בסטיפנדיה אלה, החל ללמוד משפטים. מאז העתיק את מקום מגוריו לירושלים, הפך הדרוזי הצעיר דמות פופולרית למדי באוניברסיטה הירושלמית ובירושלים בכלל. הוא היה יפה-תואר, בעל מראה אצילי, ידע הצלחה רבה אצל בנות.

נימוסיו היפים והתאקלמותו בסביבה העברית חיבבוהו על כל מכריו. הוא היה תלמידם החביב של הפרופסורים והמרצים באוניברסיטה, זכה לידידותם של שופטים ואנשי צמרת. כי קאס ידע גם ללכת בתלם הנכון.

בירושלים שימש בן הגליל כסופר הפרלמנטרי של היוםון הערבי אל-יוס, השתתף גם בשידורי קול ישראל כשפה הערבית. פרנסי מפא"י ראו בו אחד המנהיגים-לעתיד בקרב המיעוט הדרוזי, השתדלו לקנות את ליבו, אפילו בן-גוריון העניק לו ראינות, הציע לו באחד מהם לפעול למען צירופם של הדרוזים לתנועת הצופים.

כססיים קאס את לימודיו, וזה לעבודת התמחות בבית-הדין העליון, בשלב מאוחר יותר עבר לעבודת התמחות במשרד עורך-הדין המפא"י יעקב סלומון בחיפה.

★ ★ ★

נערה בשם רינה

עוד בזמן לימודיו באוניברסיטה הכיר קאס — היכרות היצונית בלבד — צעירה יהודיה בשם רינה, שלמדה אף היא באוניברסיטה, אם כי בפקולטה אחרת. רינה היתה בת למשפחה פתח-תקוית דתית וידועה. באחד הימים, אחרי שקאס סיים את לימודיו באוניברסיטה ועסק בהתמחות, נפגשו השניים שוב. היכרותם הסתמית הביאה אותם לשיחת היכרות, שבסופה החלו השניים יוצאים יחד, מחורים זה אחר זה. רינה היתה מבלה עם קאס בפומבי, דמותו המורחית קסמה לה. ולמרות שהכירה מיד באופיו ההרפתקני ובמיסטריות שבה עטף את עצמו, התאהבה בו. יחד היו יוצאים לבלות בבארים ובקולנוע. בינתיים נודע להוריה של רינה על בילוייה עם צעיר דרוזי. במשפחה הדתית, שאביה הוא יהודי אדוק בעל זקן ופיאות, נראה הדבר כאסון. ההורים החלו לחזק על בתם שתחזור מיד לבית-ההורים. בלחץ ההורים הוכרחה רינה להיפרד מקאס ולשוב הביתה. אולם קאס לא שכח אותה, היה שולח אליה שליחים ומכתבים. לרינה עצמה, שאינה דתית, לא הפריעה כלל עובדת היותו של קאס בן דת אחרת. הוריה, שראו את השליחים והיו סבורים כי היא ממשיכה להתראות עם קאס, כלאו את בתם בבית.

במשך כחודש וחצי חישה הנערה את פגישותיה עם קאס בת-לאביב. הוא היה מתגורר אז במלון מפואר, לבוש תמיד בחליפות מהודרות, מפור כסף בבארים ובתיקפה. כשגילו ההורים אודות פגישות אלה ניסו שוב לשכנע את בתם לחזר על קאס. אולם רינה הודיעה להם שבשום אופן לא תחזר עליו. מול הצהרה זו, לחצו עליה ההורים להשפיע על קאס כי לפחות יתגיר.

רינה סירבה לעשות זאת. בלית-ברירה החליט אביה להתקשר עם קאס, מבלי ידיעתה, ולהזהירו לבל יפגש עם בתו. אולם גם קאס סירב לחזר בנקל על רינה. משראה זאת האב הציע לקאס להתגיר. ההורים יזמו פגישה משולשת בין קאס, רינה ואביה בירושלים. בפגישה זו הביע קאס את נכונותו המידית להתגיר, ובלבד שיוכל לעית ההתגירות כרצינית וחמורה.

לרקום את עתידו יחד עם אהובתו. הוא כלל לא ראה את

★ ★ ★

שליחות לאומית

אם בעית ההתגירות לא נאמנה חמורה בעיני קאס, היו לו בעיות חמורות אחרות. הסביר הוא: "כתוצאה מההתגירות נעמדו בפני בעיות כלכליות קשות. בבית יושלו אותי מנכסי, גם בחברה הישראלית היהודית לא יקבלו אותי. יהיה עלי לשנות את כל תכניותי לעתיד". קאס לא גילה מה הן תכניותיו. לעומת זאת גילה כי דרוש לו כסף לשם התחלת מיושן. הוא ביקש מהאב אלף ל"י, והאב נתן לו אותו. כי למרות הכאב שכאב בראותו את אהבתה של בתו לגוי, השלים האב עם העובד. דות. היה זה בדיוק לפני שנה. הוגז רצה מאוד להינשא ככל המוקדם. אולם מאחר שבת-הדין הרבניים היו אז בחופשה, לא יכול היה קאס להתחיל בתהליכי ההתגירות. האב ניצל אז את השפעתו בחוגים הרבניים וטפסי הגיוו הובאו במיידת לביתו, שם חתם עליהם קאס מיד, תוך הבטחה מצד הרבנות לזרז את תהליך הגיוו.

אולם כעבור זמן קצר בא קאס אל נערותו, סיפר לה כי דרוש לו כסף נוסף לשם ביסוס עתידו. הנערה, בתמימותה, נתנה לו 500 ל"י נוספות מחסכונותיה, ללא ידיעת הוריה. הוא אף נסע עמה לבחור דירה מתאימה

• שם פיקטיבי, חטכוני לשמור על זכותה האמיתית של הצעירה.

תערוכת האסון

(המשך מעמוד 7)

לוחות השיש השחור לא התאימו למידות החדשות. התברר שהלוחות נגזרו לפי המידה הקודמת של העמוד. העמודים נשארו עירוניים בחזיתם עד היום. לבסוף התברר שגם האולם עצמו איננו גמור. גם אחרי הרבבות שהושקעו בו יהיה צורך להגביה את הצפת כמנה סנטימטרים, הוצאה של כמה מאות אלפי לירות. לא פגית ארצית היתה הבניה שנעשתה באגף המשקי מחוץ לבנין. הרצפות הן שטחית בטון וזלית. קבלנים ומהנדסי בניין ניבאו שהן תיהרסנה תוך חורף אחד. פרשה כעניינת ומורה בפני עצמה היא פרשת הקנוניות במטבע זר שנערכו בחוץ לארץ במיוחד לתערוכה. כחודש לפני פתיחת התערוכה, יצא רול את הארץ שנית, על מנת לחזור ולהביא עמו כמויות גדולות של הומרים, שלדברי הנהלת תערוכת העשור אי אפשר היה להשיגם בארץ, והם חיוניים עד מאד להצלחתה של התערוכה. במסגרת מסע קניות זה נרכש ציוד אקוסטי ב-20 אלף דולאר בהולנד, לוחות פלסטיק שקוף בערך של 3600 לירות שטרלינג בבריטניה, לוחות פלסטיק גלי וצבעוני ב-21 אלף לירות שטרלינג, ובד פלסטיק שקוף מתוצרת גרמניה. רול גם הביא אתו שואב-אבק ענקי המסוגל לשאוב את האבק מן המוצגים, אך לא מתוכניות התערוכה עצמן. הבד הפלסטי מתוצרת גרמניה היה בלתי יעיל. רול רצה להשתמש בו כדי ליצור אפקט של מאות אורות צבעוניים, שיבקעו בלילה מבעד לביתנים. הרוח הירושלמית סכלה את חלומה. הבד נקרע. ההנהלה לבקש ברגע האחרון מחברת הסוכך להשאיל לה סככות-ברונזה לתקופת התערוכה.

★ ★ ★

400 מתוך 3500

ה שמועות והעובדות על ערכה הירוד וכשלונה הצפוי של תערוכת העשור הגיעו לאוזני הכלכלה הישראלית שבועות רבים לפני הפתיחה הרשמית. אנשי-עסק ומנהלי חברות מסחריות, שהיו צריכים להשקיע אלפי לירות בייצוג מתאים של חברותיהם בתערוכה, רצו למשוך את ידם ממנה בכל מחיר. חלק מהם הצליח לעשות זאת. חלק אחר נמנע מראש לתת את ידו למפעל הפירסומה הגדול של ועדת-העשור. שגיאות תכנון וביצוע באגף המשקי של התערוכה, המשתרע על שטח של 15 אלף מטרים מרובעים, רק הגבירו את הפקפוקים וההחלטות השליליות בקרב חוגים אלה.

ל-3500 חברות ומפעלים פתה הנהלת התערוכה, בבקשה להשתתף בה. 400 בלבד נענו לבקשה בחיוב. חלק גדול מן החברות לא טרח אפילו להשיב על הפניה, ואילו חלק אחר נימק את סירובו ברצון. כך, למשל, מסביר נציג בנק דיסקונט בע"מ את סיבת אי-השתתפותו של הבנק בתערוכה (בה משתתפים, מכל עשרות הבנקים וחברות האשראי הפועלות בישראל, רק בנק איגוד, קופת-עם, בנק הפועלים ובנק לאומי לישראל): "פנו אלינו כמה חודשים לפני הפתיחה, אך מצאנו שההשקעה אינה מצדיקה את התוצאות שאנו עלולים להפיק מפרסום בתערוכה. הצענו להנהלת התערוכה לערוך מפעל מיוחד במסגרת השתתפותנו, אך היא סרבה מטעמים בלתי-ברורים".

סיפורו של מנהל הבנק למלאכה, מבין הקטנים בענף, היה פשוט יותר: "רצינו להשתתף, אך כשראינו כי גם אחרים מסרבים, חיתרנו על כך".

הפתיחה אי-השתתפותה של חברת התעופה הלאומית אל-על. בפי אנשיה היה סיפור מורד: שלושה חודשים לפני פתיחת התערוכה השיבה אל-על בחיוב. היא ביקשה רק שבהתאם לנוהג הבינלאומי של תערוכות וירידים, תהיה השתתפותה בולטת מכל שאר חברות התעופה הורות, במדור התחבורה. כמו כן דרשו מנהלי אל-על להתיר להם להשתתף גם במוצגים בולטים, נוסף על תמונות ומדגמים שטוחים. התשובה היתה שלילית. אל-על אינה משתתפת בתערוכת העשור. "אנחנו חברה בינלאומית", הסביר איש יחסי-הציבור של החברה, "לא נוכל להרשות לעצמנו להשתתף בתערוכה בצורה חלקית".

הסביר זאב גרודינסקי, מנהל קרגל, שגם היא אינה משתתפת: "הנהלת תערוכת העשור היתה מוכנה להסכים רק לתצוגה שיגרית. הצענו שורה של הצעות, שתאפשרנה לנו השתתפות יעילה. אך ההנהלה סירבה לאשר את התוכנית".

בפי אלה מן המציגים המשתתפים בתערוכה היו טענות רבות. לדבריהם, לא עמדה ההנהלה בהתחייבותיה. במקום מרצפות כמובטח, קיבלו רצפות-בטון סדוקות, בהן מצטבר אבק רב, המכסה את המוצגים. במקום גגות הפלסטיק המובטחים, קיבלו סככות בד, ודרכן דולף הטל המשתית את המוצגים.

ב-20 לאפריל, כחודש וחצי לפני פתיחת התערוכה, קיבלו המציגים הודעה שהם יכולים להיכנס עם מוצגיהם לשטח. כשהגיעו אליו, התגלה להם שאיננו מוכן. בכל מקום מצאו ערימות פסולת וחמרי-בניין. העבודה ברוב המקרים לא נסתיימה עדיין. לא היו חיבורי מים וחשמל, כמובטח. שיפוע הרצפה היגיע במקרים רבים עד 20 מעלות. רבים מן המציגים נאלצו לפרק את המוצגים ולבנותם מחדש. מפעלי אקדור נאלצו לצקת רצפה חדשה.

בכל השטח הגדול לא היה בית-שימוש, לא היתה לשכת אינפורמציה יעילה, איש לא ידע לאן עליו לפנות כדי לסדר את ענייניו. כניסות לא מתוכננות אילצו רבים לבנות הכל מחדש. דוגמה לכך משמש ביתן דשנים וחמרים כימיים, שאפלי לירות הושקעו בהתאמתו. כשכלל אלה התוספו גם מחירים מופקעים, חשבונות בלתי-מוסמכים ותנאים הבלתי-נוחים של ירושלים, לא הסתירו אפילו המציגים המצטיטים את מרירותם: "לא היה כדאי".

★ ★ ★

הרוח אינה נישבת

"מה השעה?" זועקת כרות-ענק באחד מאולמי התערוכה, ועונה לעצמה: "שני מיליון יהודים — כל חמש דקות עלה יהודי לארץ".

את אותה השאלה בדיוק צריכים היו מארגני התערוכה והאחראים לה להציג כלפי עצמם: מה השעה? כלום הגיעה השעה להודות בכשלון הרודף כשלון, ולהסתלק הביתה? פרפוריה האחרונים של ועדת-העשור מעידים על מטרותיה. תערוכת העשור לא השיגה את מטרותיה — בארץ, על-כפניהם — משום שלמארגניה לא היה מה לומר. טעי קולק ומאיר חיסגאל הם בקיאים גדולים בהגיגיהם ובכיתיהם של יהודי הגולה, אך אין להם כל מגע עם רוח הארץ ועם מאחיו ולבטיו של האזרח הישראלי הממוצע, אותו הם רואים רק מבעד לזוגיות מכונניותיהם הדוהרות. הם גם אינם רוצים לדעת. התערוכה בירושלים היא הדוגמה הטובה ביותר לכך.

הישראלי הממוצע, הצעיר והמבוגר, אינו רוצה לקרוא מספרים שאינם אומרים לו דבר, או לחנות בתמונות יפות שאינן מסבירות ולא כלום. הוא רוצה לחוש את דופק החיים של הארץ, את האפס האדיר של אומה הנאבקת על קיומה ועל עיצוב נשמתה — את הבעיות האמיתיות, את התקלות ואת הצנחנות. גם במסגרת התעמולה הקואליציונית ערב הבחירות אפשר היה לעשות כל זאת — אילו תוכננה התערוכה על-ידי יוצרים ישראליים, המעורים בחיי הארץ, ולא בידי מלכיה-שנור המבלים את ביקוריהם הקצרים בארץ במללן 17.

הביתן הישראלי הקטן בבריסל הצליח משום שליוומו ובוגיו היה מה לומר. הם לקחו נושא אחד, הרעיון הציוני, וגיישו מסביבו מערכת של מבנים, דגמים, לוחות-הסברה ותמונות. הנושא מוצה, נוצל עד תומו ותוכנו כראוי. העתונות העולמית שיבחה את הביתן פה אחד, בצד הביקורת התריפה על ביתני כמעט כל שאר העמים.

בתערוכת העשור, כמו ברוב מפעליה הבושלים של ועדת העשור, אין נושא, אין צורה ואין תוכן. רוחה של ישראל אינה נושבת-ממנה. המבקר בתערוכה — אינו מוצא את גליו ואת ידיו בתערוכה, אינו מרגיש שעבר בה חוויה.

חמש דקות של כנס-מחול בדליה עוררו בלב הרבבות שם הר עמוק יותר מאשר ביקור של חצי-יום בתערוכת-העשור. בדליה חיתה ונשמה ארץ-ישראל, נוצרה ההזדהות המוחלטת בין האדם לבין המולדת, האומה וישריה. ואילו מתערוכת העשור נודפת רק רוח אחת — הרוח השדופה של הקומוסארים, בני קבוצת-ההצר של ביגיי, שקידיהם ועושי-דברם. זוהי השיבה לתלושה ביותר מהחי הארץ — והתערוכה מביעה ריקנות זו יותר מכל.

"מה השעה?" שואלת הכרזה האינסופית בתערוכה. למבקריה-התערוכה היתה השבוע תשובה מן המוכן: הגיעה השעה לחסל את התערוכה ולשים קץ לשערוריה הגדולה של הפירסומה הרצשנית, שאין לה שום כוונה.

חזק!
חומץ הדורים
סבי

מפך הכר
Assis
חומץ הדורים
טבעי
CITRUS VINEGAR
עסיס

התיאטרון הקאמרי מציג:

בגלל חגורה

הקיסר ג'ונס

מאת

ב. ו. לוי

מאת

יוג'ין אונייל

ספול מיוחד להפסקת

נשירת שערות ומניעת קרחת

מאפשר: 1. הפסקה מוחלטת של הנשירה

2. הצמחת שער חדש

אחריות גמורה — במקרה של

אי הצלחה, יוחזר הכסף

רובינס קוסמטיקום

בהנהלת סר א. רובין, ב'וקוססטיקאי מדופלם

תל-אביב, רחוב פינסקר 2 - טל. 22128

אכתקדיון פרות

החיים

לקרות הדבר האופייני ביחסם של האנשים הבריאים אל חולת. אקבל מספר רב של מכתבים של אנשים שרחמיהם נכמרו עלי, והרצו לעזור למסכנה הזאת. אינני זקוק קה לעזרה. אני די בריאה בנפשי ואף לא ממומרת על גורלי המר כביכול. לא שאינני רוצה ברחמנות מתוך גאחיה. אין כאן לרחמנות כל מקום.

(1087/12) היא בת 21, ואני בטוחה שהתכתבות עמה תהיה חתיה נעימה.

★ ★ ★ זר פרחים ציפור נפש

לפנינו (1087/13). בן-טובים עוד במור בנה העתק של המלה. מוצר של אם צב רית ואב יקה. עתיד המדינה והאומה, כפי שאמר אבא חושי, בעת שמסר ליום אחד את מפתחות העיריה. מאז שחרורו, לא הצליח למצוא נערה כלבבו. הוא אוהב אותן נשיות, דבר שקשה למצוא כיום, טוען הוא. היא חייבת להיות גאה, לאהוב טיולים ורחצה בים, ולהתעלם כליל מן העובדה שאין לו מכונית. אשר לו, מבטיח הוא, יהיה כן 21, גבה-קומה ונאה, ו- משולל כל פגמים רוחניים וגופניים.

תחביביו: דגי גוי, דיג תת-ימי, טיולים ברגל. הוא חושש ש-50 אחוז מאלה ביני כן שכבר נוטלות ברגע זה את הגלגל כדי להשיב לו, מחזירות אותו למקומו ברגע שנועד לכן שאין הוא יודע לרקוד. לא ריקודים עממיים ואף לא סאלונים. נורא, לא! אבל הוא מוכן ללמוד. בתנאי שמורתו תהיה שחרחרות. הוא מתעב בלוגי דיות וגייגיות. הוא מבטיח לי זר פרחים אם אמצא לו איזו ציפור נפש. סיגליות, אני מבקשת.

★ ★ ★
מלה נרדפת אצלי לדיד, היא זועות. הוא משוגע לבדיחות זועות, הסכים לתרום אחי דות לאוסף שלי. מי שיש לו עוד, מתבקש להעביר אלי, יזכה בחיך שטני.

נשמע בתור לכסא החשמל: „אולי תפסיק לדחוף?”

או על אותו בחור שתלו אותו. פירפר, פירפר, עד שהתרגל...

המרגל X13 עמד להוציא את עין הזכור כית שלו, על מנת להוציא את כתב הסתי רים שמאחוריה. אולם הוא לא יכול היה לקרוא את כתב הסתרים. הוא הוציא את העין הבלתי וכוונה.

קצת לא נעים, הסיפור על אותו חייל שצווח בקרב: „הידי! הידי!” החברה זרקו לו אותה: „קח ושתוק!”

פעם היה ילד עם ראש גדול נורא, כל הילדים צחקו עליו. הילד בא אל אמא: „בן שיש לי ראש גדול נורא?” — „לא נורא,” אמרה אמו, „לא נורא. עכשיו תפי סיק לבכות ולך לירקן והבא לי שני קילו תפוזים.” — „תני לי את הסל,” אמר הילד כשהוא מוחה דמעה. „אין צורך,” אומרת אמא, „תביא בכובע שלך.”

ילדים: „אבא, אפשר ללכת לשחק עם סבתא?”
אבא: „אולי תתנו לה כבר לנוח? כבר שלוש פעמים חפרתם אותה החוצה.”

„מה יש לך, חיים? מדוע אתה מצוברח?”
„אל תשאל. הולך לי מין יום רע כזה. אשתי מתה והמקרה מקולקל.”

„הפסק לדגוג,” אמרה הגויה לקברן.

ילד בא אל אביו, מספר, בהתקפה של מצפון, שהטמין דינמיט בשולחן של המורה שלו, מפני שהוא הרגיו אותו. „רוץ מהר לבית-הספר, ותזהיר משהו,” אומר האב ה- מבוהל.

„איפה, בית-הספר?”

האם לבנה: „איזה דג גדול תפסת?”
הבן: „זה כלום לעומת הדג שבלע את אבא.”

עם אלה הרוצים להתכתב עמה, כיון ש- היא נכה. היא מבקשת, ובזאת אף שוכ- נעתי ממכתבה המלבב, שלא תרחמו עליה. „מבדך אחד אני פוחדת,” אומרת היא, „אם תוצג בקשתי בצורה בלתי-נכונה, עלול

נערת השבוע

יש כאלה שלידם היא יכולה להיות נע- רת השנה. רות תדמור, בת 19, דוגמנית, אוהבת את רות תדמור ושונאת קרנז חלב. רותי הספיקה בחייה הצעירים יותר מא- שר רבות אחרות: לשרת בגיל 16 בנחל- לעזוב אותה, לשרת בחיל הקשר, לנסוע לצרפת לחודשים מספר, ללמוד דוגמנות אצל לוק, דוגמניתו הגדולה של דיור, ל- התאהב בעתונאי ישראלי והוא בה, לחזור ארצה, לסובב הרבה ראשים ולעבוד כמו- כירה בסמבטיון.

רותי, בעלת הישר העשיר השחור כעורב וזוג העיניים הבורות, איננה יצור אכזזי מ- שנחאי, כפי שהיא נראית, כי אם מירושלים. דור רביעי. ואם היא דוברת עברית בניב

זר כלשהו, יחסו את זה למה שאתם רר- צים — שווייץ, שמן של סנובים, או אפי- לו ביישנות, כפי שניסה משהו להסביר. רות, האוהבת להתפעל מעצמה שעות בפני הראי, ממש בוכה כאשר אין מישהו שהיא רוצה בך, שם לב לשמלתה החדשה, או זוג הנעליים שהחליפה. גינוני הנימוס נהי- רים לה עד לפרטיהם האחרונים והיא משי- תמשת בהם בקאותוליות רבה.

אם תלכו ברחוב ותראו לפניכם נערה הולכת, בעלת קומה וגוף המקדירים את גבות בנות לווייתן, תזהו את רות תדמור עוד לפני שתראו אותה. כי רות משתמשת בבבוש הנדיר ביותר בעולם: שאליםאר של גרל, אותו היא משינה בכל הורכים ה- אפשריות. מחירו של בקבוקן קסן: כ-60 ל-י. היא פסוס חזולה, לדבריה, בלעדיו.

בואו ואספר לכן סיפור עצוב על צעיר בן 24, המחפש, מחפש ומחפש חברה לחיים ואינו מוצא. הצעיר הוא בן-טובים, אפילו ממשמה טובה מאד, הייתי אומרת. הוא סובל ממה שסרטים הוליוודיים כה רבים אוהבים לדון בו: חוסר אהבה וחמימות. הוא רואה, תארו לכם, את אביו אחת לשבוע, וגם אז הראיון הוא רשמי מאד. יש לו כל מה שצעיר מתאוה לו, ואף על פי כן...

כל מיני גפשות טובות ורעות יצאו לחפש לו בת זוג, אך לצעיר שלנו דרישות משלו, שאלמלא ידעתי מיהו, הייתי נשבעת שהוא לקוח של רותי.

„אינני אוהב נערות שמנמנות,” הוא אומר, „או כאלה בעלות רגליים עבות. אני מעדיף את הנערות הדקות והגמישות. רעיתי בע- תיד חייבת להיות בעלת אישיות חמימה, חוש הומור, לאהוב ספורט באותה מידה כמוני, לאהוב מוסיקה קלה ורצינית, להיות רקדנית טובה, וכמובן, מארחת מצוינת...”

רעיתי חייבת להיות נמוכה ממני... הצעיר, אם לא איכפת לכן, הוא הנסיך אקיהיטו, יורש העצר היפאני, לא פחות.

★ ★ ★ בראות וזידי

בואו ונמקו לי, מדוע תרצו לכתוב אל (1087/10). הניקוד החסר — זה ענינה היא. „לעתים קרובות אני קוראת את מדורך ומשתעשעת. כמה פעמים רציתי לכתוב לך גם כן אלא מדי פעם נרתעת שמא אראה מגוחכת. אך הפעם מספר דברים גרמו לך שאחליט לכתוב וכדי שתביני מה הביא לי ידי כך, אסביר לך בקיצור: אני צברית לידת 1936. עם התבגרותי נסעתי לאירופה באופן קבוע חיתתי בצרפת אך זה לא מנע ממני לבקר בבלגיה, לוקסמבורג, אוסטריה, איטליה וכמובן ברחבי צרפת. חזרתי ארצה לפני שבוע וברצוני להכיר אנשים בעלי עניין בארץ דעותי ביחס לחיים מחולקות לשתיים מצד אחד מאד חופשי מצד שני עצור מאופק וממושע הדברים האהובים עלי באדם: כנות, רצון חזק וברור, עצמאות ובעיקר טוב לב אין על האדם להיות בעל השכלה מפוצצת כדי להיות נעים ומעניין. ביחס לאופיי אני עצמאית מאד עקשנית כמו ברזל ולפעמים יותר גרוע פראית ו- עדינה ביחד מסוגלת להיות סתם בדואית במקום מסוים או בחברה מסוימת ולידי במקום המתאים אוהבת מוסיקה קלאסית קלה אבל במידה ממוצעת יודעת ואוהבת לרקוד החל מטנגו וכלה ברוק אנד רול אבל אינני משוגעת לך ובכלל אוהבת הכל אבל כל דבר במידה מסוימת בזמן הנכון וב- מקום המתאים. בדרך כלל נחשבת לבחורה יפה יש לי דעות משלי על האנשים וה- חיים בכללם ובכלל לא איכפת לי אם אחרים לא חושבים כמוני. בדרך כלל מע- דיפה אני ידידות כנה ורצינית על מחוה אהבה שלעתיים קרובות הוא מזוהף לך אני לה שאינני מאמינה באהבה שונאת אנשים שעושים רושם ושונאת רכילות. שמי ה- מלא זוהרה אבל קוראים לי זיווי.

★ ★ ★ נואש, המצב

מכתב זה, אומר (1087/11), הוא בבחי- נת קריאות ס.א.ס. מאחד הנלחם מזה שנה בהכרח להודות לעצמו שגם הוא גו- קק, לא עליו, למדורי. אבל המצב, מבטיח הוא לי, הוא באמת נואש. כדי שתבינו במה דברים אמורים, עליכן לדעת שהוא נמצא בלונדון, משתלם שם באל-תשאלו- אותימה. בשלבים האחרונים. הוא גבוה, מבטיח הוא, נאה ורציני. מבקש להתכתב עם סטודנטית ישראלית.

תארגנה לכן מה עובר עליו כל השנה: „שמיים אפורים תדיר ממעל, רחובות וגגות דלחיים מתחת, גינסלמים אנגלים עם חיר- כים קפואים, החולפים על פניך כיצורים מן המאדים, ונערות אנגליות שאם אינן שייכות למפלגת הרוק-נרדל (ואפשר גם ה- קריצה שבמחירה אפשר לקנות אותן היא מהיר יקר מדי עבורך, לגבי ישראל המכ- בד את עצמו) הרי שאין ביניהן לבין בור- בות חרטינה מפודרות ולא כלום. היהודיות המקומיות אינן הרבה יותר טובות, עוס- קות בחיפושים אחרי חוארים וקסן, וגם מעט הישראליות, שרובן מדגישות ומצרי- חות את ישראליותן במידה המשכיחה כליל שהן גם סתם בניאדם, אינן מצליחות לה- ציל את המצב.”

נשים מתנשקות מזכירות לי תמיד שני מתאגרפים בזירה לוחצים ידיים.

★ ★ ★ אין מקום רחמנות

(1087/12) איננה יכולה, לצערי, להיפגש

הווי

זרם חינוכי

בחיפה, ניסה ראובן סטרול למנוע מגנבים לקסוף תאנים מעץ התאנה שבחצר, חיבר חוט חשמל שהעביר זרם לעץ כדי למנוע טיפוס עליו, נעצר בעצמו על-ידי המשטרה אחרי ששני ילדים ששלחו ידם אל העץ, קיבלו מכת זרם.

★ ★ ★ הצגת קופה

ב תל-אביב, לא קראו אלמונים על הגרעון בקופתו של התיאטרון ה- קאמרי, ניסו להתפרץ למשרדי התיאטר- רון, הוברחו על-ידי עובדים ושבים לפני שהגיעו לקופה.

★ ★ ★ נהג, עצור!

ב אילת, המתין חיילים לטרמפ תחת סככה שהוקמה לפני זמן קצר על-ידי הועד למען החייל, הבחינו ב- אוטובוס המתקרב לקראתם, לא ניסו ל- עצור מאחר שלא היה בידם כסף, הצ- לוחו לצאת ברגע האחרון מהתחנה לפ- ני שהאוטובוס עלה עליה והרסה.

★ ★ ★ מוסיקה עממית

ב יפו, נכנס צעיר בן 20 למעוון הלילה אריאנה, דרש מהתזמורת ל- השמיע לו תוכנית נבחרת ככשתה, נתקל בסירוב המנגנים, ערך בעצמו קונ- צרט של צעקות, מלחה בניפיון צלחות ובקבוקים.

★ ★ ★ חינוך יסודי

ב טיאל, קוריאה, ציחה סגן שר החינוך קים סון קי על מורי בתי- הספר התיכוניים במדינה לחתך על פילגשים.

★ ★ ★ צדקה תציל ממוות

ב ראשון-לציון, פרצו שלושה יל- דים בגיל 7 לבית-כנסת, כדי לג- גוב קופסות צדקה, הדליקו גפרורים ל- האיר את דרכם בחשיכה, גרמו לדליקה, ניצלו ממנה בנס.

★ ★ ★ רודף עו(נשים)

ב תל-אביב, נידון מרדכי סאלם (25) למאסר של שנה ויום, על ש- בלכתו ברחוב נטפל בשלושה מקרים שונים שלוש בחורות, נשק להן בניגוד לרצונן.

★ ★ ★ הרם רגל!

ב רומה, בריטניה, הובא הא- סיר גליון פטרס, בעל רגל אחת, לבית-החולים כדי שיתקינו לו רגל תר- תבת, הסכים להרכיב את הפרוטזה, שמע את הראת הרופא: „לך קצת ותנסה את הרגל,” טייל ברגלו התותבת אל מחוץ לבית-החולים וברח.

★ ★ ★ לימוד/מיון מזרחי

ב ניויורק, הקימה האוניברסיטה ה- קתולית של ניויורק חוג לימודים מיוחד ללימוד בעיות מרחביות, שזכה לשם „עיראק-ניורל.”

★ ★ ★ שעת מושר

ב תל-אביב, הופיע אלמוני בחנות השעונים של מאיר קמינסקי ברחוב לילינבלום, ביקש לראות שעונים עבור מנהל בנק המסחר, הנמצא ממול לתנית, קיבל את השעונים ללא שום ערבות, נעלם עמם יחד.

הקומיסארים

אחד המאזינים

התוכנית היתה שיגרתית. עופרה שור, קריינית חגיגית וצעירה, הגישה, כמו בכל יום חמישי בערב, את תוכנית הפזמונים והמחולות, לבקשת המאזינים בקול ישראל. עופרה, שדרנית גלי צה"ל לשעבר, הציגה במידה רבה של תמימות. לכן הודיעה באמצע התוכנית שאין היא יכולה לשדר את השירים אנקש וסלע אדום, מפני ש"קול ישראל החליט לפסול שירים אלה (העולם הזה 1085). ביקשה עופרה: נא לא לבקש שירים אלה. להבא.

לרוע המזל, היה אחד המאזינים צבי הארי זינדר, מנהל שרות השידור. הוא נדהם ל"משמע אוזניו. אמנם, דברי עופרה היו אמת לאמיתתה: קול ישראל החליט באמת לפסול שני שירים אלה, לפי פקודת הקומיסארים של חצר ביג"י. אולם היתה זאת החלטה סודית. פירסומה על גלי האתר כמוהו כאישור האשמות העולם הזה על הצנזורה הסודית. שפורסמו יומיים קודם לכן. זינדר לא התמהמה. וזעם ורוגז קרא אליו את עופרה, הודיע לה שהיא מפוטרת והאשימה כי הודיעה מה שהודיעה בכחנה, כדי לחזק את דברי העולם הזה. אולם בענין זה עדין, אין זינדר יכול להחליט לבדו. אחרי כמה שיחות טלפוניות עם הקומיסאר הראשי של קול ישראל, טדי קולק, רוכבה ההחלטה, מתוך תקווה ש"הענין יישאר בסוד. פסקהדין הממוחזק: עופרה לא תפוטרו, אך לא תגיש עוד את תוכנית הפזמונים. זו גמסרה לנעמי דליות, אשתו של איש-הרדיו ישראל דליות.

המבכה נעלמה

העורך היה נבוך. המודעה שנמכרה לשר דור היתה מנוסחת בלשון ברורה: הסתדרות הציונים הכלליים מודיעה על סידרת הרצאות על הנושא דרכנו במדינה מול ה"מבוכה במפא"י. לגבי ההנחה השידור ידע העורך, לא קיימת כל מבוכה במפא"י.

לא צבי משה קור ולא חנוך גבתון, שהודו עקו עליה, לא יכלו לענות על השאלה אם לשדר את ההודעה אם לאו. הפתרון הגאונני נמצא במקרה. קריין חדשות השעה שבע הודיע: "הסתדרות הציונים הכלליים מודיעה על סדרת הרצאות, על הנושא דרכנו במדינה". המבוכה נעלמה, כעובדות אחרות שאינן נעמיות לחיכו של שרות השידור הישראלי.

תגובת הצי"ל לא בוששה לבוא. במכתב חריף לנהלת שרות השידור הגיב פרץ ברנשטיין על השמטת "המבוכה", טען כי מפלגתו לא זכתה לתמורה מלאה לכספה. שמחה בבה, חבר המועצה הציונית לענייני שידור, העלה את ההשמטה ביתר הר"חבה, תבע להעניש את האחראי עבור שרות גרוע זה ללקות.

חדריך

המישורים המפורסמים מסה עשויים להיות בעלי ענין. שינויים אפשריים.

- **זה עתה הגיע** (קול ישראל, יום ד', 22.30) — מבחר תקליטים חדשים ש"הגיעו לספריית קול ישראל. המגישים: בניי הוזג משה חובב ודרור בן-אבא.
- **שיר השירים** (קול ישראל, יום ו', 22.30) — לט"ו באב, נסיון רדיופוני חדש. נסיון נתיב עיבד את שירת אהבת הרועים אשר לשלמה, בסיוע מוסיקאלי מאת דן פרי.
- **האל ואני** (קול ישראל, שבת, 11.15) — סיפור חייו של הרקדן ואצלב גיזינסקי, כפי שנכתב בידי מיכאל אוהר ומוגש בידי חנה מרון.
- **הספר מבטליה** לקט מס' 2 (קול ישראל, יום א', 21.30) — ביצוע קונצרטי של האופרה מאת רוסיני, עם התזמורת הפילהרמונית, בניצוחו של קארלו גיליני.
- **החידון התנ"כי הארצי** (קול ישראל, יום ב', 20.30) — העברת החידון התנ"כי, שלב ג', מהיכל התרבות. המאזין הזהיר לא יפתח את מקלטו ב"תאריכים ובשעות המפורסות מסה, 19 יטבע בגלי השעמום.
- **האזרח רוצה זרע** (קול יש"ר, יום ד', 21.30) — מה שראש עיריית תל-אביב, חיים לבנון, רוצה שהאזרח ידע, מבלי שאנשי קול ישראל ידעו איך לומר.
- **גאולה ונחמה** (קול ישראל, יום א', 22.26) — התחליף הדו-שבועי לפרשנות בתנ"ך. הגאולה היחידה: כפתור הפקלס.

שלוש פנים לדינה

(המשך מעמוד 11)

"כן, היא ישה". צחקתי. נכסתי לחרור המיסות וראיתי משהו מתחבא מתחת לסדין. כך נפגשתי עם אמא. היה זה רגע בלי יישכח של פורקן נפשי, לאחר העת הארוך כה של מתיחות עצומה.

★ ★ ★

בת הסוחר מונציה

אחרי ההצגה לא איתרו לבוא ה"ביקורות. כשקראתי אותן ידעתי כי הצלחתי. כך הופעתי במשך כשמונה חודשים בתפקיד שכה נכספתי לו. עוד לפני שסיימתי את עבודתי שם, קיבלתי הצעה לשחק בתיאטרון השקספירי בסטרדפורד, עם קתרין הפבורן. במשך שבוע אחד קיבלתי אפילו שתי משכורות, כי המשכתי להופיע באננה פראנק והתחלתי בחזרות בתפקיד ג'סיקה, בהסוחר מונציה של שקספיר.

המחזה יומנה של אננה פראנק יצא לי סיבוב בעריהשדה. כשאת תפקיד אננה ממלאה ילדה אחרת מטקסס. אני הופעתי בסטרדפורד. היה זה עבדתי הישג עצום. ביום הצגת הבכורה חשבתי על מורתי ל"אנגלית בגימנסיה הרצליה, הנברת ורדה מר"סינזון. הייתי תלמידה גרועה באנגלית אצ"לה, ורציתי מאוד שתראה את תלמידתה הגרועה משחקת במחזה שקספירי.

שלושה חודשים הופעתי בתור בתו של שילוק באמריקן שקספיר באלט, עם מוריס קרנובסקי וקתרין הפבורן. כשסיימנו את המחזה, קיבלתי תפקיד במחזה שקספירי נוסף, מהומה על לא מאומה, בו השתתפה שוב קתרין הפבורן. התידדתי עמה מאוד. יש לה מרץ ואנרגיה של חמש נערות צעירות. היא ספורטאית עצומה. בכל בור קר היא קמה בשש, יוצאת לשיט בסירה על הגנה שליד התיאטרון, באה לתיאטרון רכור בה על אופניים ומתעסקת בכל סוגי הסיפורט, חוץ מכדורגל.

קתרין היא טיפוס נהדר של אדם. אולם אין זה קל לביים אותה. היא דואגת לומר לבמאי כל מה שהיא חושבת, וצריכים להתחשב בדעתה. יש לה חוש הומור נדיר, ומאוד נהניתי לעבוד במחיצתה. בכל פעם שהיננו רבות, בחזק כמובן, היתה מכה אותי בשם "הישראלית הזאת". היא דאגה לכולם, ובמיוחד לי. כשראתה אותי בשמלה, שחשבה כי אני לא נראית יפה בה, פקדה לתפור לי מיד שמלה אחרת. לפני הצגת הבכורה כרעה על ברכיה, ותפרה לי את שולי השמלה.

למעשה, הקהל הרב שבא למחזות השקספיריים, בא לראות רק אותה. היו אנשים שלא ידעו אפילו את שם המחזה המוצג. כשסיימתי את תפקידי במהומה על לא מאומה, הציעו לי להופיע שוב בתיאטרון השקספירי, בחלום ליל קיץ. אולם ראיתי שאין לדבר סוף — עובדתי את הארץ כי ילדה צעירה; במשך שש שנות שהותי ב"אמריקה הפכתי שחקנית. אולם הייתי לא ישראלית ולא אמריקאית. ידעתי שאם אשאר באמריקה עוד זמן מה, יהיה זה מסוכן בשבילי. החלטתי לחזור לארץ.

★ ★ ★

דחיתי הצעת הוליבורד

בזמנו, אחרי שהופעתי בקבוצה המקצועית של בית-הספר למשחק, בו למדתי במשך כל שנות שהותי באמריקה, הציעו לי חוזה לשבע שנים מטעם חברת פאראמאונט, כדי שאסע להוליבורד. כיום אני פשוט מאושרת שסירבתי לחתום על חוזה זה. הוליבורד אינה מקום ללימודים. אפשר להגיע לשם, לחיות חיים ריקניים, ולחכות שנים עד שיגיע לידך משהו לעשות.

למדתי הרבה בארצות-הברית, ואני חושבת שהלכתי בקו של אחד העם ולמדתי תוך חיקוי של התחזות ולא תוך חיקוי של התבוללות. מה שלמדתי כאן בארץ, בשטח הריקוד, למשל, נתן לי יסוד נהדר ללימודים. כי מה שמקבלים פה בארץ הופך אותך לבן-אדם. כשנמצאים בין שחקנים אמריקאים, אפשר להרגיש שחבר להם משהו. השחקן האמריקאי הוא חוליה פרטית נודדת, אין הוא שחקן-אדם עם אידיאלים נוספים. קשה לחשוב על שחקן אמריקאי שיכול ל"ייצג את אמריקה, בו כומן שבישראל המצב שונה.

כאן העבודה בתיאטרון היא עבודת צאת, תוך שאיפות ואידיאלים לשרת את התיאטרון הישראלי ולא רק את ה"אני" הפרטי של השחקן. תמיד הופעתי בתור שחקנית ישראלית, וגם בהופעותי על הבמה האמריקאית ידעתי שאני מייצגת את ישראל. משום כך חזרתי ארצה, ואני מקוה למ"צוא את עתידי על במותי.

ומאז!
יש להם וסם
שליפה אוטומטית

מכונת הכביסה היחידה השוטפת אוטומטית ע"י מנגנון מיוחד בתוך מיכל הצנטריפוגה

סוכנינו בכל הארץ. שלח לת. ד. 6136, תל-אביב, ותקבל פרוטקסט

ח
צנטריפוגלית

מכונת מס' 10339

להשיג את "הח" בתל-אביב אצל:
א ל ק ט ר ו - נ ו ע
תל-אביב, הגריא 2 (תחנה מרכזית)

... יכולתי לאכול אפילו מאה מנות גלידה שאמא מכינה. זה נורא טוב. כי היא משתמשת אך ורק באבקת ויטה

אבקת-גלידה ויטה, שוקולדה, מוקה והמינים החדשים שקדים ותות-ישרה

מקצועיות ואדיבות

הן התכונות בהן מצטיין "פוטו ברנר". עתה נוסף גם מיווג אויר למעלותיה.

הדרכה מקצועית ושרות אדיב בחנות הצילום הראשונה בעלת מיווג האויר בחיפה.

מכירה, קניה, פיתוח, הגדלה והעקבי מסמכים.

פוטו ברנר
חיפה, רחוב החלוק 3

בית ספר מקצועי למסחר

מרכז מורים מוסמכים (נוסד 1935)

שנה אחת

4 חדשים

למבוגרים
הנהלת פנקסים ופקידות
אוניסט

רחוב הס 12, טלפון 5061

בקרו בתערוכת העשור!

Illustration of a group of people looking at a display in a museum or exhibition.

סנדק בן-גוריון וחורים סוניה ושמעון פרס בברית המילה יהודי? כן, אבל ממתי בדיוק?

אנשים

מצור על מצביא

מפקדו החדש של חיל האוויר הישראלי, אלוף-משנה עוזר וייצמן, הפך במשך שירותו בחיל האוויר הישראלי לאגדה בפיהם של הטייסים. רוב הסיפורים המסופרים אודותיו, נשבעים מספריהם, אירעו במציאות: באחד הימים, למשל, יצאה הוראה במטה חיל האוויר שקציני המטה לא יופיעו לשישי בות במכוניותיהם הפרטיות אלא מכונית אחת תסיע את כולם, כדי לחסוך בדלק. לשישי הראשונה, שכונסה לפי הסדר, לא הופיע עוזר וייצמן. המתניו לו במשך זמן ארוך, ורק לבסוף הופיע עוזר וייצמן, כשהוא רכוב על חמור. . . . בעת ביקורו של הנשיא יצחק בן-צבי בהולנד, ביקרו הנשיא ורעייתו גם בביתה של אנה פראנק באמסטרדם, ובכיוון שם היו מרכיבים את היהודים למשלוח למחנות ההריגה. משם הלכו הנשיא ורעייתו לבית-הכנסת היהודי, השתתפו בתפילת השבת כשהנשיא יושב למטה ורעייתו יושבת בעזרת-נשים למעלה. אולם כשהחל החזן בתפילת יזכור לזכר נשמות הקדושים, לחשה רעיית הנשיא רחל ינאית בן-צבי למלחמה כי אינה יכולה לשמוע עוד על הרוגים, וכי היא מוכרחה לצאת החוצה. היא עזבה את התפילה באמי צע, ונהגה הוביל אותה לחנה הולנדית קטנה. שם נעלה רעיית הנשיא מגפיים ויצאה לשדה הבוץ, כשמסביבה מתקהלים ילדים רבים. כשעוצה פמליית הנשיא את הולנד באו בעלי החזה להיפרד ממנה, הגישו לה כשי צילומים שצולמו באותה חנה. . . . מאז הסערה שקמה סביב תמונתו של הצייר יוסף זריצקי בתערוכת העשרה, נזהר טרי קולק, מנהל משרד ראש הממשלה, מלהביע דעות בענייני אמנות. כאשר ביקר קולק השבוע באילת, נשאל מה דעתו על תפאורות התלונות באחד הבתים, השעיב: "חזלתי לדבר על אמנות, זה לא משתלם". . . . הסטודנט משה רייך התפנה השבוע מלימודיו, חזר לעיסוקו החביב עליו: חפירות ארכיאולוגיות פרטיות. כאשר ניסה רייך לחפור ליד תל-קיסליה בתל-אביב, התקבצו סביבו ילדי הסביבה והפריעוהו במלאכ תו. לא נסיונותיו לגרשם בדיבורים היו לשוא. לבסוף לקח האינטרנט את היוזמה בידי, סילק את הילדים בעזרת ידיו אבנים. . . . הסיפור הפיקטיו של השבוע היה אודות שליט עיראק לשעבר, המלך פייצל השני, שנרצח בידי קציניו. כששמע המלך פייצל באנגליה, הוא חיבר ספר בשם אין להתגונן / מרדכי תשעה ימים לפני תשעה הנהג כספר לימוד חובה בצבא העיראקי. אולם כנראה שהמלך הצעיר שכח ללמוד בעצמו את תכנו.

שאלות על הכל

צלם עתונאי פנה לפני שבוע אל הסופר שמואל יוסף עגנון באמצעות הטלפון ביקש מהסופר רשות לצלם לכבוד יובל ה-70 שלו. להפתעת הצלם ענה לו עגנון: "זה יהיה אפשרי רק בעוד שבוע". להפ צרותיו של הצלם הסביר עגנון מדוע דחה את מועד הצילום: תשעה ימים לפני תשעה באב הוא מגדל זקן ואינו רוצה להופיע בתמונה עם זקן. . . . כאשר ביקרה אצל עגנון באותו ענין כתבת למדחם גליה וירדני, כיבד אותה הסופר כדרכו בטה, אולם כעבור רגע נזכר: "יש לי משה טוב במיוחד לגבירות צעירות" הוא ניגש לארון,

כיבד את גליה בחפלים מצופים שוקולד. . . . לסופר מעריב רפאל בשן, שראיין אותו לרגל יובלו, גילה עגנון: "אני מיעץ לשמוע את הרצאות פרופסור ברוך קורצווייל על ספרי, הוא מבקר גדול. . . . משלחת של רבנים מארצות-הברית ביקרה השבוע אצל הרב הראשי יצחק רחמים נסים. הרבנים קימו לשמוע את תחזיתו של הרב בבקורות שונות, אולם הרב, שחשש כי יעמידו בפניו שאלות שלא יהיה לו נוח להשיב עליהן, נקט בטכסיס מיוחד. הוא הושיב את הרבנים ונשותיהם בחדרו, החל לשאול כל אחד מהם על פרטיו האישיים. כשסיים עם הרבנים החל לשאול את הרב-נשות, וכשסיים את שאלותיו לא נותר עוד למשלחת זמן לשאלות. . . . המסיבה החברתית של המדינה נערכה השבוע בבית החולים בלינסון בפתח-תקוה, שם הביא מנהל משרד הבטחון שמעון פרס את בנו נחמיה בבריתו של אברהם אבינו. לאחר הטקס, בו שימש ראש הממשלה דוד בן-גוריון כסנדק, העיר לו המוהל: "אתה רואה, אדון בן-גוריון, עכשיו הוא יבגיל לא יותר גם על הודמנות זו לויכות דתי, השיב המוהל: "הוא היה יהודי כבר מקודם, משעת לידתו ולפי ההלכה". השיב על כך המוהל: "הוא היה יהודי אבל יהודי עם ערלה". . . . לטקס ברית המילה של בנו, שנקרא על שם שלישו המנוח של ביגלי, נחמיה ארגזוב, הגיע פרס ישר מהמטוס שהחזירו מצרפת. אגב, השבוע סיפרו בהלצה מדוע רכשה ישראל את מפציץ-הקרב הצרפתי ווטור, שי לפרס היה חלק רב ברכישתו: פרס רצה להנציח את שמו — כי השם חטור פירר שו בצרפתית — פרס. . . . טקס חגיגי החמיק שגריר ישראל בברית-המועצות יוסף אבידור, ששהה בישראל בחופשה רצופה תקחה להיות נוכח בשמחת הולדת נכדו, בנה של בתו רמה. אולם יומיים לפני הברית נאלץ אבידור לחזור למוסקבה לרגל המצב, ואילו רעייתו, המספרת ימימה צ'רנוביץ', נשארה לחגוג את השמחה.

ההומה על לא מאומה

סכסוך גלוי וקולני פרץ השבוע בין שחקן הקאמרי יוסף רייך לבין מבקר האמנותי של הארץ הדר' חיים גמזון, בעת ששניהם היו נוכחים בטקס ברית

המילה של נחמיה פרס, בנו של מנהל משרד הבטחון שמעון פרס. הסכסוך פרץ כשיוסף שמע את אשתו של גמזון מתמרמרת על העובדה, שבמסיבה לאחר הצגת הבכורה של הקיסר ג'ונס ניתנה רשות הדיבור גם ליוסף יעקובסון, איש אמונו של ביגלי ואחד מראשי הוועד הציבורי של הקאמרי. יוסף יעקובסון, ותוך סערות החיכות האשים את גמזון כי שיבח את הופעות התיאטרון הצרפתי בישראל רק משום ש גמזון הוא יושב-ראש האגודה ללידות ישראל-צרפת של מפא"י. גמזון לא שתק על הערה זו, ורק התערבותם של האורחים השיקו את המהומה. . . . יתכן כי בעתיד הקרוב יאפשר יהיה לומר יותר על רכי לוייתיה של מירה אברך שהן "לא-הול-כות ברגל". כי מירה הצטרף אולי לאסוף את רכילותיה בהליכה אחרי שרשיון הגינה שלה גשלה עלתנאי עלידי בית המשפט. מירה האשמה בזה, שאחרי שפגעה בהולכת-רגל לא עצרה את מכוניתה לאחר התאונה, לא הגישה עזרה לפצועה ואף לא הודיעה על התאונה למשרה. . . . אלוף הצניחה החופשית של ישראל, הצנחן "שמן עין צהור", כמעט והתעלף השבוע בעת שקרא ידיעה בעתון-ערב, שכותרתה היתה: "האלוף מאיר ע"י" ביצע צניחה ושי-בר. . . . סיפר שמעון: "הייתי בטוח שהוא שבר את השיא שלי בצניחה חופשית, רק אחרי קריאה שניה התברר לי שהוא שבר רגל". . . . נחמיה הנדל, שחקנית בצל ירוק שסיימה את עבודתה בהסרטה עומד האש, תאכזה בקרוב הרבה מחזרים. היא עומדת להינשא לאקורדיאניסט של בצל ירוק יוסף אורג. . . . אכזה דומה הנחיל יעקב ("גידי") אריקין לנערותיו. הוא נראה לאחרונה כשהוא מסתובב בקבר עות נא להשקנות בברוריה אביעזר. לשאלה מדוע סטה ממנהגו הקבוע להחליף נערות, השיב גידי: "הגיבורים עיפים". . . . לא הצלח כל כך פנטומימאי אחר. לפי סיפורים שהושמעו עלידי הזמר הי-יהודי-אמריקאי לייא פולד, השהיה עתה בארץ, נמצא עתה הפנטומימאי שי ק. אופיר, שהיגר לארצות-הברית, במצב כשה לזכרו כבר מיצה שייקה את כל יכולתו בפנטומימה והוא אינו מחוסר עבודה וני קק לתמיכה. פולד אינו מגלה יחס אוהד ביותר לשייקה, אחרי שזה האחרון עזב את מועדון הלילה שלו בניו-יורק צברה.

פסוקי השבוע

- ראש הממשלה דוד בן-גוריון: "יש בארץ מוסד אחד שלפניו אפשר לספר דברים מבלי שיתפרסמו — עורכי העיתונים."
- העתונאי שבתאי ("כבי"), מכת, על הנערים המוכרים סיכות-מוכרת בשטח תערוכת-העשור: "אילו היו מוכרים נפט וגפרורים, היו אוספים הון גדול."
- הסופר דב פרו, אחרי שהתבקש לכתוב מאמר ליובלו של ש"י עגנון: "את האמת על עגנון אי-אפשר לכתוב, ושקר איני רוצה לכתוב."
- העתונאי עמנואל פרת, אחרי שסגן ראש המועצה המקומית באילת ישעיהו ("ישע"), שפי, התפטר: "מועצת אילת נשארה חסרת ישע."
- חבר מועצת עיריית תל-אביב מטעם מפ"ם יוסף ימבור: "פיקניק בישראל הוא תערוכת של חול, חרקים, עגבניות וענבים."
- שחקן תיאטרון זוטא מאיר ינאי: "יוסף מילוא הוא משה שרת של התיאטרון הקאמרי."
- הילד יורם ענדא, בן תשע וחצי, מירושלים, שאפניו נגנבו ונמצאו על-ידי המשטרה, במכתב תודה למשרה: "לפני יומיים / נגנבו לי האפניים / כמים נשפכו ומעו / לשוא היו כל תפילתי / האפניים נעלמו ואינו / לא יכולתי למצאם. / עם אבי הלכתי למשרה / להודיע על האבידה / ברחוב הסתובבתי ללא מטרה / כשישיתי מלאה יגון וקדרה / אולם מה רבה ההפתעה / המשטרה את האבידה מצאה."

אמנות

מאחורי הקלעים

אהל עם מיוזג אוויר

החסות הכלכלית של ההסתדרות הוסרה מעל תיאטרון אהל. אחרי שהנהלת התיאטרון הסכימה לחתור על הקיצבה ה-הסתדרותית תמורת העניקה חדיפעמית-ש-תוקש להתקנת מיוזג אוויר באולם, מעתה יפעל אהל במסגרת כלכלית ורעיונית עצמאית, מה שיציל את התיאטרון הכושל, לדעת מנהליו, מחורבן כלכלי. . . . שני מחזות מקוריים נוספים הוגשו לדעת הפרטנאר של התיאטרון הקאמרי, אך לא יתקבלו כנראה להקרא: כנורו של יוסי מאת מרדכי טביב, וראש העיר הבא מאת גיסם אלוני. סופרים ומחזאים חשובים הבינו עו לאחרונה את התנגדותם לערבי המקרא, בטענה כי זהו כופר שהנהלת הקאמרי משלמת למחזאות המקורית, בה היא מזלזלת תוך טענה כי אין היא מציעה לרמה אמנונית נאותה. סופרים אלה טוענים גם כי באותה שעה מציג הקאמרי ומתכנן להציג בעתיד מחזות שהביקורת הבינלאומית פסלה אותם לחלוטין. אנשי הקאמרי, מצידם, דוחים טענה זו בהריפות. . . . שנים מפוזמותיו תוכניתו של תיאטרון סטבסון, דבר אל הקי, נפסלו בקול ישראל בגלל תכנם הפוליטי: טי: מדינת-נחמה-לי של נעמי שמר (בהריסם כרו נחשת / ומצאו רק צדפים / באויר בנו חרושת / בשדות ורעו כספים. . . .) ואת תיבת מדינה מאת ידי ויוחנן זרואי: גילינו פעם כי שרת החץ / שכבה בבית חולים חולה עם חום, / ואז הזמינו לה רופא חורץ — את מנהל משרד הבטחון. . . . כשדנו החרץ של הבכור שימש נושא לשיבה מיוחדת של חזרת הכספים, שהומינה אליה את טדי קולק כדי להסביר את הפרשה. אחרי שקולק חזר על הסברו הצולע כי יידינו של מר ויסנאל בארצות-הברית יכסו את הגרעין, אישרה החזרה בכספים נוספים לתקציב העשור, שרשמית עלה עתה על שני מיליון לירות בלבד. . . . סיור בתורכיה תערוך להקת המ-חול של האוניברסיטה העברית בירושלים, שהומינה לשם מטעם התיאטרון אצ"ק האווה מאיסטנבול, בהמלצת משרד ה-חוק הישראלי בלהקה 31 רקדנים, שמדריכם הוא יונתן כרמון. . . . פזמונים נדירים ומיוחדים במינם ישימו יונחן וריקה זרואי, בתוכניתם הבלעדית שתפתח בקרוב במרתף היין של מועדון התיאטרון, לפני שהווג הפופולארי יאז לסירוף הופעות גדול באי-רופה. . . . הופעות הראשונה של תי-אטרון לילה-לו, המוקם מחדש, תקיים ב-עוד שבועיים בראשון-לציון. במרכז התוכנית החדשה תעמוד הזמרת חנה אהרונ, כשמה יחד יופיעו אמנים מכיכא גור, צוק סביר ולקחת המתופפים נחלילית. . . . זרם אמנים זרים ימשיך לזרום ליש-ראל. אחרי זמר הקאליפסו המפורסם הארי מונטסה, שיבוא לישראל בעוד חודשיים לשלוש הופעות, מתכננים מספר אמרגנים להביא לארץ גם את מנגן החצוצרה והזמר לואי ארמסטרונג ואת הזמר הצרפתי איב שגס שגס. כמו כן יתכן זמרת האופרה המפורסמת, מחוללת השערוריות מאריה קאלאס, תבוא לישראל בחודשים הקרובים. אם אמנם תקויימנה ההבטחות, לא ישתפר מצב התיאטרונים והאמנים המקומיים. כי קרוב לחדאי שהשמות המפורסמים יוסיפו למשוך את הקהל הישראלי.

חמשירי

היתה פרגית בת לגחורן
שפגשה תרנגול בבית אורן.
אחרי נשיקה
ראשונה ורבה,
היא לכה לו מסרה על הגורן.
יעקב אלמוס, תל-אביב

היה איש שמן, שמו דומן,
הוא לגן ילדים הזדמן.
שאלה הגננת:
"מחכה הוא לילד?"
"לא", ענה, "הנני פתם שמן."

העולם הבא

בעריכת לילי גלילי

מוזמנים משתתפים. אחד הקוראים מבין המשתתפים בשליחת חומר לעמוד זה יזכה מדי שבוע בשבוע בפרס של 10 לירות. הזוכה בפרס השבוע הוא הקורא-ביתר, ה. גולה, גיבה.

הקללה
מאז השידור של שלושה בסירה אחת, עם הקללות המפורסמות של דן בן-אמון ושות', אני מוצפת הצעות קללות של קוראים. לא יאומן לאיזו מידה של חידושים גאונים יכול להגיע המין האנושי, כשהוא צריך להלביץ את פני חבריו בעתון. החלטתי לא לפרסם אף קללה, אולם ישנה אחת אשר חייבת אני בכל זאת להביאה לפניכם. היא נשלחה עליידי רון בלי, מרחוב התקופה 3, קריית מוצקין, ומכוננת לאסטרונום: "שאתן תצמיח לך קרניים קוסמיות!"

טעות לעולם צודקת

הרפתקאותיו ואהבותיו של עומד כייאם.
(הארץ)
מרדכי דן, תל-אביב
חברם של יושב באבא וארבעים הנגבים.
מנהל מחלקת הירקות במשרד החקלאות,
שהשתתף גם הוא באותו סיר. (על
המשרד)
אליק מג, חיפה
סיר הבשר האנושי.
היא החזיקה בידה מיליון פוליניאנגלי.
(ידיעות אחרונות)
גורית הלר, נתניה
מצב אשר לא יתואר במילים.

התעניינות מצד תיירים ירודים מכל
העולם. (ידיעות אחרונות)
שמאל רם, תל-אביב
העשירים מתעניינים במונסטרה-קארלו.

קל וחומר

- * שוטר התנועה לנהג: "אולי גא נסעת במהירות של מאה קילומטרים, אבל עשית כל מה שיכולת כדי להגיע לכך."
- * אשה, למפקחת הטלפונים: "אבל גברתי, זה לא יתכן שמספר פר זה תפוס! כל החברות כבר ברוגז אתה, ואני היחידה שעדיין מדברת אתה."
- * שיחה בין שני טרונים: "לפני שנה הייתי שוויצר נורא. הלכתי לרופא נפש. הוא ריפא אותי יחת-שתיים מההירות. עכשיו אני בחזר מצויין."
- * מחזור, לבחורה שדחתה את הצעתו: "אילו היה לי כל מה שאת רוצה כדי שאמצא חן בעיניך, את חושבת שאת היית מוצאת חן בעיני?"
- * אשה לבעלה: "אני יוצאת לרגע אחד. ערבב בבק-שה את המרק כז רבע שעה."

חנה וזהבי, תל-אביב

- * מה יקרה אם תפרוץ מלחמת עולם שלישית? קשה עדיין לקבוע את הקווים האסטרטגיים הגדולים, אולם כבר ברור שי"קול ישראל" יודיע בערך כך: "קול ישראל. הרי החדשות, ועיקרן תחילה. פרצה מלחמת העולם השלישית. גרמניה, חוני גריה וחבלים גדולים מרוסיה נחרבו. דרום-אמריקה וקנדה הופי צצו קשות בפצצות מימן. הבוקר הגיע לחיפה סיר פרנציוס רבינוביץ, דכיקור של שבועיים, כאורח ההסתדרות."

אלימלך רייף, חיפה

עוד סיפורים מכפר ברוך

א בירתבלול היה מכר הרפורטים של חיפה. לא היה יום שלא היה חוזר לתתנה עם 27 רפורטים בכיס. בקיצור, שמו ומראהו הילכו אימים על כל נהגי הצפון, למרות שהחברה משרות החולה פתחו לו פעם את הראש עם מפתח צרפתי. הדבר רק עזר להגביר את גאחחו, מפני שכשהיה יושב עם השבאב בקפה של מוסקפה מלחוס, היה מתפאר בין נרגילה אחת לשניה: "על הראש שלי לא יכולים להגיע שהוא שחה חרא!" והיה מוריד את כובעו ומגלה את קרקפתו, שמתציתה המרוסקת הוחלפה בלוחית זהב.
מכל הנהגים של העמק, היו הכפר-ברוכיים השנואים ביותר עליו, מפני שכל פעם כשהיו עוברים בכיכר המלכים עם המאקדיון והוא היה שם, היו נותנים בכוחה בניין על ריק, כך שהיה מתאבק סביבו עשן כזה שאפשר לחתוך אותו בסכין. אבל זה לא כל כך חשוב; העיקר היה טיטוטו שהיו משאירים אחריו — טיטוטו כזה שאפילו הקבצן החרש היה מקבל דפיקות לב.
יום אחד החליט — את החברה האלה אני דופק או ששמי לא אבו תבלול! אבל חיכה חיכה, ולא הלך. כבר החל לחפש שם חדש, כשיום אחד, יא אללה! הוא רואה את המאקדיון עם אנטנה! החליט — אם אני תופס אותם עם רדיו פתוח בעיר, אני נותן להם תאווה כזה, שיוכרו אותי כל החיים. אבל החברה היו חכמים ממנו. אמנם הרדיו היה פתוח אצלם כל הזמן, אבל כשהיו עוברים על-יד אבו תבלול, היו עושים תנועות בשפתים, כאילו זה הם ששרים, ואז תוקעים טיטוטו כזה שאפילו אם עברול חאהב היה שר על-ידו, הוא לא היה שומע אותו.
אך לכל דבר יש קץ. יום אחד החברה נוסעים ושומעים את שמשון גוימן שר יש לי כנרת, והחברה מניעים בשפתים, כשפתאום מחליפים את התקליט לשרה יערי ששרה שדות שבעמק. כיוון שאף אחד מהחברה לא יכול לחקות צחחה שכזאת, הם התבלבלו על המקום אבו תבלול תופס את העסק וזה עכשיו תורו לתקוע טיטוטו. הוא עוצר אותם בשריקה אדירה, בלי הרבה חוכמות, כשהיו של אושר על פניו, כאילו הוא הולך לבולות עם לילה מוראד. הוא מתקרב, מוציא את פנקסו ומתחיל לרשום: יוסקה הספיק לסגור את הרדיו, אבל אבו תבלול מתעקש. משוכנע יוסקה איך יצחק ממנו בכפר, הוא נלחם עד הסוף! "בחיי שלא עשיתי שום דבר רע", מיתמם יוסקה. "והרדיו זה כלב?" אומר אבו תבלול אגב כתיבה. "אני! רדיו? בחיאת דינק שהרדיו היה סגור!"
"אתה רוצה לומר שאני משקר?" מתבלטים עורקיו של אבו תבלול.
"לא, יא-סידוי — זה בטח היה הרדיו מן האוטו של נצרת שעבר!"
"לא — מן האוטו שנקר זה בא!"
יוסקה לא יכול להשלים עם הדפיקה. "תראה, בחיי העינים שלך שהרדיו היה סגור!" פה אבו תבלול הפסיק והתעמק. עינים, ובעיקר כשהמדובר בעינים שלו, זה לא עסק פשוט! או טוב, ויתר אבו תבלול: "תביא לי הכחה שזה היה סגור!" יוסקה לא איבד את עשתונותו. "תגי, אם הרדיו היה פתוח — האנטנה היתה צריכה להתחמם, כן?"
"כן", ענה אבו תבלול בהיסוס. "אז תיגע ותראה בעצמך אם היא חמה או לא!" וכך נפטרו החברה מרפורט. אבו תבלול חזר לתתנה בערב, כשבכיסו רק 26 רפורטים.
ה. גולה, גיבה.

מעולם ועד עתה - או, האנושות לא השתנתה

מאגדות ב'ת-הספר לרפואה

אחד הסטודנטים שנכשל בבחינה, הס' ביר לחבריו את סיבת כשלונו: "הפרר פסור שאל אותי מה צריכים בשביל חוקן. אמרתי לו — ישבן. אבל זה כנראה לא הספיק לו."
★
על הדשא בחצר ב'ת-הספר לרפואה, עליו נוהגים הסטודנטים לבלות את הפסקות, הופיע יום אחד שלט, בזו הלשון: "גא לא לדרוך על הדשא". כבר למחרת נעשו התוספות והשינויים הדורשים, כדי להקל על מצפון הסטודנטים שהמשיכו להשתעשע על הדשא. וכך נק' רא עתה השלט: "גא!! לא לדרוך על הדשא?"
★
סטודנטית נשאלה עליידי מרצה מה הם סימני ההריון. ענתה היא במבוך: "ובכן, יש נטיה להופעת בטן גדולה, וכן קיימת אפשרות של בחילה, וכמובן חוסר פעילות של אברים נק' ביים מסוימים."
לעג לה המרצה: "לי יש בטן די גדולה, חסרה אצלי פעילות של אברים נקבים מסוימים, וגם בחילה יש לי — מתשובתך. האם אני בהריון?"
ג. שביס, ירושלים

סרטים

דור הרומח והסילון

ג'ו מקבט (אלנבי, תל-אביב; ארצות הברית) הוא גסיון מעניין ומרתק לתאר כיצד היו נראות יצירותיו של ויליאם שקספיר, אילו במקום להילול במאה ה-16 היה הסופר הגאוני נולד במאה הזאת. למטרה זו לקחו היצורים את אחת מארבע ה- טרגדיות הראשיות של שקספיר — מקבט — השאירו את עלילתה, דמויותיה ולקחיה כפי שהם במקור, והלבישו אותם במלבושי דור הסילון. במקום לרכב על סוסים אבירים, דוהרים גיבורי העלילה במכוניות חדשות וממירות, במקום להילחם ברימחים וחרבות, הם הולכים זה את זה בעזרת אקדחים ומכוניות יריה. אולם אם השתנו האמצעים במרוצת הזמן, הנה אופיו של האדם לא השתנה מהמאה ה-16 עד למאה ה-20, וניתוחי האופי הנפלאים של שקספיר הולכים מים את הגנאסטרס של ארצות-הברית כשם שהלכו בזמנו את מלכי ואצילי סקוטלנד. סיפור עלילתו של הסרט מתפתח בדיוק

התיבות גאבור, פרנסיס וסקאלה ב"אל תקרב למים" במקום גסיון — קירקור מצונזר

לפי המחזה השקספירי, על כל תמונותיו מופיעות בו כל הדמויות המופיעות במחזה המקורי, והן מדברות בלשון מודרנית אמיתית. אולם בסגנון שהיה דומה כנראה לסגנונו של שקספיר אילו היה חי בזמננו: משפטים קצובים, ללא מילים מיותרות, מלאי משימעות מחשבתית ופיוטיות.

גם בכשפות. מקום העלילה הועתק מסקוטלנד לעיר אמריקאית טיפוסית. מקרבות המורדני (פאול ווגלאס) הוא גנאסטר שכיר בכשפות של הדוכס, דמות מקבילה למלך סקוטלנד בעלילה המקורית, המצטיין בחיסול אויבי הדוכס. אולם אשתו לילי, (רות רומן), דמות שטנית הדומה בתכלית לדמותה הקלאסית של לידי מקבט, מסיחה אותו ומדברת אותו לרצות את הדוכס ולהפוך מלך בעצמו.

ג'ו מקבט מנסה לחזק את מעמדו כמלך הכנופיה בעזרת מעשי רצח, אפילו של ידידיו הקרובים ביותר, דבר המביא לשבוענו הפרטי ולשבוענו אשתי, בעקבותיו נרצחים שניהם בידי הגנאסטרס שהתקוממו נגד שלטון הדמים.

קיון יוס, במאי הסרט, לא החסיר את האבזורים האפיינים לטרגדיות השקספיריות. שלוש המכשפות של המחזאי האנגלי מופיעות בסרט בצורות מגוונות עתידיות זקנה; העורבים המקרקרים מבשרי הרע של שקספיר נמצאים גם כאן, ואפילו צלצול הפעמונים ישנו. כל תפקיד ותפקיד בסרט, ואפילו הקטן ביותר, הותאם בדיוקנות לדרישות המחזה המקורי.

למרות הסכנה שסרט מעין זה יהפך לגרוטסקה או לסאטירה משעשעת על שקספיר, הצליח יוס להתגבר על מכשול זה. שחקניו מופיעים על הבד כאילו שחקניו במחזה שקספירי אמיתי, ולא בקולנוע מודרני. גם האפקטים התאורטיים והקוליים עוזרים להכניס את הצופה לאווירה של טרגדיה שקספירית.

תחתונים על התורן

אל תקרב אל המים (אסתר, תל-אביב; ארצות-הברית) היא קומדיה הוליוודית עליונה שיצרניה הנהיגו בה חידוש משעשע. הם החליטו לגזול מהצנזורה הפורטיטיוס, נוסח אלה של ישראל, את התענוג להסוסי את הבדיחות הטובות ביותר בקומדיות על ידי קיצוצים משונים, הנהיגו צנזורה עצמית. וכך מופיע על הבד מלח בצי ארצות-הברית, שמיה גסה מאוד מסיימת אינה משה מפיו. אלא שבכל מקום בו הוא משמיע את המלה, צונזר פסקול הסרט, ובמקום המלה האסורה מופיע מין קרקור משונה. כאשר חוזר הקרקור ונשנה בלי הרף, גורם הוא לצופה לחשוב שיד הצנזור המקומי בדבר קרקור זה מהוה את אחת הבדיחות הטובות שבסרט.

ובדיחות טובות ומשעשעות אינן חסרות בסרט, המבוסס על ספר המומיסטי רב-מכר, הנפוץ בימים אלה. הן עלילה נרקמת סביב מחיית צי ארצות-הברית במלחמת העולם השנייה, עליהם הוטל האיסור: "אל תקרב אל המים". אלה הם עובדי מחלקת יחסי-ציבור של הצי, מתוך קנאה בשפע ה"קומדיות על הצי בים, החליטו להראות את כוחו ביבשה.

המטומטמים (המציבים הקומיים הרבים בסרט נוצרים על רקע החי היחידה, השוכנת באי באוקיינוס המערבי, מרפינים בהם עתונאים שחצניים, הנופלים ב"פח שטוננים להם קציני היחידה; מופיעים עים מפקדים גבוהים מטומטמים ומפקדים זוטרים חכמים. כל אלה יחד מנסים את כוחם במלאכת הבנין, מציגים על הבד סצינה קומית המזכירה את הסרטים האילמים.

אולם שיאו של הסרט הוא דוקא בעלילתה של כתבת עתון נשים על סיירת אמריקנית בשעת קרב, והנפת תחתונה השחורים על תורן האניה בעת התקפה רעשנית. בקומדיה קלילה זו, שאינה מצטיינת בחריגה משיגרת הקומדיות ההוליוודיות, מספק גלן פורד את המשחק הקומי המשווה בח ואילו גיה סקאלה, אה גאבור ואן פרנסיס מספקות את הרגליים והנופות ה"חטובים, שבלעדיהם לא תיתכן קומדיה.

תדריך

אלה הסרטים המוצגים בשבוע זה בערי הארץ, אשר העולם הזה ממליץ לראותם:

● **עד התביעה** (חן, תל-אביב) — סרט מתח מברז. צ'ארלס לוהטון מנסה להציל את חייו של טירון פאואר הנאשם ברצח, כשהנעלם הגדול — מרלין דיטריך.

● **כפירי אריות** (תל-אביב, תל-אביב) — מלחמת העולם השנייה, בעיניהם של קצין נאצי וחיל יהודי אמריקאי. לפי ספרו של אירחין שאו. מרלון ברנדה מונטי גומרי קליפט.

● **החברים העליונים** (ירון, תל-אביב) — גירי לואיס ודין מרטין כובשים את המערב הפרוע, בסאטירה משעשעת.

● **לה סטראדה** (סמדר, חיפה) — אהבתה של נערה מפגרת לאקרובט חסר לב, בסרט פיוטי. גיוליטה מסינה, אנתוני קיוין.

● **מלך בניירורק** (פאר, ירושלים) — צ'ארלי צ'אפלין נוקם את נקמתו בארצות הברית, בחיצי הלעג וההומור.

● **ג'ו מקבט** (אלנבי, תל-אביב) — ראה לעיל.

זה הוא זה:

תשבץ העולם הזה 1087

9	8	7		6	5	4		3		2	1
		14			13		12	11			10
		19		18	17		16			15	
		24			23	22				21	20
		28		27			26			25	
		33			32			31	30		29
			38		37			36		35	34
		43	42			41		40		39	
47			46				45		44		
				52	51			50		49	48
		58			57		56	55		54	53
			60								59

ציבורית; 15. ההמצאה שאיפשרה את התעבורה המהירה; 16. בעל אמצעי-עים; 18. ילידי הארץ; 21. מוזיק קיץ; 23. רטוב; 24. אות אחדות העבודה; 26. מודדים אותו ביחידות מרובעות; 28. מפקד מחלקה; 29. בירת הודו; 31. עירה של רחב; 32. ראוי; 35. דרישת שלום; 37. ספר כתובים; 38. מלחין; 40. אחד מארבעת הבנים; 41. תחת הראש; 43. מלת שאלה; 45. נימוק; 46. שאין לו הורים; 47. לגמל; 49. היטל; 52. יחידת חשמל; 54. מזון המדבר; 56. מערב; 58. אות יוונית.

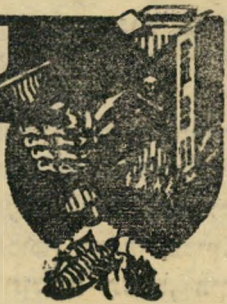
חודש; 37. בעל מקצוע; 39. מלכה קדמונית; 41. הראשון לחודש; 42. נישא; 44. תנועה לא-חוקית; 46. רע; 48. מרכז; 50. חצי יאור; 51. מדורה מקובל מאד על קוראי העולם הזה; 53. תוצאה של זעזוע פתאומי; 55. הבעת כאב; 57. חמש עשרה; 58. עני; 59. ח"כ חרות; 60. כספים.

מאונך: 1. הנקודה הדרומית; 2. מכונת כביסה; 3. ספר התפילה של פסח; 5. אות עברית; 6. תיאטרון; 7. גבוה; 8. יחידה בפסיקה; 9. בית מלוכה אירופי; 12. חברה לתעבורה

קומו-סנס
COMMON SENSE

פאמאצ'י היציל
בילתר להשמה
אקקים (3/קיס)

שימו לב לסמל המסחרי
המונע מזיופים!

מועמדות - סידרה א' 12

שאלון מועמדות

את השאלון הזה זכאית למלא המועמדת עצמה, וכן כל אדם אחר המעוניין להמליץ על מועמדת, המתאימה לדעתו לתחרות.

השם :

מזכ משפחתי :

הכתובת המלאה :

שנת הלידה :

מקום הלידה :

שנת העליה :

גובה :

צבע שיער :

צבע עיניים :

השכלה קודמת :

ידיעת שפות :

ספורט (לציין איזה) :

מקצוע או שטח לימודים :

מקום העבודה או הלימודים :

האם חמועמדת היתה או חנה חברה בתנועת נוער, תנועה קיבוצית, ארגון ספורט, לחק אגודתית או כל אגוד אחר :

פרט איזה ומתי :

חובבויות :

אם אחד הפריטים אינו חל על המועמדת, אל תמלא אותו. יש לצרף לשאלון זה את תולדות החיים של המועמדת, עד כמה שהן ידועות לממלא שאלון זה.

נא לשלוח את השאלון הממלא בצירוף החומר למערכת העולם הזה, ת.ד. 136, תל אביב, ולציין על המעטפה "מלכת המים 1958".

נא להדביק את תמונת המועמדת כאן.

ערה דינוור בת אילת השחר, 25. כיום היא תושבת נהריה, שחינית מושבית, עת, וחובבויותיה רבות ומגוונות: קריאה, גידול פרחים ותפירת.

גאולה אהרונ היא אחותה הצעירה של הזמרת חנה אהרונ. צבית, נוסף לכדורסל היא עוסקת גם בסיוף. רית בת 22, נפיקדה, נוסף לכדורסל היא עוסקת גם בסיוף.

נותיות, תחרויות הר תוליות בתוך בריכה, וכן שעשועים מגר ונים, כאלט מים והפי תעות רבות. כל אחד מבין אלה שיהיו נר כחים בנשף בחירת ה מלכה יקבל גם פתק בוחר, עליו ירשום את בחירתו מבין המועמדות שתוצגנה בפניו. רואה-חשבון מוסמך יפקח על האיסוף, ויר כו את כל התשובות, אשר תוכנסנה לקלפי סגורה, ולפי מנין ה קולות תיקבע המלכה. לנבחרת המאושרת מצפה הפלגת-הנאה לאורך חופי הים ה תיכון, ממלכתה המי מית החדשה. נוסף לזה מבחר עשיר של מתנות יקרות ערך. גם לסג ניותיה של המלכה, אשר תיבחרנה באותו מעמד, צפויות הפת עות קוסמות דומות.

דיאנה גוברניק ילידת הארץ בת 19, ה משרתת בצה"ל ותושבת תל אביב. ענף הספורט שהיא עוסקת בו בעיקר: אתלטיקה קלה.

השבוע הבא יחיה ה שבוע האחרון בו תת קבלנה מועמדות לתר אר "מלכת המים 1958". אלה הרוצות להגיש את מועמדותן, אך נמנעו מלעשות זאת עד לרגע האחרון, מתבקשות, על כן, להזדרז ולהגישן לפני שתאחרנה את המועד. אחרי תאריך זה תתחיל הועדה ה מארגנת במיון המועמדות הסופיות, אשר תופענה בנשף הסיום, בו תיבחרנה המלכה וסגניותיה. לפי החכי נות הנעשות כבר ע תה, והתוכנית אשר מארגני הנשף מכי נים, יהיה זה, בלי ספק, המאורע החברי תי הנוצץ ביותר של העונה, סיום נאה ל תקופת הרחצה בקיץ. התוכנית תכלול, בין השאר, הופעות אמ